|| श्रीः ||

हरिदास-संस्कृत-सीरिज़

८

पुष्टिमार्गीयस्तोत्ररत्नाकरः।

प्रकाशकः-

जयकृष्णदास-हरिदासगुप्तः—

चौखम्बासंस्कृतसीरीज आफिस, विद्याविलास प्रेस,

गोपालमंदिर के उत्तरफाटक, बनारस सिटी।

१९८५

The
HARIDAS-SANSKRIT-SERIES.

8

THE
PUS'TIMĀRGĪYA STOTRA RATNĀKARA
A COLLECTION OF PURUSHOTTAM SAHASRANĀMA
SARWOTTAMA [85] STOTRAS.

Edited by
Pandit Hariśankara S'astrī
Vedānta Viśārada.

PRINTED, PUBLISHED & SOLD BY
JAI KRISHNADAS-HARIDAS GUPTA,
Chowkhamba Sanskrit Series office, Vidya Vilas Press,
North of Gopalmandir, Benares City.

1928

Printed-Published & sold by
JAI KRISHNADAS-HARIDAS GUPTA,
The Chowkhamba Sanskrit Series Office,
VIDYA VILAS PRESS,
North of Gopal Mandir,
BENARES CITY.

॥ श्रीः ॥

हरिदास—संस्कृत—सीरिज़

८

पुष्टिमार्गीयस्तोत्ररत्नाकरः ।

पुरुषोत्तमनामसहस्रषोडशग्रन्थसर्वो-
त्तमस्तोत्रप्रभृति (८५) स्तोत्र-
ग्रन्थसमूहात्मकः ।

हरिशङ्करशास्त्रिणा वेदान्तविशारदेन
संशोधितः ।

प्रकाशकः—

जयकृष्णदास—हरिदासगुप्तः—

चौखम्बासंस्कृतसीरीजआफिस, विद्याविलास प्रेस,
गोपालमंदिर के उत्तरफाटक, बनारस सिटी ।

१९३६

अत्रत्यस्तोत्रानुक्रमणिका ।

श्रीमहाप्रभुप्रणीताः ।

ग्रन्थनामानि.	पृष्ठांकाः
१ पुरुषोत्तमसहस्रनामस्तोत्रम्	१
२ यमुनाष्टकम्	२८
३ बालबोधः	३०
४ सिद्धांतमुक्तावली	३२
५ पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदः	३४
६ सिद्धांतरहस्यम्	३७
७ नवरत्नस्तोत्रम्	३८
८ अंतःकरणप्रबोधः	३९
९ विवेकधैर्याश्रयः	४०
१० कृष्णाश्रयः	४२
११ चतुःश्लोकी	४३
१२ भक्तिवर्द्धिनी	४४
१३ जलभेदः	४५
१४ पंचपद्यानि	४७
१५ संन्यासनिर्णयः	४८
१६ निरोधलक्षणम्	५०
१७ सेवाफलम्	५२
१८ परिवृढाष्टकम्	५३
१९ मधुराष्टकम्	५५
२० शिक्षा श्लोकाः	५७

ग्रन्थनामानि. पृष्ठांकाः

२१ श्रीकृष्णप्रेमामृतम् २१
२२ श्रुतिगीता ९५
२३ नंदकुमाराष्टकम् १३८
२४ गिरिराजधार्यष्टकम् १४०
२५ श्रीगोपीजनवल्लभाष्टकम् १४१
२६ श्रीकृष्णाष्टकम् १४२
२७ वृत्र चतुःश्लोकिस्थान्तिमश्लोकटीमाकारिका: १०४

श्रीविठ्ठलेशविरचिता:

२८ मंगलाचरणम् ५८
२९ सर्वोत्तमस्तोत्रम् ... ... ,,
३० श्रीवल्लभाष्टकम् ६२
३१ स्फुरत्कृष्णप्रेमामृतस्तोत्रम् ६४
३२ यमुनाष्टपदी ६५
३३ भुजंगप्रयाताष्टकम् ६८
३४ राधाप्रार्थना चतुःश्लोकी ७०
३५ गोकुलाष्टकम् ७१
३६ स्वामिन्यष्टकम् ९८
३७ दानलीलाष्टकम् १००
३८ द्वितीया चतुःश्लोकी १०१
३९ वृत्रचतुःश्लोकीस्थाद्यश्लोकत्रयटीकाकारिका: १०२
४० दंडकम् १४४
४१ आरार्तिका १५१

श्रीरघुनाथजीकृता:

४२ श्रीगोकुलेशाष्टकम् ७२
४३ नामरत्नाख्यस्तोत्रम् ७३

	ग्रन्थनामानि.	पृष्ठांकाः
४४	विट्ठलेशस्तवः	१०४
४५	वन्हिसूनुस्तवः	१०६
४६	श्रीकृष्णचन्द्राष्टकं	१०८
४७	गोपालास्तवः	११०
४८	यमुनाष्टकम्	१११
४९	गोपालस्तवः	११५

हरिरायविरचिताः

५०	नवनीतप्रियाष्टकम्	७७
५१	जन्मवैफल्याष्टकम्	७८
५२	कामाख्यदोषविवरणम्	७९
५३	वल्लभशरणाष्टकम्	८३
५४	वल्लभपंचाक्षरस्तोत्रम्	८४
५५	वल्लभभावाष्टकम्	८५
५६	श्रीकृष्णशरणाष्टकम्	८६
५७	दैन्याष्टकम्	८७
५८	पुष्टिमार्गलक्षणानि	८८
५९	चतुःश्लोकी	९०
६०	स्वप्रभुस्वरूपनिरूपणाष्टकम्	,,
६१	श्रीवल्लभचरणविज्ञप्तिः	११५
६२	स्वस्वामियुगलाष्टकम्	११६
६३	श्रीगोपीजनवल्लभाष्टकम्	११७
६४	स्मरणाष्टकम्	११८
६५	स्वप्रभुविज्ञप्तिः	१२०
६६	पंचाक्षरमंत्रगर्भस्तोत्रम्	१२१
६७	श्रीमद्राधाष्टकम्	१२२

ग्रन्थनामानि. पृष्ठांकाः
६८ श्रीयमुनाविज्ञप्ति १२४
६९ गर्वापहाराष्टकम् १२५
७० वैश्वानराष्टकम् १२७
७१ सर्वावतारसाम्यम् १५३

देवकीनंदनात्मजरघुनाथजीविरचिताः

७२ विट्ठलस्तोत्रम् ११३
७३ श्रीकृष्णशरणाष्टकम्... ... ... ११४

जीवनलालजीकृताः

७४ श्रीबालकृष्णाष्टकम् १२६
७५ बालकृष्णशरणाष्टकम् १३०
७६ गंगाद्वीपदी १३२
७७ यमुनाचतुष्पदी १३२
७८ नैवेद्यसमर्पणप्रार्थना १३३

देवकीनंदनविरचिताः

७९ अष्टपदी १३४
८० यमुनाष्टकम् १३६
८१ वल्लभाष्टकम् १३७

प्रकीर्णाः

८२ सन्नामभूषणस्तोत्रम् १४६
८३ बालमुकुंदस्तोत्रम् १५९
८४ श्रीयमुनाजीकेपद १६२
८५ आश्रयकेपद १६५

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

अथ

पुरुषोत्तमसहस्रनामस्तोत्रम् ।

पुराणपुरुषो विष्णुः पुरुषोत्तम उच्यते ।
नाम्नां सहस्रं वक्ष्यामि तस्य भागवतोद्धृतम् ॥ १ ॥

[एतन्माहात्म्यम्]

यस्य प्रसादाद्वागीशाः प्रजेशा विभवोन्नताः ।
क्षुद्रा अपि भवत्याशु श्रीकृष्णं तं नतोऽस्म्यहम् ॥ २ ॥
अनन्ता एव कृष्णस्य लीला नामप्रवर्तिकाः ।
उक्ता भागवते गूढाः प्रकटा अपि कुत्रचित् ॥ ३ ॥
अतस्तानि प्रवक्ष्यामि नामानि मुरवैरिणः ।
सहस्रं यैस्तु पठितैः पठितं स्याच्छुकामृतम् ॥ ४ ॥

[ऋष्यादयः]

कृष्णनामसहस्रस्य ऋषिरग्निर्निरूपितः ।
गायत्री च तथा छन्दो देवता पुरुषोत्तमः ॥ ५ ॥
विनियोगः समस्तेषु पुरुषार्थेषु वै मतः ।
बीजं भक्तप्रियः शक्तिः सत्यवागुच्यते हरिः ॥ ६ ॥

भक्तोद्धरणयत्नस्तु मन्त्रोऽत्र परमो मतः ।
अवतारितभक्तांशः कीलकं परिकीर्तितम् ॥ ७ ॥
अस्त्रं सर्वसमर्थश्च गोविन्दः कवचं मतम् ।
पुरुषो ध्यानमत्रोक्तं सिद्धिः शरणसंस्मृतिः ॥ ८ ॥

[श्रीसहस्रनामस्तोत्रम्]

[तत्रादौ प्रथमस्कन्धीयनामानि]

श्रीकृष्णः सच्चिदानन्दो नित्यलीलाविनोदकृत् ।
सर्वागमाविनोदी च लक्ष्मीशः पुरुषोत्तमः ॥ ९ ॥
आदिकालः सर्वकालः कालात्मा मायया वृतः ।
भक्तोद्धारप्रयत्नात्मा जगत्कर्ता जगन्मयः ॥ १० ॥
नामलीलापरो विष्णुर्व्यासात्मा शुकमोक्षदः ।
व्यापिवैकुण्ठदाता च श्रीमद्भागवतागमः ॥ ११ ॥
शुकवागमृताब्धीन्दुः शौनकाद्यखिलेष्टदः ।
भक्तिप्रवर्तकस्त्राता व्यासचिन्ताविनाशकः ॥ १२ ॥
सर्वसिद्धान्तवागात्मा नारदाद्यखिलेष्टदः ।
अन्तरात्मा ध्यानगम्यो भक्तिरत्नप्रदायकः ॥ १३ ॥
मुक्तोपसृप्यः पूर्णात्मा मुक्तानां रतिवर्द्धनः ।
भक्तकार्यैकनिरतो द्रौण्यस्त्रविनिवारकः ॥ १४ ॥
भक्तस्मयप्रणेता च भक्तवाक्परिपालकः ।
ब्रह्मण्यदेवो धर्मात्मा भक्तानां च परीक्षकः ॥ १५ ॥

आसन्नहितकर्ता च मायाहितकरः प्रभुः।
उत्तराप्राणदाता च ब्रह्मास्त्रविनिवारकः ॥ १६ ॥
सर्वतः पाण्डवपतिः परीक्षिच्छुद्धिकारणम्।
गूढात्मा सर्ववेदेषु भक्तैकहृदयङ्गमः ॥ १७ ॥
कुन्तीस्तुत्यः प्रसन्नात्मा परमाद्भुतकार्यकृत्।
भीष्ममुक्तिप्रदः स्वामी भक्तमोहनिवारकः ॥ १८ ॥
सर्वावस्थासु संसेव्यः समः सुखहितप्रदः।
कृतकृत्यः सर्वसाक्षी भक्तस्त्रीरतिवर्द्धनः ॥ १९ ॥
सर्वसौभाग्यनिलयः परमाश्चर्यरूपधृक्।
अनन्यपुरुषस्वामी द्वारकाभाग्यभाजनम् ॥ २० ॥
बीजसंस्कारकर्ता च परीक्षिज्ज्ञानपोषकः।
सर्वत्रपूर्णगुणकः सर्वभूषणभूषितः ॥ २१ ॥
सर्वलक्षणदाता च धृतराष्ट्रविमुक्तिदः।
सन्मार्गरक्षको नित्यं विदुरप्रीतिपूरकः ॥ २२ ॥
लीलाव्यामोहकर्ता च कालधर्मप्रवर्तकः।
पांडवानां मोक्षदाता परीक्षिद्भाग्यवर्द्धनः ॥ २३ ॥
कलिनिग्रहकर्ता च धर्मादीनां च पोषकः।
सत्सङ्गज्ञानहेतुश्च श्रीभागवतकारणम् ॥ २४ ॥
प्राकृतादृष्टमार्गश्च,

[अतः परं द्वितीयस्कंधीयनामानि]

श्रोतव्यः सकलागमैः।

कीर्तितव्यः शुद्धभावैः स्मर्तव्यश्चात्मचित्तगैः ॥ २५ ॥
अनेकमार्गकर्ता च नानाविधगतिप्रदः ।
पुरुषः सकलाधारः सत्त्वैकनिलयात्मभूः ॥ २६ ॥
सर्वध्येयो योगगम्यो भक्त्या ग्राह्यः सुराप्रियः ।
जन्मादिसार्थककृतिर्लीलाकर्ता पतिःसताम् ॥ २७ ॥
आदिकर्ता तत्त्वकर्ता सर्वकर्ता विशारदः ।
नानावतारकर्ता च ब्रह्माविर्भावकारणम् ॥ २८ ॥
दशलीलाविनोदी च नानासृष्टिप्रवर्तकः ।
अनेककल्पकर्ता च सर्वदोषविवर्जितः ॥ २९ ॥

[अतः परं तृतीयस्कंधीयनामानि]

वैराग्यहेतुस्तीर्थात्मा सर्वतीर्थफलप्रदः ।
तीर्थशुद्धैकनिलयः स्वमार्गपरिपोषकः ॥ ३० ॥
तीर्थकीर्तिर्भक्तगम्यो भक्तानुशयकार्यकृत् ।
भक्ततुल्यः सर्वतुल्यः स्वेच्छासर्वप्रवर्तकः ॥ ३१ ॥
गुणातीतोऽनवद्यात्मा सर्गलीलाप्रवर्तकः ।
साक्षात्सर्वजगत्कर्ता महदादिप्रवर्तकः ॥ ३२ ॥
मायाप्रवर्तकः साक्षी मायारतिविवर्द्धनः ।
आकाशात्मा चतुर्मूर्तिश्चतुर्द्धाभूतभावनः ॥ ३३ ॥
रजःप्रवर्तको ब्रह्मा मरीच्यादिपितामहः ।
वेदकर्ता यज्ञकर्ता सर्वकर्ताऽमितात्मकः ॥ ३४ ॥

अनेकसृष्टिकर्ता च दशधासृष्टिकारकः ।
यज्ञाङ्गो यज्ञवाराहो भूधरो भूमिपालकः ॥ ३५ ॥
सेतुर्विधरणो जैत्रो हिरण्याक्षान्तकः सुरः ।
दितिकश्यपकामैकहेतुसृष्टिप्रवर्तकः ॥ ३६ ॥
देवाभयप्रदाता च वैकुण्ठाधिपतिर्महान् ।
सर्वगर्वप्रहारी च सनकाद्यखिलार्थदः ॥ ३७ ॥
सर्वाश्वासनकर्ता च भक्ततुल्याहवप्रदः ।
काललक्षणहेतुश्च सर्वार्थज्ञापकः परः ॥ ३८ ॥
भक्तोन्नतिकरः सर्वप्रकारसुखदायकः ।
नानायुद्धप्रहरणो ब्रह्मशापविमोचकः ॥ ३९ ॥
पुष्टिसर्गप्रणेता च गुणसृष्टिप्रवर्तकः ।
कर्दमेष्टप्रदाता च देवहूत्यखिदार्थदः ॥ ४० ॥
शुक्लो नारायणः सत्यकालधर्मप्रवर्तकः ।
ज्ञानावतारःशान्तात्माकपिलःकालनाशकः ॥ ४१ ॥
त्रिगुणाधिपतिः सांख्यशास्त्रकर्ता विशारदः ।
सर्गदूषणहारी च पुष्टिमोक्षप्रवर्तकः ॥ ४२ ॥
लौकिकानन्ददाता च ब्रह्मानन्दप्रवर्तकः ।
भक्तिसिद्धान्तवक्ता च सगुणज्ञानदीपकः ॥ ४३ ॥
आत्मप्रदः पूर्णकामो योगात्मा योगभावितः ।
जीवन्मुक्तिप्रदः श्रीमानन्यभक्तिप्रवर्तकः ॥ ४४ ॥

कालसामर्थ्यदाता च कालदोषनिवारकः ।
गर्भोत्तमज्ञानदाता कर्ममार्गनियामकः ॥ ४५ ॥
सर्वमार्गनिराकर्ता भक्तिमार्गैकपोषकः ।
सिद्धिहेतुः सर्वहेतुः सर्वाश्चर्यैककारणम् ॥ ४६ ॥
चेतनाचेतनपतिः समुद्रपरिपूजितः ।
सांख्याचार्यस्तुतः सिद्धपूजितः सर्वपूजितः ॥ ४७ ॥

[अतः परं चतुर्थस्कंधीयनामानि]

विसर्गकर्ता सर्वेशः कोटिसूर्यसमप्रभः ।
अनन्तगुणगम्भीरो महापुरुषपूजितः ॥ ४८ ॥
अनन्तसुखदाता च ब्रह्मकोटिप्रजापतिः ।
सुधाकोटिस्वास्थ्यहेतुः कामधुक्कोटिकामदः ॥ ४९ ॥
समुद्रकोटिगम्भीरस्तीर्थकोटिसमाह्वयः ।
सुमेरुकोटिनिष्कम्पः कोटिब्रह्माण्डविग्रहः ॥ ५० ॥
कोट्यश्वमेधपापघ्नो वायुकोटिमहाबलः ।
कोटीन्दुजगदानन्दी शिवकोटिप्रसादकृत ॥ ५१ ॥
सर्वसद्गुणमाहात्म्यः सर्वसद्गुणभाजनम् ।
मन्वादिप्रेरको धर्मो यज्ञनारायणः परः ॥ ५२ ॥
आकूतिसूनुर्देवेन्द्रो रुचिजन्मा भयप्रदः ।
दक्षिणापतिरोजस्वी क्रियाशक्तिः परायणः ॥ ५३ ॥
दत्तात्रेयो योगपतिर्योगमार्गप्रवर्तकः ।

अनसूयागर्भरत्नमृषिवंशाविवर्धनः ॥ ५४ ॥
गुणत्रयविभागज्ञश्चतुर्वर्गविशारदः ।
नारायणो धर्मसूनुर्मूर्तिपुण्ययशस्करः ॥ ५५ ॥
सहस्रकवचच्छेदी तपःसारो नरप्रियः ।
विश्वानन्दप्रदः कर्मसाक्षी भारतपूजितः ॥ ५६ ॥
अनन्ताद्भुतमाहात्म्योबदरीस्थानभूषणम् ।
जितकामो जितक्रोधो जितसङ्गो जितेन्द्रियः ॥ ५७ ॥
उर्वशीप्रभवः स्वर्गसुखदायी स्थितिप्रदः ।
अमानी मानदो गोप्ता भगवच्छास्त्रबोधकः ॥ ५८ ॥
ब्रह्मादिवन्द्यो हंसः श्रीमायावैभवकारणम् ।
विविधानन्तसर्गात्मा विश्वपूरणतत्परः ॥ ५९ ॥
यज्ञजीवनहेतुश्च यज्ञस्वामीष्टबोधकः ।
नानासिद्धान्तगम्यश्च सप्ततन्तुश्च षड्गुणः ॥ ६० ॥
प्रतिसर्गजगत्कर्ता नानालीलाविशारदः ।
ध्रुवप्रियो ध्रुवस्वामी चिन्तिताधिकदायकः ॥ ६१ ॥
दुर्लभानन्तफलदो दयानिधिरमित्रहा ।
अङ्गस्वामी कृपासारो वैन्यो भूमिनियामकः ॥ ६२ ॥
भूमिदोग्धा प्रजाप्राणपालनैकपरायणः ।
यशोदाता ज्ञानदाता सर्वधर्मप्रदर्शकः ॥ ६३ ॥
पुरञ्जनो जगन्मित्रं विसर्गान्तप्रदर्शकः ।

प्रचेतसां पतिश्चित्रभक्तिहेतुर्जनार्दनः ॥ ६४ ॥
स्मृतिहेतुर्ब्रह्मभावसायुज्यादिप्रदः शुभः ।
विजयी

(अतः परं पञ्चमस्कन्धीयनामानि)

स्थितिलीलाब्धिरच्युतो विजयप्रदः ॥ ६५ ॥
स्वसामर्थ्यप्रदो भक्तकीर्तिहेतुरधोक्षजः ।
प्रियव्रतप्रियस्वामी स्वेच्छावादविशारदः ॥ ६६ ॥
सङ्ख्यागरूयः स्वप्रकाशः सर्वसङ्गविवर्जितः ।
इच्छायां च समर्यादस्त्यागमात्रोपलम्भनः ॥ ६७ ॥
अचिन्त्यकार्यकर्ता च तर्कागोचरकार्यकृत् ।
शृङ्गाररसमर्यादा आग्नीध्ररसभाजनम् ॥ ६८ ॥
नाभीष्टपूरकः कर्ममर्यादादर्शनोत्सुकः ।
सर्वरूपोद्भुततमो मर्यादापुरुषोत्तमः ॥ ६९ ॥
सर्वरूपेषु सत्यात्मा कालसाक्षी शशिप्रभः ।
मेरुदेवीव्रतफलमृषभो भगलक्षणः ॥ ७० ॥
जगत्सन्तर्पको मेघरूपी देवेन्द्रदर्पहा ।
जयन्तिपतिरत्यन्तप्रमाणाशेषलौकिकः ॥ ७१ ॥
शतधान्यस्तभूतात्मा शतानन्दो गुणप्रसूः ।
वैष्णवोत्पादनपरः सर्वधर्मोपदेशकः ॥ ७२ ॥
परहंसक्रियागोप्ता योगचर्याप्रदर्शकः ।

चतुर्थाश्रमनिर्णेता सदानन्दशरीरवान् ॥ ७३ ॥
प्रदर्शितान्यधर्मश्च भरतस्वाम्यपारकृत् ।
यथावत्कर्मकर्ता च सङ्गानिष्टप्रदर्शकः ॥ ७४ ॥
आवश्यकपुनर्जन्मकर्ममार्गप्रदर्शकः ।
यज्ञरूपमृगः शान्तः सहिष्णुः सत्पराक्रमः ॥ ७५ ॥
रहूगणगतिज्ञश्च रहूगणविमोचकः ।
भवाटवीतत्त्ववक्ता बहिर्मुखहिते रतः ॥ ७६ ॥
गयस्वामी स्थानवंशकर्ता स्थानविभेदकृत् ।
पुरुषावयवो भूमिविशेषविनिरूपकः ॥ ७७ ॥
जम्बुद्वीपपतिर्मेरुनाभिपद्मारुहाश्रयः ।
नानाविभूतिलीलाढ्यो गङ्गोत्पत्तिनिदानकृत् ॥ ७८ ॥
गङ्गामहात्म्यहेतुश्च गङ्गारूपोऽतिगूढकृत् ।
वैकुण्ठदेहहेत्वम्बुजन्मकृत्सर्वपावनः ॥ ७९ ॥
शिवस्वामी शिवोपास्यो गूढः सङ्कर्षणात्मकः ।
स्थानरक्षार्थमत्स्यादिरूपः सर्वैकपूजितः ॥ ८० ॥
उपास्यनानारूपात्मा ज्योतीरूपो गतिप्रदः ।
सूर्यनारायणो वेदकान्तिरुज्ज्वलवेषधृक् ॥ ८१ ॥
हँसोन्तरिक्षगमनः सर्वप्रसवकारणम् ।
आनन्दकर्ता वसुदो बुधो वाक्पतिरुज्ज्वलः ॥ ८२ ॥
कालात्मा कालकालश्च कालच्छेदकृदुत्तमः ।

शिशुमारः सर्वमूर्तिराधिदैविकरूपधृक् ॥ ८३ ॥
अनन्तसुखभोगाढ्यो विवरैश्वर्यभाजनम् ।
सङ्कर्षणो दैत्यपतिः सर्वाधारो बृहद्वपुः ॥ ८४ ॥
अनन्तनरकच्छेदी स्मृतिमात्रार्तिनाशनः ।
सर्वानुग्रहकर्ता च

(अतः परं षष्ठस्कन्धिकनामानि)

मर्यादाभिन्नशास्त्रकृत् ॥ ८५ ॥
कालान्तकभयच्छेदी नामसामर्थ्यरूपधृक् ।
उद्धारानर्हगोप्त्रात्मा नामादिप्रेरकोत्तमः ॥ ८६ ॥
अजामिलमहादुष्टमोचकोऽघविमोचकः ।
धर्मवक्ताऽक्लिष्टवक्ता विष्णुधर्मस्वरूपधृक् ॥ ८७ ॥
सन्मार्गप्रेरको धर्त्ता त्यागहेतुरधोक्षजः ।
वैकुण्ठपुरनेता च दाससंवृद्धिकारकः ॥ ८८ ॥
दक्षप्रसादकृद्धंसगुह्यस्तुतिविभावनः ।
स्वाभिप्रायप्रवक्ता च मुक्तजीवप्रसूतिकृत् ॥ ८९ ॥
नारदप्रेरणात्मा च हर्यश्वब्रह्मभावनः ।
शबलाश्वहितो गूढवाक्यार्थज्ञापनक्षमः ॥ ९० ॥
गूढार्थज्ञापकः सर्वमोक्षानन्दप्रतिष्ठितः ।
पुष्टिप्ररोहहेतुश्च दासैकज्ञातहृद्गतः ॥ ९१ ॥
शान्तिकर्त्ता सुहितकृत्स्त्रीप्रसूः सर्वकामधुक् ।

पुष्टिवंशप्रणेता च विश्वरूपेष्टदेवता ॥ ९२ ॥
कवचात्मा पालनात्मा वर्मोपचितिकारणम् ।
विश्वरूपशिरश्छेदी त्वाष्ट्रयज्ञविनाशकः ॥ ९३ ॥
वृत्रस्वामी वृत्रगम्यो वृत्रव्रतपरायणः ।
वृत्रकीर्तिर्वृत्रमोक्षो मघवत्प्राणरक्षकः ॥ ९४ ॥
अश्वमेधहविर्भोक्ता देवेन्द्रामीवनाशकः ।
संसारमोचकश्चित्रकेतुबोधनतत्परः ॥ ९५ ॥
मन्त्रसिद्धिः सिद्धिहेतुः सुसिद्धिफलदायकः ।
महादेवतिरस्कर्ता भक्त्यै पूर्वार्थनाशकः ॥ ९६ ॥
देवब्राह्मणविद्वेषवैमुख्यज्ञापकः शिवः ।
आदित्यो दैत्यराजश्च मरुत्पतिरचिन्त्यकृत् ॥ ९७ ॥
मरुतां भेदकस्त्राता व्रतात्मा पुंप्रसूतिकृत् ।

[अतः परं सप्तमस्कन्धीयनामानि]

कर्मात्मा वासनात्मा च ऊतिलीलापरायणः ॥ ९८ ॥
समदैत्यसुरस्वात्मा वैषम्यज्ञानसंशयः ।
देहाद्युपाधिरहितः सर्वज्ञः सर्वहेतुवित् ॥ ९९ ॥
ब्रह्मवाक्स्थापनपरः स्वजन्मावधिकार्यकृत् ।
सदसद्वासनाहेतुस्त्रिसत्यो भक्तमोचकः ॥ १०० ॥
हिरण्यकशिपुद्वेषी प्रविष्टात्मातिभीषणः ।
शान्तिज्ञानादिहेतुश्च प्रह्लादोत्पत्तिकारणम् ॥ १०१ ॥

दैत्यसिद्धान्तसद्वक्ता तपःसार उदारधीः।
दैत्यहेतुप्रकटनो भक्तिचिह्नप्रकाशकः॥ १०२ ॥
सद्द्वेषहेतुः सद्द्वेषवासनात्मा निरन्तरः।
नैष्ठुर्यसीमा प्रह्लादवत्सलः सङ्गदोषहा॥ १०३ ॥
महानुभावः साकारः सर्वाकारः प्रमाणभूः।
स्तम्भप्रसूतिर्नृहरिर्नृसिंहो भीमविक्रमः॥ १०४ ॥
विकटास्यो ललज्जिह्वो नखशस्त्रो जवोत्कटः।
हिरण्यकशिपुच्छेदी क्रूरदैत्यनिवारकः॥ १०५ ॥
सिंहासनस्थः क्रोधात्मा लक्ष्मीभयविवर्धनः।
ब्रह्माद्यत्यन्तभयभूरपूर्वाचिन्त्यरूपधृक्॥ १०६ ॥
भक्तैकशान्तहृदयो भक्तस्तुत्यः स्तुतिप्रियः।
भक्ताङ्गलेहनोद्धूतक्रोधपुञ्जप्रशान्तधीः॥ १०७ ॥
स्मृतिमात्रभयत्राता ब्रह्मबुद्धिप्रदायकः।
गोरूपधार्यमृतपाः शिवकीर्तिविवर्धनः॥ १०८ ॥
धर्मात्मा सर्वकर्मात्मा विशेषात्माऽऽश्रमप्रभुः।
संसारमग्नस्वोद्धर्ता सन्मार्गाखिलतत्त्ववाक्॥ १०९ ॥
आचारात्मा सदाचारो

[अतः परमष्टमस्कन्धीयनामानि]

मन्वन्तरविभावनः।
स्मृत्याऽशेषाशुभहरो गजेन्द्रस्मृतिकारणम्॥ ११० ॥

जातिस्मरणहेत्वैकपूजाभक्तिस्वरूपदः ।
यज्ञो भयान्मनुत्राता विभुर्ब्रह्मव्रताश्रयः ॥ १११ ॥
सत्यसेनो दुष्टघाती हरिर्गजविमोचकः ।
वैकुण्ठो लोककर्ता च अजितोऽमृतकारणम् ॥ ११२ ॥
उरुक्रमो भूमिहर्ता सार्वभौमो बलिप्रियः ।
विभुः सर्वहितैकात्मा विष्वक्सेनः शिवप्रियः ॥ ११३ ॥
धर्मसेतुर्लोकधृतिः सुधामान्तरपालकः ।
उपहर्ता योगपतिर्बृहद्भानुः क्रियापतिः ॥ ११४ ॥
चतुर्दशप्रमाणात्मा धर्मो मन्वादिबोधकः ।
लक्ष्मीभोगैकनिलयो देवमन्त्रप्रदायकः ॥ ११५ ॥
दैत्यव्यामोहकः साक्षाद्गरुडस्कन्धसंश्रयः ।
लीलामन्दरधारी च दैत्यवासुकिपूजितः ॥ ११६ ॥
समुद्रोन्मथनायत्तोऽविघ्नकर्त्ता स्ववाक्यकृत् ।
आदिकूर्मः पवित्रात्मा मन्दराऽऽघर्षणोत्सुकः ॥११७॥
श्वासैजदब्धिवार्वीचिः कल्पान्तावधिकार्यकृत् ।
चतुर्दशमहारत्नो लक्ष्मीसौभाग्यवर्धनः ॥ ११८ ॥
धन्वन्तरिः सुधाहस्तो यज्ञभोक्तार्तिनाशनः ।
आयुर्वेदप्रणेता च देवदैत्याखिलार्चितः ॥ ११९ ॥
बुद्धिव्यामोहको देवकार्यसाधनतत्परः ।
स्त्रीरूपो मायया वक्ता दैत्यांतःकरणप्रियः ॥ १२० ॥

पायितामृतदेवांशो युद्धहेतुस्मृतिप्रदः ।
सुमालिमालिवधकृन्माल्यवत्प्राणहारकः ॥ १२१ ॥
कालनेमिशिरश्छेदी दैत्ययज्ञविनाशकः ।
इन्द्रसामर्थ्यदाता च दैत्यशेषास्थितिप्रियः ॥ १२२ ॥
शिवव्यामोहको मायी भृगुमन्त्रस्वशक्तिदः ।
बलिजीवनकर्त्ता च स्वर्गहेतु व्रतार्चितः ॥ १२३ ॥
अदित्यानन्दकर्ता च कश्यपादितिसम्भवः ।
उपेन्द्र इन्द्रावरजो वामनो ब्रह्मरूपधृक् ॥ १२४ ॥
ब्रह्मादिसेवितवपुर्यज्ञपावनतत्परः ।
याञ्चोपदेशकर्त्ता च ज्ञापिताशेषसंस्थितिः ॥ १२५ ॥
सत्यार्थप्रेरकः सर्वहर्ता गर्वविनाशकः ।
त्रिविक्रमस्त्रिलोकात्मा विश्वमूर्तिः पृथुश्रवाः ॥ १२६ ॥
पाशबद्धबलिः सर्वदैत्यपक्षोपमर्दकः ।
सुतलस्थापितबलिः स्वर्गाधिकसुखप्रदः ॥ १२७ ॥
कर्मसम्पूर्तिकर्त्ता च स्वर्गसंस्थापितामरः ।
ज्ञातात्रिविधधर्मात्मा महामीनोऽब्धिसंश्रयः ॥ १४८ ॥
सत्यव्रतप्रियो गोप्ता मत्स्यमूर्तिधृतश्रुतिः ।
शृंगबद्धधृतक्षोणिः सर्वार्थज्ञापको गुरुः ॥ १२९ ॥

(अतः परं नवमस्कंधीयनामानि)

ईशसेवकलीलात्मा सूर्यवंशप्रवर्तकः ।

सोमवंशोद्भवकरो मनुपुत्रगतिप्रदः ॥ १३० ॥
अम्बरीषप्रियः साधुर्दुर्वासोगर्वनाशकः ।
ब्रह्मशापोपसंहर्ता भक्तकीर्तिविवर्द्धनः ॥ १३१ ॥
इक्ष्वाकुवंशजनकः सगराद्यखिलार्थदः ।
भगीरथमहायत्नो गङ्गाधौताङ्घ्रिपङ्कजः ॥ १३२ ॥
ब्रह्मस्वामी शिवस्वामी सगरात्मजमुक्तिदः ।
खट्वाङ्गमोक्षहेतुश्च रघुवंशविवर्द्धनः ॥ १३३ ॥
रघुनाथो रामचन्द्रो रामभद्रो रघुप्रियः ।
अनन्तकीर्तिः पुण्यात्मा पुण्यश्लोकैकभास्करः ॥१३४॥
कोशलेन्द्रप्रमाणात्मा सेव्यो दशरथात्मजः ।
लक्ष्मणो भरतश्चैव शत्रुघ्नो व्यूहविग्रहः ॥ १३५ ॥
विश्वामित्रप्रियो दान्तस्ताटकावधमोक्षदः ।
वायव्यास्त्राब्धिनिक्षिप्तमारीचश्च सुबाहुहा ॥ १३६ ॥
वृषध्वजधनुर्भङ्गप्राप्तसीतामहोत्सवः ।
सीतापतिर्भृगुपतिगर्वपर्वतनाशकः ॥ १३७ ॥
अयोध्यास्थमहाभोगयुक्तलक्ष्मीविनोदवान् ।
कैकेयीवाक्यकर्त्ता च पितृवाक्यपरिपालकः ॥ १३८ ॥
वैराग्यबोधकोऽनन्यसात्त्विकस्थानबोधकः ।
अहल्यादुःखहारी च गुहस्वामी सलक्ष्मणः ॥ १३९ ॥
चित्रकूटप्रियस्थानो दण्डकारण्यपावनः ।

शरभङ्गसुतीक्ष्णादिपूजितोऽगस्त्यभाग्यभूः ।
ऋषिसम्प्रार्थितकृतिर्विराधवधपंडितः ।
छिन्नशूर्पणखानासः खरदूषणघातकः ॥ १४१ ॥
एकबाणहतानेकसहस्रबलराक्षसः ।
मारीचघाती नियतसीतासंबंधशोभनः ॥ १४२ ॥
सीतावियोगनाट्यश्च जटायुवधमोक्षदः ।
शबरीपूजितो भक्तहनुमत्प्रमुखावृतः ॥ १४३ ॥
दुन्दुभ्यस्थिप्रहणः सप्ततालविभेदनः ।
सुग्रीवराज्यदो वालिघाती सागरशोषणः ॥ १४३ ॥
सेतुबन्धनकर्त्ता च विभीषणहितप्रदः ।
रावणादिशिरश्छेदी राक्षसाघौघनाशकः ॥ १४५ ॥
सीताऽभयप्रदाता च पुष्पकागमनोत्सुकः ।
अयोध्यापतिरत्यन्तसर्वलोकसुखप्रदः ॥ १४६ ॥
मथुरापुरनिर्माता सुकृतज्ञस्वरूपदः ।
जनकज्ञानगम्यश्च ऐलांतप्रकटश्रुतिः ॥ १४७ ॥
हैहयान्तकरो रामो दुष्टक्षत्रविनाशकः ।
सोमवंशहितैकात्मा यदुवंशविवर्द्धनः ॥ १४८ ॥

(अतः परं दशमस्कंधीयनामानि)

परब्रह्मावतरणः केशवः क्लेशनाशनः ।
भूमिभारावतरणो भक्तार्थाखिलमानसः ॥ १४९ ॥

सर्वभक्तविरोधात्मा लीलानंतानिरोधकृत् ।
भूमिष्ठपरमानन्दो देवकीशुद्धिकारणम् ॥ १५० ॥
वसुदेवज्ञाननिष्ठसमजीवनिवारकः ।
सर्ववैराग्यकरणस्वलीलाधारशोधकः ॥ १५१ ॥
मायाऽऽज्ञापनकर्ता च शेषसम्भारसम्भृतिः ।
भक्तक्लेशपरिज्ञाता तन्निवारणतत्परः ॥ १५२ ॥
आविष्टवसुदेवांशो देवकीगर्भभूषणम् ।
पूर्णतेजोमयः पूर्णः कंसाधृष्यप्रतापवान् ॥ १५३ ॥
विवेकज्ञानदाता च ब्रह्माद्याखिलसंस्तुतः ।
सत्यो जगत्कल्पतरुर्नानारूपविमोहनः ॥ १५४ ॥
भक्तिमार्गप्रतिष्ठाता विद्वन्मोहप्रवर्तकः ।
मूलकालगुणद्रष्टा नयनानन्दभाजनम् ॥ १५५ ॥
वसुदेवसुखाब्धिश्च देवकीनयनामृतम् ।
पितृमातृस्तुतः पूर्वसर्ववृत्तान्तबोधकः ॥ १५६ ॥
गोकुलागतिलीलाप्तवसुदेवकरस्थितिः ।
सर्वेशत्वप्रकटनो मायाव्यत्ययकारकः ॥ १५७ ॥
ज्ञानमोहितदुष्टेशः प्रपञ्चास्मृतिकारणम् ।
यशोदानन्दनो नन्दभाग्यभूर्गोकुलोत्सवः ॥ १५८ ॥
नन्दप्रियो नन्दसूनुर्यशोदायाः स्तनन्धयः ।
पूतनाऽसुपयःपाता मुग्धभावातिसुन्दरः ॥ १५९ ॥

सुन्दरीहृदयानन्दो गोपीमन्त्राभिमन्त्रितः ।
गोपालाश्चर्यरसकृत् शकटासुरखण्डनः ॥ १६० ॥
नन्दव्रजजनानन्दी नन्दभाग्यमहोदयः ।
तृणावर्तवधोत्साहो यशोदाज्ञानविग्रहः ॥ १६१ ॥
बलभद्रप्रियः कृष्णः सङ्कर्षणसहायवान् ।
रामानुजो वासुदेवो गोष्ठाङ्गणगतिप्रियः ॥ १६२ ॥
किङ्किणीरवभावज्ञो वत्सपुच्छावलम्बनः ।
नवनीतप्रियो गोपीमोहसंसारनाशकः ॥ १६३ ॥
गोपबालकभावज्ञश्चौर्यविद्याविशारदः ।
मृत्साभक्षणलीलास्यमाहात्म्यज्ञानदायकः ॥ १६४ ॥
धराद्रोणप्रीतिकर्ता दधिभाण्डविभेदनः ।
दामोदरो भक्तवश्यो यमलार्जुनभञ्जनः ॥ १६५ ॥
बृहद्वनमहाश्चर्यो वृन्दावनगतिप्रियः ।
वत्सघाती बालकेलिर्बकासुरनिषूदनः ॥ १६६ ॥
अरण्यभोक्ताऽप्यथवा बाललीलापरायणः ।
प्रोत्साहजनकश्चैवमघासुरनिषूदनः ॥ १६७ ॥
व्यालमोक्षप्रदः पुष्टो ब्रह्ममोहप्रवर्द्धनः ।
अनन्तमूर्तिः सर्वात्मा जङ्गमस्थावराकृतिः ॥ १६८
ब्रह्ममोहनकर्ता च स्तुत्य आत्मा सदाप्रियः ।
पौगण्डलीलाभिरतिर्गोचारणपरायणः ॥ १६९ ॥

वृन्दावनलतागुल्मवृक्षरूपनिरूपकः ।
नादब्रह्मप्रकटनो वयःप्रातिकृतिस्वनः ॥ १७० ॥
बर्हिनृत्यानुकरणो गोपालानुकृतिस्वनः ।
सदाचारप्रतिष्ठाता बलश्रमनिराकृतिः ॥ १७१ ॥
तरुमूलकृताशेषतल्पशायी सखिस्तुतः ।
गोपालसेवितपदः श्रीलालितपदाम्बुजः ॥ १७२ ॥
गोपसम्प्रार्थितफलदाननाशितधेनुकः ।
कालीयफणिमाणिक्यरञ्जितश्रीपदाम्बुजः ॥ १७३ ॥
दृष्टिसञ्जीविताशेषगोपगोगोपिकाप्रियः ।
लीलासम्पीतदावाग्निः प्रलम्बवधपण्डितः ॥ १७४ ॥
दावाग्न्यावृतगोपालदृष्ट्याच्छादनवह्निपः ।
वर्षाशरद्विभूतिश्रीगोपीकामप्रबोधकः ॥ १७५ ॥
गोपीरत्नस्तुताशेषवेणुवाद्यविशारदः ।
कात्यायनीव्रतव्याजसर्वभावाऽऽश्रिताङ्गनः ॥ १७६ ॥
सत्सङ्गतिस्तुतिव्याजस्तुतवृन्दावनाङ्घ्रिपः ।
गोपक्षुच्छान्तिसंव्याजविप्रभार्याप्रसादकृत् ॥ १७७ ॥
हेतुप्राप्तेन्द्रयागस्वकार्यगोसववोधकः ।
शैलरूपकृताशेषरसभोगसुखावहः ॥ १७८ ॥
लीलागोवर्द्धनोद्धारपालितस्वव्रजाप्रियः ।
गोपस्वच्छन्दलीलार्थगर्गवाक्यार्थबोधकः ॥ १७९ ॥

इन्द्रधेनुस्तुतिप्राप्तगोविन्देन्द्राभिधानवान् ।
वृतादिधर्मसंसक्तनन्दक्लेशविनाशकः ॥ १८० ॥
नन्दादिगोपमात्रेष्टवैकुण्ठगतिदायकः ।
वेणुवादस्मरक्षोभमत्तगोपीविमुक्तिदः ॥ १८१ ॥
सर्वभावप्राप्तगोपीसुखसंवर्द्धनक्षमः ।
गोपीगर्वप्रणाशार्थतिरोधानसुखप्रदः ॥ १८२ ॥
कृष्णभावव्याप्तविश्वगोपीभावितवेषधृक् ।
राधाविशेषसम्भोगप्राप्तदोषनिवारकः ॥ १८३ ॥
परमप्रीतिसङ्गीतसर्वाद्भुतमहागुणः ।
मानापनोदनाक्रन्दगोपीदृष्टिमहोत्सवः ॥ १८४ ॥
गोपिकाव्याप्तसर्वाङ्गः स्त्रीसम्भाषाविशारदः ।
रासोत्सवमहासौख्यगोपीसम्भोगसागरः ॥ १८५ ॥
जलस्थलरतिव्याप्तगोपीदृष्ट्याभिपूजितः ।
शास्त्रानपेक्षकामैकमुक्तिद्वारविवर्द्धनः ॥ १८६ ॥
सुदर्शनमहासर्पग्रस्तनन्दविमोचकः ।
गीतमोहितगोपीधृक् शङ्खचूडविनाशकः ॥ १८७ ॥
गुणसङ्गीतसन्तुष्टिगोपीसंसारविस्मृतिः ।
अरिष्टमथनो दैत्यबुद्धिव्यामोहकारकः ॥ १८८ ॥
केशिघाती नारदेष्टो व्योमासुरविनाशकः ।
अक्रूरभक्तिसंराद्धपादरेणुमहानिधिः ॥ १८९ ॥

रथावरोहशुद्धात्मा गोपीमानसहारकः ।
ह्रदसन्दर्शिताशेषवैकुण्ठाक्रूरसंस्तुतः ॥ १९० ॥
मथुरागमनोत्साहो मथुराभाग्यभाजनम् ।
मथुरानगरीशोभादर्शनोत्सुकमानसः ॥ १९१ ॥
दुष्टरंजकघाती च वायकार्चितविग्रहः ।
वस्त्रमालासुशोभाङ्गः कुब्जाऽऽलेपनभूषितः ॥ १९२ ॥
कुब्जासुरूपकर्ता च कुब्जारतिवरप्रदः ।
प्रसादरूपसन्तुष्टहरकोदण्डखण्डनः ॥ १९३ ॥
शकलाहतकंसाप्तधनूरक्षकसैनिकः ।
जाग्रत्स्वप्नभयव्याप्तमृत्युलक्षणबोधकः ॥ १९४ ॥
मथुरामल्ल ओजस्वी मल्लयुद्धविशारदः ।
सद्यः कुवलयापीडघाती चाणूरमर्दनः ॥ १९५ ॥
लीलाहतमहामल्लः शलतोशलघातकः ।
कंसान्तको जितामित्रो वसुदेवविमोचकः ॥ १९६ ॥
ज्ञाततत्त्वपितृज्ञानमोहनामृतवाङ्मयः ।
उग्रसेनप्रतिष्ठाता यादवाऽऽधिविनाशकः ॥ १९७ ॥
नन्दादिसान्त्वनकरो ब्रह्मचर्यव्रते स्थितः ।
गुरुशुश्रूषणपरो विद्यापारमितेश्वरः ॥ १९८ ॥
सान्दीपिनिमृतापत्यदाता कालान्तकादिजित् ।
गोकुलस्वासनपरो यशोदानन्दपोषकः ॥ १९९ ॥

गोपिकाविरहव्याजमनोगातिरातिप्रदः ।
समोद्धवभ्रमरवाक् गोपिकामोहनाशकः ॥ २०० ॥
कुब्जारतिप्रदोऽक्रूरपवित्रीकृतभूगृहः ।
पृथादुःखप्रणेता च पाण्डवानां सुखप्रदः ॥ २०१ ॥

(इति दशमस्कंधपुर्वार्द्धनामानि)

जरासन्धसमानीतसैन्यघाती विचारकः ।
यवनव्याप्तमथुराजनदत्तकुशस्थलिः । २०२ ॥
द्वारकाद्भुतनिर्माणविस्मापितसुरासुरः ।
मनुष्यमात्रभोगार्थभूम्यानीतेन्द्रवैभवः ॥ २०३ ॥
यवनव्याप्तमथुरानिर्गमानन्दविग्रहः ।
मुचुकुन्दमहाबोधयवनप्राणदर्पहा ॥ २०४ ॥
मुचुकुन्दस्तुताशेषगुणकर्ममहोदयः ।
फलप्रदानसन्तुष्टिर्जन्मान्तरितमोक्षदः ॥ २०५ ॥
शिवब्राह्मणवाक्याप्तजयभीतिविभावनः ।
प्रवर्षणप्रार्थिताग्निदानपुण्यमहोत्सवः ॥ २०६ ॥
रुक्मिणीरमणः कामपिता प्रद्युम्नभावनः ।
स्यमन्तकमणिव्याजप्राप्तजाम्बुवतीपतिः ॥ २०७ ॥
सत्यभामाप्राणपतिः कालिन्दीरतिवर्धनः ।
मित्रविन्दापतिः सत्यापतिर्वृषनिषूदनः ॥ २०८ ॥
भद्रवाञ्छितभर्ता च लक्ष्मणावरणक्षमः ।

इन्द्रादिप्रार्थितवधनरकासुरसूदनः ॥ २०९ ॥
मुरारिः पीठहन्ता च ताम्रादिप्राणहारकः ।
षोडशस्त्रीसहस्रेशश्छत्रकुण्डलदानकृत् ॥ २१० ॥
पारिजातापहरणो देवेन्द्रमदनाशकः ।
रुक्मिणीसमसर्वस्त्रीसाध्यभोगरतिप्रदः ॥ २११ ॥
रुक्मिणीपरिहासोक्तिवाक्तिरोधानकारकः ।
पुत्रपौत्रमहाभाग्यगृहधर्मप्रदर्शकः ॥ २१२ ॥
शम्बरान्तकसत्पुत्रविवाहहतरुक्मिकः ।
उषापहृतपौत्रश्रीबाणबाहुनिवारकः ॥ २१३ ॥
शीतज्वरभयव्याप्तज्वरसंस्तुतषड्गुणः ।
शङ्करप्रतियोद्धा च द्वन्द्वयुद्धविशारदः ॥ २१४ ॥
नृगपापप्रभेत्ता च ब्रह्मस्वगुणदोषदृक् ।
विष्णुभक्तिविरोधैकब्रह्मस्वविनिवारकः ॥ २१५ ॥
बलभद्राहितगुणो गोकुलप्रीतिदायकः ।
गोपीस्नेहैकनिलयो गोपीप्राणस्थितिप्रदः ॥ २१६ ॥
वाक्यातिगामी यमुनाहलाकर्षणवैभवः ।
पौण्ड्रकत्याजितस्पर्द्धः काशीराजविभेदनः ॥ २१७ ॥
काशीनिदाहकरणः शिवभस्मप्रदायकः ।
द्विविदप्राणघाती च कौरवास्त्रगर्वनुत् ॥ २१८ ॥
लाङ्गूलाकृष्टनगरीसंविग्नाखिलनागरः ।

प्रपन्नाभयदःसाम्बप्राप्तसन्मानभाजनम् ॥ २१९ ॥
नारदान्विष्टचरणो भक्ताविक्षेपनाशकः ।
सदाचारैकनिलयः सुधर्माध्यासितासनः ॥ २२० ॥
जरासन्धावरुद्धेन विज्ञापितनिजक्रमः ।
मन्त्र्युद्धवादिवाक्योक्तप्रकारैकपरायणः ॥ २२१ ॥
राजसूयादिमखकृत्सम्प्रार्थितसहायकृत् ।
इन्द्रप्रस्थप्रयाणार्थमहत्सम्भारसम्भृतिः ॥ २२२ ॥
जरासन्धवधव्याजमोचिताशेषभूमिपः ।
सन्मार्गबोधको यज्ञक्षितिवारणतत्परः ॥ २२३ ॥
शिशुपालहतिव्याजजयशापविमोचकः ।
दुर्योधनाभिमानाब्धिशोषबाणवृकोदरः ॥ २२४ ॥
महादेववरप्राप्तपुरशाल्वविनाशकः ।
दन्तवक्त्रवधव्याजविजयाघौघनाशकः ॥ २२५ ॥
विदूरथप्राणहर्ता न्यस्तशस्त्रास्त्रविग्रहः ।
उपधर्मविलिप्ताङ्गसूतघाती वरप्रदः ॥ २२६ ॥
बल्वलप्राणहरणपालितर्षिश्रुतिक्रियः ।
सर्वतीर्थाघनाशार्थतीर्थयात्राविशारदः ॥ २२७ ॥
ज्ञानक्रियाविभेदेष्टफलसाधनतत्परः ।
सारथ्यादिक्रियाकर्ता भक्तवश्यत्वबोधकः ।
सुदामरङ्कभार्यार्थिभूम्यानीतेन्द्रवैभवः ।

रविग्रहनिमित्ताप्तकुरुक्षेत्रैकपावनः ॥ २२९ ॥
नृपगोपीसमस्तस्त्रीपावनार्थाखिलक्रियः ।
ऋषिमार्गप्रतिष्ठाता वसुदेवमखक्रियः ॥ २३० ॥
वसुदेवज्ञानदाता देवकीपुत्रदायकः ।
अर्जुनस्त्रीप्रदाता च बहुलाश्वस्वरूपदः ॥ २३१ ॥
श्रुतदेवेष्टदाता च सर्वश्रुतिनिरूपितः ।
महादेवाद्यतिश्रेष्ठो भक्तिलक्षणनिर्णयः ॥ २३२ ॥
वृकग्रस्तशिवत्राता नानावाक्यविशारदः ।
नरगर्वविनाशार्थहतब्राह्मणबालकः ॥ २३३ ॥
लोकालोकपरस्थानस्थितबालकदायकः ।
द्वारकास्थमहाभोगनानास्त्रीरतिवर्द्धनः ॥ २३४ ॥
मनस्तिरोधानकृतव्यग्रस्त्रीचित्तभावितः ।

(अतः परं एकादशस्कंधीयनामानि)

मुक्तिलीला विहरणो मौसलव्याजसंहृतिः ॥ २३४ ॥
श्रीभागवतधर्मादिबोधको भक्तिनीतिकृत् ।
उद्धवज्ञानदाता च पंचविंशतिधा गुरुः ॥ २३६ ॥
आचारभुक्तिभक्त्यादिवक्ता शब्दोद्भवस्थितिः ।
हंसो धर्मप्रवक्ता च सनकाद्युपदेशकृत् ॥ २३७ ॥
भक्तिसाधनवक्ता च यागासिद्धिप्रदायकः ।
नानाविभूतिवक्ता च शुद्धधर्मावबोधकः ॥ २३८ ॥

मार्गत्रयविभेदात्मा नानाशंकानिवारकः ।
भिक्षुगीताप्रवक्ता च शुद्धसांख्यप्रवर्तकः ॥ २३९ ॥
मनोगुणविशेषात्मा ज्ञापकोक्तपुरूरवाः ।
पूजाविधिप्रवक्ता च सर्वसिद्धांतबोधकः ॥ २४० ॥
लघुस्वमार्गवक्ता च स्वस्थानगतिबोधकः ।
यादवांगोपसंहर्ता सर्वाश्चर्यगतिक्रियः ॥ २४१ ॥

(अतः परं द्वादशस्कंधीयनामानि)

कालधर्मविभेदार्थवर्णनाशनतत्परः ।
बुद्धो गुप्तार्थवक्ता च नानाशास्त्रविधायकः ॥ २४२ ॥
नष्टधर्ममनुष्यादिलक्षणज्ञापनोत्सुकः ।
आश्रयैकगतिज्ञाता कल्किः कलिमलापहः ॥ २४३ ॥
शास्त्रवैराग्यसम्बोधो नानाप्रलयबोधकः ।
विशेषतः शुकव्याजपरीक्षिज्ज्ञानबोधकः ॥ २४४ ॥
शुकेष्टगतिरूपात्मा परिक्षिद्देहमोक्षदः ।
शब्दरूपो नादरूपो वेदरूपो विभेदनः ॥ २४५ ॥
व्यासः शाखाप्रवक्ता च पुराणार्थप्रवर्तकः ।
मार्कण्डेयप्रसन्नात्मा वटपत्रपुटेशयः ॥ २४६ ॥
मायाव्याप्तमहामोहदुःखशान्तिप्रवर्तकः ।
महादेवस्वरूपश्च भक्तिदाता कृपानिधिः ॥ २४७ ॥
आदित्यान्तर्गतः कालो द्वादशात्मा सुपूजितः ।

श्रीभागवतरूपश्च सर्वार्थफलदायकः ॥ २४८ ॥
इतीदं कीर्तनीयस्य हेर्नामसहस्रकम् ।
पञ्चसप्ततिविस्तीर्णं पुराणान्तरभाषितम् ॥ २४९ ॥
य एतत्प्रातरुत्थाय श्रद्धावान् सुसमाहितः ।
जपेदर्थाहितमतिः स गोविन्दपदं व्रजेत् ॥ २५० ॥
सर्वधर्मविनिर्मुक्तः सर्वसाधनवर्जितः ।
एतद्धारणमात्रेण कृष्णस्य पदवीं व्रजेत् ॥ २५१ ॥
हर्यावेशितचित्तेन श्रीभागवतसागरात् ।
समुद्धृतानि नामानि चिन्तामणिनिभानिहि ॥२५२॥
कण्ठस्थितान्यर्थदीप्त्या बाधन्तेऽज्ञानजं तमः ।
भक्तिं श्रीकृष्णदेवस्य साधयन्ति विनिश्चितम् ॥२५३॥
किं बहूक्तेन भगवान् नामभिः स्तुतषड्गुणः ।
आत्मभावं नयत्याशु भक्तिं च कुरुते दृढाम् ॥२५४॥
यः कृष्णभक्तिमिह वाञ्छति साधनौघै-
र्नामानि भासुरयशांसि जपेत्स नित्यम् ।
तं वै हरिः स्वपुरुषं कुरुतेऽतिशीघ्र-
मात्मार्पणं समधिगच्छति भावतुष्टः ॥ २५५ ॥
श्रीकृष्ण कृष्णसख धृष्ण्यृषभावनिध्रुग्
राजन्यवंशदहनानपवर्गवीर्य ॥
गोविन्द गोपवनितात्रजभृत्यगीत

तीर्थश्रवः श्रवणमङ्गल पाहि भृत्यान् ॥ २७६ ॥

इति श्रीभागवतसारसमुच्चये वैश्वानरोक्त-
पुरुषोत्तमनामसहस्रं सम्पूर्णम् ।

अथ यमुनाष्टकम् ।

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

नमामि यमुनामहं सकलसिद्धिहेतुं मुदा ।
मुरारिपदपङ्कजस्फुरदमन्दरेणूत्कटाम् ॥
तटस्थनवकाननप्रकटमोदपुष्पाम्बुना ।
सुरासुरसुपूजितस्मरपितुः श्रियं बिभ्रतीम् ॥ १ ॥
कलिन्दगिरिमस्तके पतदमन्दपूरोज्ज्वला ।
विलासगमनोल्लसत्प्रकटगण्डशैलोन्नता ॥
सघोषगतिदन्तुरा समधिरूढदोलोत्तमा ।
मुकुन्दरतिवर्द्धिनी जयति पद्मबन्धोः सुता ॥ २ ॥
भुवं भुवनपावनीमधिगतामनेकस्वनैः ।
प्रियाभिरिव सेवितां शुकमयूरहंसादिभिः ॥
तरङ्गभुजकङ्कणप्रकटमुक्तिकावालुका ।
नितम्बतटसुन्दरीं नमत कृष्णतुर्यप्रियाम् ॥ ३ ॥
अनन्तगुणभूषिते शिवविरञ्चिदेवस्तुते ।
घनाघननिभे सदा ध्रुवपराशराभीष्टदे ॥

विमशुद्धथुरातटे सकलगोपगोपीवृते ।
कृपाजलधिसंश्रिते मम मनः सुखं भावय ॥ ४ ॥
यया चरणपद्मजा मुररिपोः प्रियं भावुका ।
समागमनतोऽभवत्सकलसिद्धिदा सेवताम् ॥
तया सदृशतामियात्कमलजा सपत्नीव यद्ध- ।
रिप्रियकलिन्दया मनसि मे सदा स्थीयताम् ॥ ५ ॥
नमोऽस्तु यमुने सदा तव चरित्रमत्यद्भुतम् ।
न जातु यमयातना भवति ते पयःपानतः ॥
यमोऽपि भगिनीसुतान्कथमुहन्ति दुष्टानपि ।
प्रियो भवति सेवनात्तव हरेर्यथा गोपिकाः ॥ ६ ॥
ममास्तु तव सन्निधौ तनुनवत्वमेतावता ।
न दुर्लभतमा रतिर्मुररिपौ मुकुन्दप्रिये ॥
अतोऽस्तु तव लालना सुरधुनी परं सङ्गमा- ।
त्तवैव भुवि कीर्तिता न तु कदापि पुष्टिस्थितैः ॥ ७ ॥
स्तुतिं तव करोति कः मलजासपत्नि प्रिये ।
हरेर्यदनुसेवया भवति सौख्यमामोक्षतः ॥
इयं तव कथाधिका सकलगोपिकातङ्गमः ।
स्मरश्रमजलाणुभिः सकलगात्रजैः सङ्गमः ॥ ८ ॥
तवाष्टकमिदं मुदा पठति सूरसूते सदा ।
समस्तदुरितक्षयो भवति वै मुकुन्दे रतिः ॥

तथा सकलसिद्धयो मुररिपुश्च सन्तुष्यति ।
स्वभावविजयो भवेद्वदति वल्लभः श्रीहरेः ॥ ९ ॥

इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं श्रीयमुनाष्टकस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥ १ ॥

अथ बालबोधः ।

नत्वा हरिं सदानन्दं सर्वसिद्धान्तविग्रहम् ।
बालप्रबोधनार्थाय वदामि सुविनिश्चितम् ॥ १ ॥
धर्मार्थकाममोक्षाख्याश्चत्वारोऽर्था मनीषिणाम् ।
जीवेश्वरविचारेण द्विधा ते हि विचारिताः ॥ २ ॥
अलौकिकास्तु वेदोक्ताः साध्यसाधनसंयुताः ।
लौकिका ऋषिभिः प्रोक्तास्तथैवेश्वरशिक्षया ॥ ३ ॥
लौकिकांस्तु प्रवक्ष्यामि वेदादाद्या यतः स्थिताः ।
धर्मशास्त्राणि नीतिश्च कामशास्त्राणि चक्रमात् ॥ ४ ॥
त्रिवर्गसाधकानीति न तन्निर्णय उच्यते ॥
मोक्षे चत्वारि शास्त्राणि लौकिके परतः स्वतः ॥५॥
द्विधा द्वे द्वे स्वतस्तत्र सांख्यायोगौ प्रकीर्तितौ ॥
त्यागात्यागविभागेन सांख्ये त्यागः प्रकीर्तितः ॥६॥
अहंताममतानाशे सर्वथा निरहंकृतौ ।
स्वरूपस्थो यदा जीवः कृतार्थः स निगद्यते ॥ ७ ॥

तदर्थं प्रक्रिया काचित्पुराणेऽपि निरूपिता ।
ऋषिभिर्बहुधा प्रोक्ता फलमेकमवाह्यतः ॥ ८ ॥
अत्यागे योगमार्गो हि त्यागोऽपि मनसैव हि ।
यमादयस्तु कर्तव्याः सिद्धे योगे कृतार्थता ॥ ९ ॥
पराश्रयेण मोक्षस्तु द्विधा सोऽपि निरूप्यते ।
ब्रह्मा ब्राह्मणतां यातस्तद्रूपेण च सेव्यते ॥ १० ॥
ते सर्वार्था न चाद्येन शास्त्रं किञ्चिदुदीरितम् ।
अतः शिवश्च विष्णुश्च जगतो हितकारकौ ॥ ११ ॥
वस्तुनः स्थितिसंहारौ कार्यौ शास्त्रप्रवर्तकौ ।
ब्रह्मैव तादृशं यस्मात्सर्वात्मकतयोदितौ ॥ १२ ॥
निर्दोषपूर्णगुणता तत्तच्छास्त्रे तयोः कृता ।
भोगमोक्षफले दातुं शक्तौ द्वावपि यद्यपि ॥ १३ ॥
भोगः शिवेन मोक्षस्तु विष्णुनेति विनिश्चयः ॥
लोकेऽपि यत्प्रभुर्भुङ्क्ते तन्न यच्छति कर्हिचित् ॥१४॥
अतिप्रियाय तदपि दीयते क्वचिदेव हि ।
नियतार्थप्रदानेन तदीयत्वं तदाश्रयः ॥ १५ ॥
प्रत्येकं साधनं चैतद् द्वितीयार्थे महान् श्रमः ।
जीवाः स्वभावतो दुष्टा दोषाभावाय सर्वदा ॥ १६ ॥
श्रवणादि ततः प्रेम्णा सर्वं कार्यं हि सिद्ध्यति ।
मोक्षस्तु सुलभो विष्णोर्भोगश्च शिवतस्तथा ॥ १७ ॥

समर्पणेनात्मनो हि तदीयत्वं भवेद्ध्रुवम् ।
अतदीयतया चापि केवलश्चेत्समाश्रितः ॥ १८ ॥
तदाश्रयतदीयत्वबुद्ध्यै किंचित्समाचरेत् ।
स्वधर्ममनुतिष्ठन् वै भारद्वैगुण्यमन्यथा ॥
इत्येव कथितं सर्वं नैतज्ज्ञाने भ्रमः पुनः ॥ १९ ॥

इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितो बालबोधः संपूर्णः ॥ २ ॥

अथ सिद्धान्तमुक्तावली ॥

नत्वा हरिं प्रवक्ष्यामि स्वसिद्धांतविनिश्चयम् ।
कृष्णसेवा सदा कार्या मानसी सा परा मता ॥ १ ॥
चेतस्तत्प्रवणं सेवा तत्सिद्ध्यै तनुवित्तजा ।
ततः संसारदुःखस्य निवृत्तिर्ब्रह्मबोधनम् ॥ २ ॥
परं ब्रह्म तु कृष्णो हि सच्चिदानंदकं बृहत् ।
द्विरूपं तद्धि सर्वं स्यादेकं तस्माद्विलक्षणम् ॥ ३ ॥
अपरं तत्र पूर्वस्मिन्वादिनो बहुधा जगुः ।
मायिकं सगुणं कार्यं स्वतन्त्रं चेति नैकधा ॥ ४ ॥
तदेवैतत्प्रकारेण भवतीतिश्रुतेर्मतम् ।
द्विरूपं चापि गंगावज्ज्ञेयं सा जलरूपिणी ॥ ५ ॥
माहात्म्यसंयुता नृणां सेवतां भुक्तिमुक्तिदा ।
मर्यादामार्गविधिना तथा ब्रह्मापि बुध्यताम् ॥ ६ ॥

तत्रैव देवतामूर्तिर्भक्त्या या दृश्यते क्वचित्।
गंगायां च विशेषेण प्रवाहाभेदबुद्धये ॥ ७ ॥
प्रत्यक्षा सा न सर्वेषां प्राकाम्यं स्यात्तया जले।
विहिताच्च फलात्तद्धि प्रतीत्यापि विशिष्यते ॥ ८ ॥
यथा जलं तथा सर्वं यथा शक्ता तथा बृहत्।
यथा देवी तथा कृष्णस्तत्राप्येतदिहोच्यते ॥ ९ ॥
जगत्तु त्रिविधं प्रोक्तं ब्रह्मविष्णुशिवास्ततः।
देवतारूपवत्प्रोक्ता ब्रह्मणीत्थं हरिर्मतः ॥ १० ॥
कामचारस्तु लोकेऽस्मिन्ब्रह्मादिभ्यो न चान्यथा।
परमानन्दरूपे तु कृष्णे स्वात्मनि निश्चयः ॥ ११ ॥
अतस्तु ब्रह्मवादेन कृष्णे बुद्धिर्विधीयताम्।
आत्मनि ब्रह्मरूपे तु छिद्रा व्योम्नीव चेतनाः ॥१२॥
उपाधिनाशे विज्ञाने ब्रह्मात्मत्वावबोधने।
गङ्गातीरस्थितो यद्वद्देवतां तत्र पश्यति ॥ १३ ॥
तथा कृष्णं परं ब्रह्म स्वस्मिञ्ज्ञानी प्रपश्यति।
संसारी यस्तु भजते स दूरस्थो यथा तथा ॥ १४ ॥
अपेक्षितजलादीनामभावात्तत्र दुःखभाक्।
तस्माच्छ्रीकृष्णमार्गस्थो विमुक्तः सर्वलोकतः ॥१५॥
आत्मानन्दसमुद्रस्थं कृष्णमेव विचिंतयेत्।
लोकार्थी चेद्भजेत्कृष्णं क्लिष्टो भवति सर्वथा ॥ १६ ॥

क्लिष्टोऽपि चेद्भजेत्कृष्णं लोको नश्यति सर्वथा।
ज्ञानभावे पुष्टिमार्गी तिष्ठेत्पूजोत्सवादिषु ॥ १७ ॥
मर्यादास्थस्तु गंगायां श्रीभागततत्परः।
अनुग्रहः पुष्टिमार्गे नियामक इति स्थितिः ॥ १८ ॥
उभयोस्तु क्रमेणैव पूर्वोक्तैव फलिष्यति।
ज्ञानाधिको भक्तिमार्ग एवं तस्मान्निरूपितः ॥ १९ ॥
भक्त्यभावे तु तीरस्थो यथा दुष्टैः स्वकर्मभिः।
अन्यथाभावमापन्नस्तस्मात्स्थानाच्च नश्यति ॥ २० ॥
एवं स्वशास्त्रसर्वस्वं मया गुप्तं निरूपितम्।
एतद्बुध्वा विमुच्येत पुरुषः सर्वसंशयात् ॥ २१ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचिता सिद्धांतमुक्तावली समाप्ता ॥ ३ ॥

॥ अथ पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदः ॥

पुष्टिप्रवाहमर्यादा विशेषेण पृथक्पृथक्।
जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेण फलेन च ॥ १ ॥
वक्ष्यामि सर्वसन्देहा न भविष्यन्ति यच्छ्रुतेः।
भक्तिमार्गस्य कथनात्पुष्टिरस्तीति निश्चयः ॥ २ ॥
द्वौ भूतसर्गावित्युक्तेः प्रवाहोऽपि व्यवस्थितः।
वेदस्य विद्यमानत्वान्मर्यादापि व्यवस्थिता ॥ ३ ॥
कश्चिदेव हि भक्तो हि यो मद्भक्त इतीरणात्।

सर्वत्रोत्कर्षकथनात्पुष्टिरस्तीति निश्चयः ॥ ४ ॥
न सर्वोऽतः प्रवाहाद्धि भिन्नो वेदाच्च भेदतः ।
यदा यस्येति वचनान्नाहं वेदैरितीरणात् ॥ ५ ॥
मार्गैकत्वेऽपि चेदन्त्यौ तनू भक्त्यागमौ मतौ ।
न तद्युक्तं सूत्रतो हि भिन्नो युक्त्या हि वैदिकः ।
जीवदेहकृतीनां च भिन्नत्वं नित्यताश्रुतेः ।
यथा तद्वत्पुष्टिमार्गे द्वयोरपि निषेधतः ॥ ७ ॥
प्रमाणभेदाद्भिन्नो हि पुष्टिमार्गो निरूपितः ।
सर्गभेदं प्रवक्ष्यामि स्वरूपाङ्गक्रियायुतम् ॥ ८ ॥
इच्छामात्रेण मनसा प्रवाहं सृष्टवान् हरिः ।
वचसा वेदमार्गं हि पुष्टिं कायेन निश्चयः ॥ ९ ॥
मूलेच्छातः फलं लोके वेदोक्तं वैदिकेऽपि च ।
कायेन तु फलं पुष्टौ भिन्नेच्छातोऽपि नैकता ॥ १० ॥
तानहं द्विषतो वाक्याद्भिन्ना जीवाः प्रवाहिणः ।
अत एवेतरौ भिन्नौ सान्तौ मोक्षप्रवेशतः ॥ ११ ॥
तस्माज्जीवाः पुष्टिमार्गे भिन्ना एव न संशयः ।
भगवद्रूपसेवार्थं तत्सृष्टिर्नान्यथा भवेत् ॥ १२ ॥
स्वरूपेणावतारेण लिङ्गेन च गुणेन च ।
तारतम्यं न स्वरूपे देहे वा तत्क्रियासु वा ॥ १३ ॥
तथापि तावता कार्यं यावत्तस्य करोति हि ।

ते हि द्विधा शुद्धमिश्रभेदान्मिश्रास्त्रिधा पुनः ॥१४॥
प्रवाहादिविभेदेन भगवत्कार्यसिद्धये।
पुष्ट्या विमिश्राः सर्वज्ञाः प्रवाहेण क्रियारताः ॥१५॥
मर्यादया गुणज्ञास्ते शुद्धाः प्रेम्णातिदुर्लभाः।
एवं सर्गस्तु तेषां हि फलं त्वत्र निरूप्यते ॥ १६ ॥
भगवानेव हि फलं स यथाऽऽविर्भवेद्भुवि।
गुणस्वरूपभेदेन तथा तेषां फलं भवेत् ॥ १७ ॥
आसक्तौ भगवानेव शापं दापयति क्वचित्।
अहङ्कारेऽथ वा लोके तन्मार्गस्थापनाय हि ॥ १८ ॥
न ते पाषंडतां यान्ति न च रोगाद्युपद्रवाः।
महानुभावाः प्रायेण शास्त्रं शुद्धत्वहेतवे ॥ १९ ॥
भगवत्तारतम्येन तारतम्यं भजंति हि।
वैदिकत्वं लौकिकत्वं कापट्यात्तेषु नान्यथा ॥ २० ॥
वैष्णवत्वं हि सहजं ततोऽन्यत्र विपर्ययः।
सम्बन्धिनस्तु ये जीवाः प्रवाहस्थास्तथापरे ॥२१ ॥
चर्षणीशब्दवाच्यास्ते ते सर्वे सर्ववर्त्मसु।
क्षणात्सर्वत्वमायान्ति रुचिस्तेषां न कुत्रचित् ॥२२॥
तेषां क्रियानुसारेण सर्वत्र सकलं फलम्।
प्रवाहस्थान्प्रवक्ष्यामि स्वरूपाङ्गक्रियायुतान् ॥ २३ ॥
जीवास्ते ह्यासुराः सर्वे प्रवृत्तिं चेति वर्णिताः।

ते च द्विधा प्रकीर्त्यन्ते ह्यज्ञदुर्ज्ञविभेदतः ॥ २४ ॥
दुर्ज्ञास्ते भगवत्प्रोक्ता ह्यज्ञास्ताननु ये पुनः ।
प्रवाहेऽपि समागत्य पुष्टिस्थस्तैर्न युज्यते ।
सोऽपि तैस्तत्कुले जातः कर्मणा जायते यतः ॥२५॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितः पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदः समाप्तः॥४॥

॥ अथ सिद्धांतरहस्यम् ॥

श्रावणस्यामले पक्षे एकादश्यां महानिशि ।
साक्षाद्भगवता प्रोक्तं तदक्षरश उच्यते ॥ १ ॥
ब्रह्मसम्बन्धकरणात्सर्वेषां देहजीवयोः ।
सर्वदोषनिवृत्तिर्हि दोषाः पञ्चविधाः स्मृताः ॥ २ ॥
सहजा देशकालोत्था लोकवेदनिरूपिताः ।
संयोगजाः स्पर्शजाश्च न मन्तव्याः कथंचन ॥ ३ ॥
अन्यथा सर्वदोषाणां न निवृत्तिः कथंचन ।
असमर्पितवस्तूनां तस्माद्वर्जनमाचरेत् ॥ ४ ॥
निवेदिभिः समर्प्यैव सर्वं कुर्यादिति स्थितिः ।
न मतं देवदेवस्य सामिभुक्तं समर्पणम् ॥ ५ ॥
तस्मादादौ सर्वकार्ये सर्ववस्तुसमर्पणम् ।
दत्तापहारवचनं तथा च सकलं हरेः ॥ ६ ॥
न ग्राह्यमिति वाक्यं हि भिन्नमार्गपरं मतम् ।

सेवकानां यथा लोके व्यवहारः प्रसिद्ध्यति ॥ ७ ॥
तथा कार्यं समर्प्यैव सर्वेषां ब्रह्मता ततः ।
गङ्गात्वं सर्वदोषाणां गुणदोषादिवर्णना ॥
गंगात्वेन निरूप्या स्यात्तद्वदत्रापि चैव हि ॥ ८ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं सिद्धान्तरहस्य समाप्तम् ।

॥ अथ नवरत्नस्तोत्रम् ॥

चिंता कापि न कार्या निवेदितात्मभिः कदापीति ।
भगवानपि पुष्टिस्थो न करिष्यति लौकिकीं च गतिम्॥१॥
निवेदनं तु स्मर्तव्यं सर्वथा तादृशैर्जनैः ।
सर्वेश्वरश्च सर्वात्मा निजेच्छातः करिष्यति ॥ २ ॥
सर्वेषां प्रभुसम्बन्धो न प्रत्येकमिति स्थितिः ।
अतोऽन्यविनियोगेऽपि चिन्ता का स्वस्य सोऽपि चेत्३॥
अज्ञानादथ वा ज्ञानात्कृतमात्मनिवेदनम् ।
यैः कृष्णसात्कृतप्राणैस्तेषां का परिदेवना ॥ ४ ॥
तथा निवेदने चिंता त्याज्या श्रीपुरुषोत्तमे ।
विनियोगेऽपि सा त्याज्या समर्थो हि हरिः स्वतः ॥५॥
लोके स्वास्थ्यं तथा वेदे हरिस्तु न करिष्यति ।
पुष्टिमार्गस्थितो यस्मात्साक्षिणोभवताऽखिलाः ॥६॥
सेवाकृतिर्गुरोराज्ञाबाधनं वा हरीच्छया ।

अतः सेवापरं चित्तं विधाय स्थीयतां सुखम् ॥ ७ ॥
चित्तोद्वेगं विधायापि हरिर्यद्यत्करिष्यति ।
तथैव तस्य लीलेति मत्वा चिंतां द्रुतं त्यजेत् ॥ ८ ॥
तस्मात्सर्वात्मना नित्यं श्रीकृष्णः शरणं मम ।
वदद्भिरेवं सततं स्थेयमित्येव मे मतिः ॥ ९ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं नवरत्नस्तोत्रं समाप्तम् ॥ ६ ॥

॥ अथान्तःकरणप्रबोधः ॥

अंतःकरण मद्वाक्यं सावधानतया शृणु ।
कृष्णात्परं नास्ति दैवं वस्तुतो दोषवर्जितम् ॥ १ ॥
चाण्डाली चेद्राजपत्नी जाता राज्ञा च मानिता ।
कदाचिदपमानेऽपि मूलतः का क्षतिर्भवेत् ॥ २ ॥
समर्पणादहं पूर्वमुत्तमः किं सदा स्थितः ।
का ममाधमता भाव्या पश्चात्तापो यतो भवेत् ॥ ३ ॥
सत्यसंकल्पतो विष्णुर्नान्यथा तु करिष्यति ।
आज्ञैव कार्या सततं स्वामिद्रोहोऽन्यथा भवेत् ॥ ४ ॥
सेवकस्य तु धर्मोऽयं स्वामी स्वस्य करिष्यति ।
आज्ञा पूर्वं तु या जाता गंगासागरसंगमे ॥ ५ ॥
यापि पश्चान्मधुवने न कृतं तद्द्वयं मया ।
देहदेशपरित्यागस्तृतीयो लोकगोचरः ॥ ६ ॥

पश्चात्तापः कथं तत्र सेवकोऽहं न चान्यथा ।
लौकिकप्रभुवत्कृष्णो न द्रष्टव्यः कदाचन ॥ ७ ॥
सर्वं समर्पितं भक्त्या कृतार्थोऽसि सुखी भव ।
प्रौढापि दुहिता यद्वत्स्नेहान्न प्रेष्यते वरे ॥ ८ ॥
तथा देहे न कर्तव्यं वरस्तुष्यति नान्यथा ।
लोकवच्चेत्स्थितिर्मे स्यात्किं स्यादिति विचारय ॥ ९ ॥
अशक्ये हरिरेवास्ति मोहं मा गाः कथंचन ।
इति श्रीकृष्णदासस्य वल्लभस्य हितं वचः ।
चित्तं प्रति यदाकर्ण्य भक्तो निश्चिततां व्रजेत् ॥ १० ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितोऽन्तःकरणप्रबोधः समाप्तः ॥७॥

॥ अथ विवेकधैर्याश्रयः ॥

विवेकधैर्ये सततं रक्षणीये तथाश्रयः ।
विवेकस्तु हरिः सर्वं निजेच्छातः करिष्यति ॥ १ ॥
प्रार्थिते वा ततः किं स्यात्स्वाम्यभिप्रायसंशयात् ।
सर्वत्र तस्य सर्वं हि सर्वसामर्थ्यमेव च ॥ २ ॥
अभिमानश्च संत्याज्यः स्वाम्यधीनत्वभावनात् ।
विशेषतश्चेदाज्ञा स्यादंतःकरणगोचरः ॥ ३ ॥
तदा विशेषगत्यादि भाव्यं भिन्नं तु दैहिकात् ।
आपद्गत्यादिकार्येषु हठस्त्याज्यश्च सर्वथा ॥ ४ ॥

अनाग्रहश्च सर्वत्र धर्माधर्माग्रदर्शनम्।
विवेकोऽयं समाख्यातो धैर्यं तु विनिरूप्यते ॥ ५ ॥
त्रिदुःखसहनं धैर्यमामृतेः सर्वतः सदा।
तक्रवद्देहवद्भाव्यं जडवद्गोपभार्यवत् ॥ ६ ॥
प्रतीकारो यदृच्छातः सिद्धश्चेन्नाग्रही भवेत्।
भार्यादीनां तथान्येषामसतश्चाक्रमं सहेत् ॥ ७ ॥
स्वयमिंद्रियकार्याणि कायवाङ्मनसा त्यजेत्।
अशूरेणापि कर्तव्यं स्वस्यासामर्थ्यभावनात् ॥ ८ ॥
अशक्ये हरिरेवास्ति सर्वमाश्रयतो भवेत्।
एतत्सहनमत्रोक्तमाश्रयोऽतो निरूप्यते ॥ ९ ॥
ऐहिके पारलोके च सर्वथा शरणं हरिः।
दुःखहानौ तथा पापे भये कामाद्यपूरणे ॥ १० ॥
भक्त द्रोहे भक्त्यभावे भक्तैश्चातिक्रमे कृते।
अशक्ये वा सुशक्ये वा सर्वथा शरणं हरिः ॥ ११ ॥
अहंकारकृते चैव पोष्यपोषणरक्षणे।
पोष्यातिक्रमणे चैव तथांतेवास्यतिक्रमे ॥ १२ ॥
अलौकिकमनःसिद्धौ सर्वार्था शरणं हरिः।
एवं चित्ते सदा भाव्यं वाचा च परिकीर्तयेत् ॥ १३ ॥
अन्यस्य भजनं तत्र स्वतो गमनमेव च।
प्रार्थनां कार्यमात्रेऽपि ततोऽन्यत्र विवर्जयेत् ॥ १४ ॥

अविश्वासो न कर्तव्यः सर्वथा बाधकस्तु सः ।
ब्रह्मास्त्रचातकौ भाव्यौ प्राप्तं सेवेत निर्ममः ॥ १५ ॥
यथाकथंचित्कार्याणि कुर्यादुच्चावचान्यपि ।
किं वा प्रोक्तेन बहुना शरणं भावयेद्धरिम् ॥ १६ ॥
एवमाश्रयणं प्रोक्तं सर्वेषां सर्वदा हितम् ।
कलौ भक्त्यादिमार्गा हि दुःसाध्या इति मे मतिः॥१७॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितो विवेकधैर्याश्रयः समाप्तः ॥८॥

॥ अथ कृष्णाश्रयः ॥

सर्वमार्गेषु नष्टेषु कलौ च खलधर्मिणि ।
पाषंडप्रचुरे लोके कृष्ण एव गतिर्मम ॥ १ ॥
म्लेच्छाक्रांतेषु देशेषु पापैकनिलयेषु च ।
सत्पीडाव्यग्रलोकेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥ २ ॥
गंगादितीर्थवर्येषु दुष्टैरेवावृतेष्विह ।
तिरोहिताधिदैवेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ३ ॥
अहंकारविमूढेषु सत्सु पापानुवर्तिषु ।
लाभपूजार्थयत्नेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ४ ॥
अपरिज्ञाननष्टेषु मंत्रे ष्वव्रतयोगिषु ।
तिरोहितार्थदैवेषु कृष्ण एव गतिर्मम् ॥ ५ ॥
नानावादविनष्टेषु सर्वकर्मव्रतादिषु ।

पाषण्डैकप्रयत्नेषु कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ६ ॥
अजामिलादिदोषाणां नाशकोऽनुभवे स्थितः ।
ज्ञापिताखिलमाहात्म्यः कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ७ ॥
प्राकृताः सकला देवा गणितानंदकं बृहत् ।
पूर्णानन्दो हरिस्तस्मात्कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ८ ॥
विवेकधैर्यभक्त्यादिरहितस्य विशेषतः ।
पापासक्तस्य दीनस्य कृष्ण एव गतिर्मम ॥ ९ ॥
सर्वसामर्थ्यसहितः सर्वत्रैवाखिलार्थकृत् ।
शरणस्थसमुद्धारं कृष्णं विज्ञापयाम्यहम् ॥ १० ॥
कृष्णाश्रयमिदं स्तोत्रं यः पठेत्कृष्णसन्निधौ ।
तस्याश्रयो भवेत्कृष्ण इति श्रीवल्लभोऽब्रवीत् ।
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं कृष्णाश्रयस्तोत्रं समाप्तम् ॥९॥

॥ अथ चतुःश्लोकी ॥

सर्वदा सर्वभावेन भजनीयो व्रजाधिपः ।
स्वस्यायमेव धर्मो हि नान्यः क्वापि कदाचन ॥ १ ॥
एवं सदा स्म कर्तव्य स्वयमेव करिष्यति ।
प्रभुः सर्वसमर्थो हि ततो निश्चिततां व्रजेत् ॥ २ ॥
यदि श्रीगोकुलाधीशो धृतः सर्वात्मना हृदि ।
ततः किमपरं ब्रूहि लौकिकैर्वैदिकैरपि ॥ ३ ॥

अतः सर्वात्मना शश्वद्गोकुलेश्वरपादयोः ।
स्मरणं भजनं चापि न त्याज्यमिति मे मतिः ॥ ४ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचिता चतुःश्लोकी समाप्ता ॥१०॥

॥ अथ भक्तिवर्धिनी ॥

यथा भक्तिः प्रवृद्धा स्यात्तथोपायो निरूप्यते ।
बीजभावे दृढे तु स्यात्त्यागाच्छ्रवणकीर्तनात् ॥ १ ॥
बीजदार्ढ्यप्रकारस्तु गृहे स्थित्वा स्वधर्मतः ।
अव्यावृत्तो भजेत्कृष्णं पूजया श्रवणादिभिः ॥ २ ॥
व्यावृत्तोऽपि हरौ चित्तं श्रवणादौ यतेत्सदा ।
ततः प्रेम तथा सक्तिर्व्यसनं च यदा भवेत् ॥ ३ ॥
बीजं तदुच्यते शास्त्रे दृढं यन्नापि नश्यति ।
स्नेहाद्रागविनाशः स्यादासक्त्या स्याद्गृहारुचिः ॥४॥
गृहस्थानां बाधकत्वमनात्मत्वं च भासते ।
यदा स्याद्व्यसनं कृष्णे कृतार्थः स्यात्तदैव हि ॥ ५ ॥
तादृशस्यापि सततं गृहस्थानं विनाशकम् ।
त्यागं कृत्वा यतेद्यस्तु तदर्थार्थैकमानसः ॥ ६ ॥
लभते सुदृढां भक्तिं सर्वतोऽप्यधिकां पराम् ।
त्यागे बाधकभूयस्त्वं दुःसंसर्गात्तथाऽन्नतः ॥ ७ ॥
अतः स्थेयं हरिस्थाने तदीयैः सह तत्परैः ।

अदूरे विप्रकर्षे वा यथा चित्तं न दुष्यति ॥ ८ ॥
सेवायां वा कथायां वा यस्यासक्तिर्दृढा भवेत् ।
यावज्जीवं तस्य नाशो न क्वापीति मतिर्मम ॥ ९ ॥
बाधसंभावनायां तु नैकांते वास इष्यते ।
हरिस्तु सर्वतो रक्षां करिष्यति न संशयः ॥ १० ॥
इत्येवं भगवच्छास्त्रं गूढतत्वं निरूपितम् ।
य एतत्समधीयीत तस्यापिस्याद्दृढा रतिः ॥११॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचिता भक्तिवर्धिनी समाप्ता ॥११॥

॥ अथ जलभेदः ॥

नमस्कृत्य हरिं वक्ष्ये तद्गुणानां विभेदकान् ।
भावान्विंशतिधा भिन्नान्सर्वसंदेहवारकान् ॥ १ ॥
गुणभेदास्तु तावंतो यावंतो हि जले मताः ।
गायकाः कूपसंकाशा गंधर्वा इति विश्रुताः ॥ २ ॥
कूपभेदास्तु यावंतस्तावंतस्तेपि संमताः ।
कुल्याः पौराणिकाः प्रोक्ताः पारंपर्ययुता भुवि ॥३॥
क्षेत्रप्रविष्टास्ते चापि संसारोत्पत्तिहेतवः ।
वेश्यादिसहिता मत्ता गायका गर्तसंज्ञिताः ॥ ४ ॥
जलार्थमेव गर्तास्तु नीचा गानोपजीविनः ।
ह्रदास्तु पंडिताः प्रोक्ता भगवच्छास्त्रतत्पराः ॥ ५ ॥

संदेहवारकास्तत्र सूदा गंभीरमानसाः ।
सरःकमलसंपूर्णाः प्रेमयुक्तास्तथा बुधाः ॥ ६ ॥
अल्पश्रुताः प्रेमयुक्ता वेशंताः परिकीर्तिताः ।
कर्मशुद्धाः पल्वलानि तथाल्पश्रुतिभक्तयः ॥ ७ ॥
योगध्यानादिसंयुक्ता गुणा वर्ष्याः प्रकीर्तिताः ।
तपोज्ञानादिभावेन स्वेदजास्तु प्रकीर्तिताः ॥ ८ ॥
अलौकिकेन ज्ञानेन ये तु प्रोक्ता हरेर्गुणाः ।
कादाचित्काः शब्दगम्याः पतच्छब्दाः प्रकीर्तिताः ॥
देवाद्युपासनोद्भूताः पृष्ठ्वा भूमेरिवोद्गताः ।
साधनादिप्रकारेण नवधाभक्तिमार्गतः ॥ १० ॥
प्रेमपूर्त्या स्फुरद्धर्माः स्यंदमानाः प्रकीर्तिताः ।
यादृशास्तादृशाः प्रोक्ता वृद्धिक्षयविवर्जिताः ॥ ११ ॥
स्थावरास्ते समाख्याता मर्यादैकप्रतिष्ठिताः ।
अनेकजन्मसंसिद्धा जन्मप्रभृति सर्वदा ॥ १२ ॥
संगादिगुणदोषाभ्यां वृद्धिक्षययुता भुवि ।
निरंतरोद्गमयुता नद्यस्ते परिकीर्तिताः ॥ १३ ॥
एतादृशाः स्वतंत्राश्चेत्सिन्धवः परिकीर्तिताः ।
पूर्णा भगवदीया ये शेषव्यासाग्निमारुताः ॥ १४ ॥
जडनारदमैत्राद्यास्ते समुद्राः प्रकीर्तिताः ।
लोकवेदगुणैर्मिश्रभावेनैके हरेर्गुणान् ॥ १५ ॥

वर्णयंति समुद्रास्ते क्षाराद्याः षट् प्रकीर्तिताः ।
गुणातीततया शुद्धान्सच्चिदानंदरूपिणः ॥ १६ ॥
सर्वानेव गुणान्विष्णोर्वर्णयंति विचक्षणाः ।
तेऽमृतोदाः समाख्यातास्तद्वाक्पानं सदुर्लभम् ॥१७॥
तादृशानां क्वचिद्वाक्यं दूतानामिव वर्णितम् ।
अजामिलाकर्णनवद्बिन्दुपानं प्रकीर्तितम् ॥ १८ ॥
रागज्ञानादिभावानां सर्वथा नाशनं यदा ।
तदा लेहनमित्युक्तं स्वानन्दोद्गमकारणम् ॥ १९ ॥
उद्धृतोदकवत्सर्वे पतितोदकवत्तथा ।
उक्तातिरिक्तवाक्यानि फलं चापि तथा ततः ॥२०॥
इति जीवेन्द्रियगता नानाभावं गता भुवि ।
रूपतः फलतश्चैव गुणा विष्णोर्निरूपिताः ॥ २१ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितो जलभेदः समाप्तः ॥ १२ ॥

॥ अथ पंचपद्यानि ॥

श्रीकृष्णरसविक्षिप्तमानसा रतिवर्जिताः ।
अनिर्वृता लोकवेदे ते मुख्याः श्रवणोत्सुकाः ॥१॥
विक्लिन्नमनसो ये तु भगवत्स्मृतिविह्वलाः ।
अर्थैकनिष्ठास्ते चापि मध्यमाः श्रवणोत्सुकाः ॥२॥
निःसंदिग्धं कृष्णतत्त्वं सर्वभावेन ये विदुः ।

ते त्वावेशात्तु विकला निरोधाद्वा न चान्यथा । ३॥
पूर्णभावेन पूर्णार्थाः कदाचिन्न तु सर्वदा ।
अन्यासक्तास्तु ये केचिदधमाः परिकीर्तिताः ॥४॥
अनन्यमनसो मर्त्या उत्तमाः श्रवणादिषु ।
देशकालद्रव्यकर्तृमन्त्रकर्मप्रकारतः ॥ ५ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितानि पञ्चपद्यानि समाप्तानि॥१३॥

॥ अथ सन्यासनिर्णयः ॥

पश्चात्तापनिवृत्त्यर्थं परित्यागो विचार्यते ॥
स मार्गद्वितये प्रोक्तो भक्तौ ज्ञाने विशेषतः ॥ १ ॥
कर्ममार्गे न कर्तव्यः सुतरां कलिकालतः ।
अत आदौ भक्तिमार्गे कर्तव्यत्वाद्विचारणा ॥ २ ॥
श्रवणादिप्रवृत्त्यर्थं कर्तव्यत्वेन नेष्यते ।
सहायसंगसाध्यत्वात्साधनानां च रक्षणात् ॥ ३ ॥
अभिमानान्नियोगाच्च तद्धर्मैश्च विरोधतः ।
गृहादेर्बाधकत्वेन साधनार्थं तथा यदि ॥ ४ ॥
अग्रेऽपि तादृशैरेव संगो भवति नान्यथा ॥
स्वयं च विषयाक्रांतपाषंडी स्यात्तु कालतः ॥ ५ ॥
विषयाक्रांतदेहानां नावेशः सर्वथा हरेः ।
अतोऽत्र साधने भक्तौ नैव त्यागः सुखावहः ॥ ६ ॥

विरहानुभवार्थं तु परित्यागः प्रशस्यते ।
स्वीयबंधनिवृत्त्यर्थं वेशः सोऽत्र न चान्यथा ॥ ७ ॥
कौण्डिन्यो गोपिकाः प्रोक्ता गुरवः साधनं च तत् ।
भावो भावनया सिद्धः साधनं नान्यदिष्यते ॥ ८ ॥
विकलत्वं तथाऽस्वास्थ्यं प्रकृतिः प्राकृतं न हि ।
ज्ञाने गुणाश्च तस्यैव वर्तमानस्य बाधकाः ॥ ९ ॥
सत्यलोके स्थितिर्ज्ञानात्सन्यासेन विशेषितात् ।
भावना साधनं यत्र फलं चापि तथा भवेत् ॥ १० ॥
तादृशाः सत्यलोकादौ सिध्यन्त्येव न संशयः ॥
बहिश्चेत्प्रकटः स्वात्मा वह्निवत्प्रविशेद्यदि ॥ ११ ॥
तदैव सकलो बन्धो नाशमेति न चान्यथा ।
गुणास्तु संगराहित्याज्जीवनार्थं भवन्ति हि ॥ १२ ॥
भगवान् फलरूपत्वान्नात्र बाधक इष्यते ।
स्वास्थ्यवाक्यं न कर्तव्यं दयालुर्न विरुध्यते ॥१३॥
दुर्लभोऽयं परित्यागः प्रेम्णा सिद्ध्यति नान्यथा ।
ज्ञानमार्गे तु संन्यासो द्विविधोऽपि विचारितः ॥१४॥
ज्ञानार्थमुत्तरांगं च सिद्धिर्जन्मशतैः परम् ॥
ज्ञानं च साधनापेक्षं यज्ञादि श्रवणान्मतम् ॥ १५ ॥
अतः कलौ स सन्यासः पश्चात्तापाय नान्यथा ।
पाषंडित्वं भवेच्चापि तस्माज्ज्ञाने सन्यसेत् ॥ १६ ॥

सुतरां कालिदोषाणां प्रबलत्वादिति स्थितिः ।
भक्तिमार्गेऽपि चेद्दोषस्तदा किं कार्यमुच्यते ॥१७॥
अत्रारंभेन नाशः स्याद्दृष्टान्तस्याप्यभावतः ।
स्वास्थ्यहेतोः परित्यागाद्बाधः केनास्य संभवेत् ॥१८॥
हरिरत्र न शक्नोति कर्तुं बाधां कुतोऽपरे ।
अन्यथा मातरो बालान्नस्तन्यैः पुपुषुः क्वचित् ॥१९॥
ज्ञानिनामपि वाक्येन न भक्तं मोहयिष्यति ।
आत्मप्रदः प्रियश्चापि किमर्थं मोहयिष्यति ॥ २० ॥
तस्मादुक्तप्रकारेण परित्यागो विधीयताम् ।
अन्यथा भ्रश्यते स्वार्थादिति मे निश्चिता मतिः ॥२१॥
इति कृष्णप्रसादेन वल्लभेन विनिश्चितम् ।
सन्यासवरणं भक्तावन्यथा पतितो भवेत् ॥ २२ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितः सन्यासनिर्णयः समाप्तः ॥१४॥

॥ अथ निरोधलक्षणम् ॥

यच्च दुःखं यशोदाया नंदादीनां च गोकुले ।
गोपिकानां तु यद्दुःखं तद्दुःखं स्यान्मम क्वचित् ॥१॥
गोकुले गोपिकानां च सर्वेषां व्रजवासिनाम् ।
यत्सुखं समभूत्तन्मे भगवान् किं विधास्यति ॥ २ ॥
उद्धवागमने जात उत्सवः सुमहान्यथा ।

वृंदावने गोकुले वा तथा मे मनसि क्वचित् ॥ ३ ॥
महतां कृपया यावद्भगवान् दययिष्यति ।
तावदानंदसंदोहः कीर्त्यमानः सुखाय हि ॥ ४ ॥
महतां कृपया यद्वत्कीर्तनं सुखदं सदा ।
न तथा लौकिकानां तु स्निग्धभोजनरूक्षवत् ॥ ५ ॥
गुणगाने सुखावाप्तिर्गोविंदस्य प्रजायते ।
यथा तथा शुकादीनां नैवात्मनि कुतोऽन्यतः ॥ ६ ॥
क्लिश्यमानाञ्जनान् दृष्ट्वा कृपायुक्तो यदा भवेत् ।
तदा सर्वं सदानंदहृदिस्थं निर्गतं बहिः ॥ ७ ॥
सर्वानन्दमयस्यापि कृपानंदः सुदुर्लभः ।
हृद्गतः स्वगुणाञ्छ्रुत्वा पूर्णः प्लावयते जनान् ॥ ८ ॥
तस्मात्सर्वं परित्यज्य निरुद्धैः सर्वदा गुणाः ।
सदानंदपरैर्गेयाः सच्चिदानंदता ततः ॥ ९ ॥
अहं निरुद्धो रोधेन निरोधपदवीं गतः ।
निरुद्धानां तु रोधाय निरोधं वर्णयामि ते ॥ १० ॥
हरिणा ये विनिर्मुक्तास्ते मग्ना भवसागरे ।
ये निरुद्धास्त एवात्र मोदमायांत्यहर्निशम् ॥ ११ ॥
संसारावेशदुष्टानामिन्द्रियाणां हिताय वै ।
कृष्णस्य सर्ववस्तूनि भूम्न ईशस्य योजयेत् ॥ १२ ॥
गुणेष्वाविष्टचित्तानां सर्वदा मुरवैरिणः ।

संसारविरहक्लेशौ न स्यातां हरिवत्सुखम् ॥ १३ ॥
तदा भवेद्दयालुत्वमन्यथा क्रूरता मता ।
बाधशंकापि नास्त्यत्र तदध्यासोऽपि सिद्ध्यति ॥१४॥
भगवद्धर्मसामर्थ्याद्विरागो विषये स्थिरः ।
गुणैर्हरेः सुखस्पर्शान्न दुःखं भाति कर्हिचित् ॥ १५ ॥
एवं ज्ञात्वा ज्ञानमार्गादुत्कर्षो गुणवर्णने ।
अमत्सरैरलुब्धैश्च वर्णनीयाः सदा गुणाः ॥ १६ ॥
हरिमूर्तिः सदा ध्येया संकल्पादपि तत्र हि ।
दर्शनं स्पर्शनं स्पष्टं तथाकृतिगती सदा ॥ १७ ॥
श्रवणं कीर्तनं स्पष्टं पुत्रे कृष्णप्रिये रतिः ।
पायोर्मलांशत्यागेन शेषभागं तनौ नयेत् ॥ १८ ॥
यस्य वा भगवत्कार्यं यदा स्पष्टं न दृश्यते ।
तदा विनिग्रहस्तस्य कर्तव्य इति निश्चयः ॥१९॥
नातः परतरो मन्त्रो नातः परतरः स्तवः ।
नातः परतरा विद्या तीर्थं नातः परात्परम् ॥२०॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं निरोधलक्षणं समाप्तम् ॥१५॥

॥ अथ सेवाफलम् ॥

यादृशी सेवना प्रोक्ता तत्सिद्धौ फलमुच्यते ।
अलौकिकस्य दाने हि चाद्यः सिद्ध्येन्मनोरथः ॥१॥

फलं वा ह्यधिकारो वा न कालोऽत्र नियामकः ।
उद्वेगः प्रतिबन्धो वा भोगो वा स्याच्च बाधकम् ॥ २ ॥
अकर्तव्यं भगवतः सर्वथा चेद्गतिर्न हि ।
यथा वा तत्त्वनिर्द्धारो विवेकः साधनं मतम् ॥ ३ ॥
बाधकानां परित्यागो भोगेऽप्येकं तथापरम् ।
निष्प्रत्यूहं महान् भोगः प्रथमे विशते सदा ॥ ४ ॥
स विघ्नोऽल्पो घातकः स्ताद्बलादेतौ सदा मतौ ।
द्वितीये सर्वथा चिंता त्याज्या संसारनिश्चयात् ॥ ५ ॥
नन्वाद्ये दातृता नास्ति तृतीये बाधकं गृहम् ।
अवश्येयं सदा भाव्या सर्वमन्यन्मनोभ्रमः ॥ ६ ॥
तदीयैरपि तत्कार्यं पुष्टौ नैव विलम्बयेत् ।
गुणक्षोभोऽपि द्रष्टव्यमेतदेवेति मे मतिः ।
कुसृष्टिरत्र वा काचिदुत्पद्येत स वै भ्रमः ॥ ७ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं सेवाफलनिरूपणं समाप्तम् १६.

॥ अथ परिवृढाष्टकम् ॥

कलिंदोद्भूतायास्तटमनुचरंती पशुपजां ।
रहस्येकां दृष्ट्वा नवसुभगवक्षोजयुगलाम् ।
दृष्टं नीवीग्रंथिश्लथयति मृगाक्ष्या हठतरं
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ १ ॥

समायाते स्वस्मिन्सुरनिलयसाम्यं गतवति
व्रजे वैशिष्ट्यं यो निजपदगताब्जांकुशयवैः ।
अकार्षीत्तस्मिन्मे यदुकुलसमुद्भासितमणौ
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ २ ॥

हिंहीहीहींकारान्प्रतिपशु वने कुर्वति सदा
नमद्ब्रह्मेशेंद्रप्रभृतिषु च मौनं धृतवति ।
मृगाक्षीभिः स्वेक्षानवकुवलयैरर्चितपदे
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ३ ॥

सकृत्स्मृत्वा कुंभीयमिह परमं लोकमगम-
च्चिरं ध्यात्वा धाता समधिगतवान्यं न तपसा ।
विभौ तस्मिन्मह्यं सजलजलदालीनिभतनौ
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ४ ॥

परा काष्ठा प्रेम्णां पशुपतरुणीनां क्षितिभुजां
सुहृत्कानां त्रासास्पदमखिलभाग्यं यदुपतेः ।
विभुर्यस्तस्मिन्मे दरवि कचजंबालजमुखे
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ५ ॥

दरप्रादुर्भूताद्द्विजगणमहः पूरितवने
चरं कुर्वा राकारुचिरतरशोभाधिकरुचि ।
हरिर्यस्तस्मिन्स्त्रीगणपरिवृतो नृत्यति सदा-
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ६ ॥

स्फुरद्‌गुंजापुंजाकलितनिजपादाब्जविलुठत्-
स्रजि श्यामाकामास्पदपदयुगे मेचकरुचि ।
वरांगे शृंगारं दधति शिखिनां पिच्छपटलै-
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ७ ॥
दुरंतं दुःखाब्धिं हसितसुधया शोषयति यो
यदास्येन्दुर्गोपीनयनलिनानंदकरणम् ।
अनंगः सांगत्वं व्रजति मम तस्मिन् मुररिपौ
रतिप्रादुर्भावो भवतु सततं श्रीपरिवृढे ॥ ८ ॥
इदं यः स्तोत्रं श्रीपरिवृढसमीपे पठति वा
शृणोति श्रद्धावान् रतिपतिपितुः पादयुगले ।
रतिं प्रेप्सुः शश्वत्कुवलयदलश्यामलतनौ
रतिः प्रादुर्भूता भवति न चिरात्तस्य सुदृढा ॥ ९ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं श्रीपरिवृढाष्टकं स० ॥ १७ ॥

॥ अथ श्रीमधुराष्टकम् ॥

अधरं मधुरं वदनं मधुरं
नयनं मधुरं हसितं मधुरम् ।
हृदयं मधुरं गमनं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ १ ॥
वचनं मधुरं चरितं मधुरं

वसनं मधुरं वलितं मधुरम् ।
चलितं मधुरं भ्रमितं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ २ ॥
वेणुर्मधुरो रेणुर्मधुरः
पाणिर्मधुरः पादौ मधुरौ ।
नृत्यं मधुरं सख्यं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ३ ॥
गीतं मधुरं पीतं मधुरं
भक्तं मधुरं सुप्तं मधुरम् ।
रूपं मधुरं तिलकं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ४ ॥
करणं मधुरं तरणं मधुरं
हरणं मधुरं रमणं मधुरम् ।
वमितं मधुरं शमितं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ५ ॥
गुंजा मधुरा माला मधुरा
यमुना मधुरा वीचिर्मधुरा ।
सलिलं मधुरं कमलं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ६ ॥
गोपी मधुरा लीला मधुरा

युक्तं मधुरं भुक्तं मधुरम् ।
इष्टं मधुरं शिष्टं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ७ ॥
गोपा मधुरा गावो मधुरा
यष्टिर्मधुरा सृष्टिर्मधुरा
दलितं मधुरं फलितं मधुरं
मधुराधिपतेरखिलं मधुरम् ॥ ८ ॥

इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं मधुराष्टकं समाप्तम् ॥ १८ ॥

॥ अथ शिक्षाश्लोकाः ॥

यदा बहिर्मुखा यूयं भविष्यथ कथंचन ।
तदा कालप्रवाहस्था देहचित्तादयोऽप्युत ॥ १ ॥
सर्वथा भक्षयिष्यंति युष्मानिति मतिर्मम ।
न लौकिकः प्रभुः कृष्णो मनुते नैव लौकिकम् ॥२॥
भावस्तत्राप्यस्मदीयः सर्वस्वश्चैहिकश्च सः ।
परलोकश्च तेनायं सर्वभावेन सर्वथा ।
सेव्यः स एव गोपीशो विधास्यत्यखिलं हि नः॥३॥

इति श्रीवल्लभाचार्यविरचिताः शिक्षाश्लोकाः समाप्ताः ॥१९॥

अथ मंगलाचरणम् ।

श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥
चिंतासंतानहंतारो यत्पादांबुजरेणवः ।
स्वीयानां तान्निजाचार्यान्प्रणमामि मुहुर्मुहुः ॥ १ ॥
यदनुग्रहतो जन्तुः सर्वदुःखातिगो भवेत् ।
तमहं सर्वदा वंदे श्रीमद्वल्लभनंदनम् ॥ २ ॥
यदुक्तं तातचरणैः श्रीकृष्णः शरणं मम ।
अत एवास्ति नैश्चिन्त्यमैहिके पारलौकिके ॥ ३ ॥
मम चित्तस्य विश्वासः श्रीगोपीजनवल्लभे ।
यदा तदा कृतार्थोऽहं शोचनीयो न कर्हिचित् ॥ ४ ॥
इति श्रीविट्ठलेशविरचितं मंगलाचरणं समाप्तम् ॥ २० ॥

अथ श्रीसर्वोत्तमस्तोत्रम् ।

प्राकृतधर्मानाश्रयमप्राकृतनिखिलधर्मरूपमिति ।
निगमप्रतिपाद्यं यत्तच्छुद्धं साकृति स्तौमि ॥ १ ॥
कलिकालतमश्छन्नदृष्टित्वाद्विदुषामपि ।
संप्रत्यविषयस्तस्य माहात्म्यं समभूद्भुवि ॥ २ ॥
दयया निजमाहात्म्यं करिष्यन्प्रकटं हरिः ।
वाण्या यदा तदा स्वास्यं प्रादुर्भूतं चकार हि ॥ ३ ॥
तदुक्तमपि दुर्बोधं सुबोधं स्याद्यथा तथा ।

तन्नामाष्टोत्तरशतं प्रवक्ष्याम्यखिलाघहृत् ॥ ४ ॥
ऋषिरग्निकुमारस्तु नाम्नां छंदो जगत्यसौ ।
श्रीकृष्णाऽस्यं देवता च बीजं कारुणिकः प्रभुः ॥५॥
विनियोगो भक्तियोगप्रतिबंधविनाशने ।
कृष्णाधरामृतास्वादसिद्धिरत्र न संशयः ॥ ६ ॥
आनंदः परमानंदः श्रीकृष्णास्यं कृपानिधिः ।
दैवोद्धारप्रयत्नात्मा स्मृतिमात्रार्तिनाशनः ॥ ७ ॥
श्रीभागवतगूढार्थप्रकाशनपरायणः ।
साकारब्रह्मवादैकस्थापको वेदपारगः ॥ ८ ॥
मायावादनिराकर्ता सर्ववादिनिरासकृत् ।
भक्तिमार्गाब्जमार्तंडः स्त्रीशूद्राद्युद्धृतिक्षमः ॥ ९ ॥
अङ्गीकृत्यैव गोपीशवल्लभीकृतमानवः ।
अङ्गीकृतौ समर्यादो महाकारुणिको विभुः ॥ १० ॥
अदेयदानदक्षश्च महोदारचरित्रवान् ।
प्राकृतानुकृतिव्याजमोहितासुरमानुषः ॥ ११ ॥
वैश्वानरो वल्लभाख्यः सद्रूपो हितकृत्सताम् ।
जनशिक्षाकृते कृष्णभक्तिकृन्निखिलेष्टदः ॥ १२ ॥
सर्वलक्षणसम्पन्नः श्रीकृष्णज्ञानदो गुरुः ।
स्वानन्दतुन्दिलः पद्मदलायतविलोचनः ॥ १३ ॥
कृपादृग्वृष्टिसंहृष्टदाससदासीप्रियः पतिः ।

रोषदृक्पातसंप्लुष्टभक्तद्विड् भक्तसेवितः ॥ १४ ॥
सुखसेव्यो दुराराध्यो दुर्लभांघ्रिसरोरुहः ।
उग्रप्रतापो वाक्सीधुपूरिताशेषसेवकः ॥ १५ ॥
श्रीभागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः ।
तत्सारभूतरासस्त्रीभावपूरितविग्रहः ॥ १६ ॥
सान्निध्यमात्रदत्तश्रीकृष्णप्रेमा विमुक्तिदः ।
रासलीलैकतात्पर्यः कृपयैतत्कथाप्रदः ॥ १७ ॥
विरहानुभवैकार्थसर्वत्यागोपदेशकः ।
भक्त्याचारोपदेष्टा च कर्ममार्गप्रवर्तकः ॥ १८ ॥
यागादौ भक्तिमार्गैकसाधनत्वोपदेशकः ।
पूर्णानन्दः पूर्णकामो वाक्पतिर्विबुधेश्वरः ॥ १९ ॥
कृष्णनामसहस्रस्य वक्ता भक्तिपरायणः ।
भक्त्याचारोपदेशार्थनानावाक्यनिरूपकः ॥ २० ॥
स्वार्थोज्झिताखिलप्राणप्रियस्तादृशवेष्टितः ।
स्वदासार्थकृताशेषसाधनः सर्वशक्तिधृक ॥ २१ ॥
भुवि भक्तिप्रचारैककृते स्वान्वयकृत्पिता ।
स्ववंशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यः स्मयापहः ॥ २२॥
पतिव्रतापतिः पारलौकिकैहिकदानकृत् ।
निगूढहृदयोऽनन्यभक्तेषु ज्ञापिताशयः ॥ २३ ॥
उपासनादिमार्गातिमुग्धमोहनिवारकः ।

भक्तिमार्गे सर्वमार्गवैलक्षण्यानुभूतिकृत् ॥ २४ ॥
पृथक्शरणमार्गोपदेष्टा श्रीकृष्णहार्दवित् ।
प्रतिक्षणनिकुञ्जस्थलीलारससुपूरितः ॥ २५ ॥
तत्कथाक्षिप्तचित्तस्तद्विस्मृतान्यो व्रजप्रियः ।
प्रियव्रजस्थितिः पुष्टिलीलाकर्ता रहःप्रियः ॥ २६ ॥
भक्तेच्छापूरकः सर्वाज्ञातलीलोऽतिमोहनः ।
सर्वासक्तो भक्तमात्रासक्तः पतितपावनः ॥ २७ ॥
स्वयशोगानसंहृष्टहृदयांभोजविष्टरः ।
यशःपीयूषलहरीप्लावितान्यरसः परः ॥ २८ ॥
लीलामृतरसाद्रार्द्रीकृताखिलशरीरभृत् ।
गोवर्धनस्थित्युत्साहस्तल्लीलाप्रेमपूरितः ॥ २९ ॥
यज्ञभोक्ता यज्ञकर्ता चतुर्वर्गविशारदः ।
सत्यप्रतिज्ञस्त्रिगुणातीतो नयविशारदः ॥ ३० ॥
स्वकीर्तिवर्धनस्तत्त्वसूत्रभाष्यप्रदर्शकः ।
मायावादाख्यतूलाग्निर्ब्रह्मवादनिरूपकः ॥ ३१ ॥
अप्राकृताऽखिलाकल्पभूषितः सहजस्मितः ।
त्रिलोकीभूषणं भूमिभाग्यं सहजसुन्दरः ॥ ३२ ॥
अशेषभक्तसंप्रार्थ्यचरणाब्जरजोधनः ।
इत्यानन्दनिधेः प्रोक्तं नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥ ३३ ॥
श्रद्धाविशुद्धबुद्धिर्यः पठत्यनुदिनं जनः ।

स तदेकमनाः सिद्धिमुक्तां प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ ३४ ॥
तदप्राप्तौ वृथा मोक्षस्तदाप्तौ तद्गतार्थता ।
अतः सर्वोत्तमं स्तोत्रं जप्यं कृष्णरसार्थिभिः ॥३५॥
इति श्रीमदग्निकुमारप्रोक्तं सर्वोत्तमस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥२१॥

॥ अथ श्रीवल्लभाष्टकम् ॥

श्रीमद्वृंदावनेन्दुप्रकटितरसिकानंदसंदोहरूप-
स्फूर्जद्रासादिलीलाऽमृतजलधिभराक्रान्तसर्वोऽपिशश्वत्॥१॥
तस्यैवात्मानुभावप्रकटनहृदयस्याज्ञया प्रादुरासी-
द्भूमौयः सन्मनुष्याकृतिरतिकरुणस्तं प्रपद्ये हुताशम्॥१॥
नाविर्भूयाद्भवां श्चेदधिधरणितलं भूतनाथोदितास-
न्मार्गध्वान्तांधतुल्यानिगमपथपतौ देवसर्गेऽपिजाताः।
धोषाधीशं तदेमे कथमपि मनुजाः प्राप्नुयुर्नैव दैवी-
सृष्टिर्व्यर्था च भूयान्निजफलरहिता देववैश्वानरैषा ॥२॥
न ह्यन्यो वागधीशाच्छ्रुतिगणवचसां भावमाज्ञातुमीष्टे
यस्मात्साध्वी स्वभावं प्रकटयति वधूरग्रतः पत्युरेव।
तस्माच्छ्रीवल्लभाख्यत्वदुदितवचनादन्यथा रूपयन्ति
भ्रान्ता ये ते निसर्गात्रिदशरिपुतया केवलाधन्तमोगाः।३॥
प्रादुर्भूतेन भूमौ व्रजपतिचरणाम्भोजसेवाख्यवर्त्म-
प्राकट्यं यत्कृतं ते तदुत निजकृते श्रीहुताशेति मन्ये।

यस्माद स्मिन्स्थितो यत्किमपि कथमपि क्वाप्युपाहर्तुमिच्छ-
त्यद्धा तद्गोपिकेशः स्ववदनकमले चारुहासे करोति ॥४॥
ऊष्णत्वैकस्वभावोऽप्यतिशिशिरवचः पुञ्जपीयूषवृष्टी-
रार्तेष्वत्युग्रमोहासुरनृषु युगपत्तापमप्यत्र कुर्वन् ।
स्वास्मिन्कृष्णास्यतां त्वं प्रकटयसि च नो भूतदेवत्वमेत-
द्यस्मादानन्दनदं श्रीव्रजजननिचये नाशकं चासुराद्येः ५
आम्नायोक्तं यदंभोभवनमनलतस्तच्च सत्यं विभोर्य-
त्सर्गादौ भूतरूपादभवदनलतः पुष्करं भूतरूपम् ।
आनन्दैकस्वरूपात्त्वदधियदभूत्कृष्णसेवारसाब्धिः
आनन्दैकस्वरूपस्तदखिलमुचितं हेतुसाम्यं हि कार्ये॥६॥
स्वामिञ्छ्रीवल्लभाग्ने क्षणमपि भवतः सन्निधाने कृपातः
प्राणप्रेष्ठव्रजाधीश्वरदनादिदृक्षार्तितापो जनेषु ।
यत्प्रादुर्भावमाप्नोत्युचिततरमिदं यत्तु पश्चादपीत्थं
दृष्टेऽप्यस्मिन्मुखेंदौ प्रचुरतमुदेत्येव तच्चित्रमेतत् ॥७॥
अज्ञानाद्यंधकारप्रशमनपटुताख्यापनाय त्रिलोक्या-
मग्नित्वं वर्णितं ते कविभिरपि सदा वस्तुतः कृष्ण एव ॥
प्रादुर्भूतो भवानित्यनुभवनिगमाद्युक्तपानैरेवत्य
त्वां श्रीश्रीवल्लभे मे निखिलबुधजना गोकुलेशं भजन्ते॥
इति श्रीमद्विट्ठलदीक्षितविरचितं श्रीवल्लभाष्टकं सं० ॥२२॥

अथ स्फुरत्कृष्णप्रेमामृतस्तोत्रम् ।

स्फुरत्कृष्णप्रेमामृतरसभरेणातिभरिता
विहारान्कुर्वाणा व्रजपतिविहाराब्धिषु सदा ।
प्रिया गोपीभर्तुः स्फुरतु सततं वल्लभ इति
प्रथावत्यस्माकं हृदि सुभगमूर्तिः सकरुणा ॥ १ ॥
श्रीभागवतप्रतिपदमणिवरभावांशुभूषिता मूर्तिः ।
श्रीवल्लभाभिधानस्तनोतु निजदास्यसौभाग्यम् ॥२॥
मायावादतमो निरस्य मधुभित्सेवाख्यवर्त्माद्भुतं
श्रीमद्गोकुलनाथसंगमसुधासंप्रापकं तत्क्षणात्
दुःप्रापं प्रकटीचकार करुणारागादिसंमोहनः
स श्रीवल्लभभानुरुल्लसति यः श्रीवल्लवीशांवरः ॥३॥
क्वचित्पांडित्यं चेन्न निगमगतिः सापि यदि न
क्रिया सा साऽपि स्याद्यदि न हरिमार्गे परिचयः ।
यदि स्यात्सोऽपि श्रीव्रजपतिरतिर्नेति निखिलै-
र्गुणैरन्यः को वा विलसति विना वल्लभवरम् ॥ ४ ॥
मायावादिकरींद्रदर्पदलने नास्येंदुराजोद्गत-
श्रीमद्भागवताख्यदुर्लभसुधावर्षेण वेदोक्तिभिः ।
राधावल्लभसेवया तदुचितप्रेम्णोपदेशैरपि
श्रीमद्वल्लभनामधेयसदृशो भावी न भूतोऽस्त्यपि॥५॥
यदंघ्रिनखमंडलप्रसृतवारिपीयूषयुग-

वरांगहृदयैः कलिस्तृणमिवेह तुच्छीकृतः ।
व्रजाधिपतिरिन्दिराप्रभृतिमृग्यपादांबुजः
क्षणेन परितोषितस्तदनुगत्वमेवास्तु मे ॥ ६ ॥
अघौघतमसावृतं कलिभुजंगमासादितं
जगद्विषयसागरे पतितमस्वधर्मे रतम् ।
यदीक्षणसुधानिधिः समुदितोऽनुकंपामृता-
दमृत्युमकरोत्क्षणादरणमस्तु मे तत्पदम् ॥ ७ ॥

इति श्रीविट्ठलेश्वरविरचितं स्फुरत्कृष्णप्रेमामृतस्तोत्रं संपूर्णम् ॥ २३ ॥

॥ अथ यमुनाष्टपदी ॥

नमो देवि यमुने नमो देवि यमुने
हर कृष्णमिलनांतरायम् ।
निजनाथमार्गदायिनि कुमारी-
कामपूरिके कुरु भक्तिरायम् ॥ १ ॥ ध्रुवपदम् ॥
मधुपकुलकलितकमलीवलीव्य-
पदेशधारित श्रीकृष्णयुतभक्तहृदये ।
सततमतिशायितहरिभावना-
जाततत्साद्रूप्यगदितहृदये ॥ १ ॥
निजकूलभवविविधतरुकुसुम-

युतनीरशोभया विलसदलिवृंदे ।
स्मारयासि गोपीवृंदपूजित-
सरसमीशवपुरानंदकंदे ॥ २ ॥
उपरि बलदमलकमलारुण-
द्युतिरेणुपरिमलितजलभरेणामुना ।
व्रजयुवतिकुचकुंभकुंकुमारुण-
मुरः स्मारयसि मारपितुरधुना ॥ ३ ॥
अधिरजनि हरिविहृतिमीक्षितुं
कुवलयाभिधसुभगनयनान्युशति तनुषे ।
नयनयुगमल्पमिति बहुतराणि
च तानि रसिकतानिधितया कुरुषे ॥ ४ ॥
रजनिजावरजनितरागरंजि-
तनयनपंकजैरहनि हरिमीक्षसे ।
मकरंदभरमिषेणानंदपूरिता
सततमिह हर्षाश्रु मुंचसे ॥ ५ ॥
तटगतानेकशुकसारिकामुनि-
गणस्तुतविविधगुणसीदुसागरे ।
संगता सततमिह भक्तजन-
तापहृती राजसे रासरससागरे ॥ ६ ॥
रतिभरश्रमजलोदितक्रम-

लपरिमलव्रजयुवतिमोदे ।
ताटंकचनसुनिरस्तसंगी-
तयुतमदमुदितमधुपकृतविनोदे ॥ ७ ॥
निजव्रजजनावनात्तगो-
वर्द्धने राधिकाहृदयगतहृदयकमले ।
रतिमतिशायितरसविट्ठलस्याशु
कुरु वेणुनिनदाह्वानसरले ॥ ८ ॥

॥ श्लोकौ ॥

व्रजपरिवृढवल्लभे कदात्व-
च्चरणसरोरुहमीक्षणास्पदं मे ।
तव तटमतवालुकाः कदाहं
सकलनिजांकगता मुदा करिष्ये ॥ १ ॥
वृंदावने चारुबृहद्वने म-
न्मनोरथं पूरय सूरसूते ।
दृग्गोचरः कृष्णविहार एव
स्थितिस्त्वदीये तट एव भूयात् ॥ २ ॥

इति श्रीविट्ठलेश्वरविरचिता यमुनाष्टपदी समाप्ता ॥२४॥

॥ अथ भुजंगप्रयाताष्टकम् ॥

सुधाधामनैजाधराधारवेणुं
करागैरुदग्रैरतिव्यग्रशीलैः ।
सदा पूरयंश्चारयन् गोवरूथान
पुरः प्रादुरास्तां ममाभीरवीरः ॥ १ ॥
यशोदायशोदानदक्षांबुजाक्ष
प्रतीपप्रमादप्रहाणप्रवीण ।
निजापांगसंगोद्भवानंगगोपां-
गनापांगनृत्यांगणीभूतदेह ॥ २ ॥
सदाराधिकाराधिकासाधिकाय
प्रतापप्रसादप्रभो कृष्णदेव ।
अनंगीकृतानंगसेव्यत्तरंग
प्रविष्टप्रतापाघहन्मे प्रसीद ॥ ३ ॥
रमाकांत शांतप्रतीपांत मेंतः-
स्थिरीभूतपादांबुजस्त्वं भवाशु ।
सदा कृष्णकृष्णेति नाम त्वदीयं
विभो गृह्णतो हे यशोदाकिशोर ॥ ४ ॥
स्फुरद्रंगभूमिष्ठमंचोपविष्टो-
च्छलच्छत्रपक्षे भयं चानिनीषो ।
आलिव्रातजुष्टोत्तमक्षरश्री-

मनोमंदिर त्वं हरे मे प्रसीद ॥ ५ ॥
स्मरस्मेर कस्मात्त्वमस्मात्स्वतो न
स्मरस्यंबुजस्मेरनेत्रानुकंपिन् ।
स्मितोद्भावितानंगगोपांगनांगो-
ल्लसत्स्वांगसत्संगलंभेश पाहि ॥ ६ ॥
रमाराम रामामनोहारिवेशो
द्धतक्षोणिपालौघपापक्षयेश ।
दरोत्फुल्लपंकेरुहस्मेरहास
प्रपन्नार्तिहन्नंदसूनो प्रसीद ॥ ७ ॥
कुरंगीदृशामंगसंगेन शश्व-
न्निजानंददानंदकंदातिकाल ।
कलिन्दोद्भवोद्भूतपंकेरुहाक्ष
स्वभक्तानुरक्ताक्तपाद प्रसीद ॥ ८ ॥
भुजंगप्रयाताष्टकेनानुयातो
भुजंगे शयानं हरिं संस्तवीति ।
रतिस्तस्य कृष्णे भवत्याशु नित्या ।
किमन्यैः फलैः फल्गुभिः सेवकस्य ॥ ९ ॥

इति श्रीविठ्ठलेश्वरविरचितं भुजंगप्रयाताष्टकं सं० ॥ २५ ॥

॥ अथ राधाप्रार्थनाचतुःश्लोकी ॥

कृपयति यदि राधा बाधिताशेषबाधा
किमपरमवशिष्टं पुष्टिमर्यादयोर्मे ।
यदि वदति च किञ्चित्स्मेरहासोदितश्री-
द्विजवरमणिपंक्त्या मुक्तिशुक्त्या तदा किम्॥१॥

श्यामसुन्दर शिखंडशेखर
स्मेरहास्य मुरलीमनोहर ।
राधिकारसिक मां कृपानिधे
स्वप्रियाचरणकिंकरीं कुरु ॥ २ ॥

प्राणनाथ वृषभानुनंदिनी-
श्रीमुखाब्जरसलोलषट्पद ।
राधिकापदतले कृतस्थिति-
स्त्वां भजामि रसिकेन्द्रशेखर ॥ ३ ॥

संविधाय दशने तृणं विभो
प्रार्थये व्रजमहेन्द्रनंदन ।
अस्तु मोहन तवातिवल्लभा
जन्मजन्मनि मदीश्वरी प्रिया ॥ ४ ॥

इति श्रीविठ्ठलेश्वरविरचिता राधाप्रार्थनाचतुः-
श्लोकी संपूर्णा ॥ २६ ॥

अथ गोकुलाष्टकम् ।

श्रीमद्गोकुलसर्वस्वं श्रीमद्गोकुलमण्डनम् ।
श्रीमद्गोकुलदृक्तारा श्रीमद्गोकुलजीवनम् ॥ १ ॥
श्रीमद्गोकुलमात्रेशः श्रीमद्गोकुलपालकः ।
श्रीमद्गोकुललीलाब्धिः श्रीमद्गोकुलसंश्रयः ॥ २ ॥
श्रीमद्गोकुलजीवात्मा श्रीमद्गोकुलमानसः ।
श्रीमद्गोकुलदुःखघ्नः श्रीमद्गोकुलवीक्षितः ॥ ३ ॥
श्रीमद्गोकुलसौन्दर्यं श्रीमद्गोकुलसत्फलम् ।
श्रीमद्गोकुलगोप्राणः श्रीमद्गोकुलकामदः ॥ ४ ॥
श्रीमद्गोकुलराकेशः श्रीमद्गोकुलतारकः ।
श्रीमद्गोकुलपद्मालिः श्रीमद्गोकुलसंस्तुतः
श्रीमद्गोकुलसंगीतः श्रीमद्गोकुललास्यकृत् ।
श्रीमद्गोकुलभावात्मा श्रीमद्गोकुलपोषकः ॥ ६ ॥
श्रीमद्गोकुलहृत्स्थानं श्रीमद्गोकुलसंवृतः ।
श्रीमद्गोकुलदृक्पुष्टः श्रीमद्गोकुलमोदितः ॥ ७ ॥
श्रीमद्गोकुलगोपीशः श्रीमद्गोकुललालितः ।
श्रीमद्गोकुलेभोग्यश्रीः श्रीमद्गोकुलसर्वकृत् ॥ ८ ॥
इमानि श्रीगोकुलशनामानि वदने मम ।
वसंतु संततं चैव लीला च हृदये सदा ॥ ९ ॥
इति श्रीविठ्ठलेश्वरविरचितं गोकुलाष्टकं संपूर्णम् ॥ २७ ॥

॥ अथ श्रीकुलेशाष्टकम् ॥

नंदगोपभूपवंशभूषणं विदूषणं
भूमिभूतिभूरिभाग्यभाजनं भयापहम् ।
धेनुधर्मरक्षणावतीर्णपूर्णविग्रहम्
नीलवारिवाहकांतिगोकुलेशमाश्रये ॥ १ ॥

गोपबालसुन्दरी गणावृतं कलानिधिं
रासमण्डलीविहारकारिकामसुंदरम् ।
पद्मयोनिशंकरादिदेववृन्दवंदितं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ २ ॥

गोपराजरत्नराजिमंदिरानुरिङ्गणं
गोपबालबालिकाकलानुरुद्धगायनम् ।
सुंदरीमनोजभावभाजनाम्बुजाननं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ३ ॥

कंसकेशिकुंजराजदुष्टदैत्यदारणम्
चेन्द्रसृष्टवृष्टिवारिवारणोद्धृताचलम् ।
कामधेनुकारिताभिधानगानशोभितं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ४ ॥

गोपिकागृहांतगुप्तगव्यचौर्यचंचलं
दुग्धभाण्डभेदभीतलज्जितास्यपंकजम् ।
धेनुधूलिधूसरांगशोभिहारनूपुरं

नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ५ ॥
वत्सधेनुगोपबालभीषणास्यवन्हिपं
केकिपिच्छकल्पितावतंसशोभिताननम् ।
वेणुवादमत्तघोषसुन्दरीमनोहरं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ६ ॥
गर्वितामरेन्द्रकल्पकल्पितान्नभोजनं
शारदारविन्दवृन्दशोभिहंसजारतम् ।
दिव्यगन्धलुब्धभृङ्गपारिजातमालिनं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ७ ॥
वासरावसानगोष्ठगामिगोगणानुगं
धेनुदोहदेहगेहमोहविस्मयक्रियम् ।
स्वीयगोकुलेशदानदत्तभक्तरक्षणं
नीलवारिवाहकान्तिगोकुलेशमाश्रये ॥ ८ ॥

इति श्रीरघुनाथ(जी)कृतश्रीगोकुलेशाष्टकं सपूर्णम् ॥ २८ ॥

॥ अथ नामरत्नाख्यस्तोत्रम् ॥

यन्नामार्कोदयात्पापध्वांतराशिः प्रशाम्यति ॥ १ ॥
विकसंति हृदब्जानि तन्नामानि सदा श्रये ॥ १ ॥
अनुष्टुभमिहच्छंद ऋषिरग्निकुमारजः ।
सर्वशक्तिसमायुक्तो देवः श्रीवल्लभाभिधः ॥ २ ॥

विनियोगः समस्तेष्टसिद्ध्यर्थे विनिरूपितः ।
श्रीविठ्ठलः कृपासिन्धुर्भक्तवश्योऽतिसुंदरः ॥ ३ ॥
कृष्णलीलारसाविष्टः श्रीमान्वल्लभनंदन ।
दुर्दृश्यो भक्तसंदृश्यो भक्तिगम्यो भयापहः ॥ ४ ॥
अनन्यभक्तहृदयो दीनानाथैकसंश्रयः ।
राजीवलोचनो रासलीलारसमहोदधिः ॥ ५ ॥
धर्मसेतुर्भक्तिसेतुः सुखसेव्यो व्रजेश्वरः ।
भक्तशोकापहः शान्त सर्वज्ञः सर्वकामदः ॥ ६ ॥
रुक्मिणीरमणः श्रीशो भक्तरत्नपरीक्षकः ।
भक्तरक्षैकदक्षः श्रीकृष्णभक्तिप्रवर्तकः ॥ ७ ॥
महासुरतिरस्कर्ता सर्वशास्त्रविदग्रणीः ।
कर्मजाड्यभिदुष्णांशुर्भक्तनेत्रसुधाकरः ॥ ८ ॥
महालक्ष्मीगर्भरत्न कृष्णवर्त्मसमुद्भवः ।
भक्तचिंतामणिर्भक्तिकल्पद्रुमनवांकुर ॥ ९ ॥
श्रीगोकुलकृतावासः कालिन्दीपुलिनप्रियः ।
गोवर्धनागमरतः प्रियवृन्दावनाचलः ॥ १० ॥
गोवर्धनाद्रिमखकृन्महेन्द्रमदभित्प्रियः ।
कृष्णलीलैकसर्वस्वः श्रीभागवतभाववित् ॥ ११ ॥
पितृप्रवर्तितपथप्रचारसुविचारकः ।
व्रजेश्वरप्रीतिकर्ता तामसत्रणभोजनः ॥ १२ ॥

बाललीलादिसुप्रीतो गोपीसम्बन्धिसत्कथः ।
अतिगम्भीरतात्पर्यः कथनीयगुणाकरः ॥ १३ ॥
पितृवंशोदधिविधुः स्वानुरूपसुतप्रसूः ।
दिक्चक्रवर्ती सत्कीर्तिर्महोज्ज्वलचरित्रवान् ॥ १४ ॥
अनेकक्षितिपश्रेणीमूर्धासक्तपदाम्बुजः ।
विप्रदारिद्र्यदावाग्निर्भूदेवाग्निपूजकः ॥ १५ ॥
गोब्राह्मणप्राणरक्षापरः सत्यपरायणः ।
प्रियश्रुतिपथः शश्वन्महामखकरः प्रभुः ॥ १६ ॥
कृष्णानुग्रहसंलभ्यो महापतितपावनः ।
अनेकमार्गसंक्लिष्टजीवस्वास्थ्यप्रदो महान् ॥ १७ ॥
नानाभ्रमनिराकर्ता भक्ताज्ञानभिदुत्तमः ।
महापुरुषसत्ख्यातिर्महापुरुषविग्रहः ॥ १८ ॥
दर्शनीयतमो वाग्मी मायावादनिरासकृत् ।
सदा प्रसन्नवदनो मुग्धस्मितमुखाम्बुजः ॥ १९ ॥
प्रेमार्द्रदृग्विशालाक्षः क्षितिमण्डलमण्डनः ।
त्रिजगद्व्यापिसत्कीर्तिर्धवलीकृतमेचकः ॥ २० ॥
वाक्सुधाकृष्टभक्तान्तःकरणः शत्रुतापनः ।
भक्तसम्प्रार्थितकरो दासदासीप्सितप्रदः ॥ २२ ॥
अचिंत्यमहिमाऽमेयो विस्मयास्पदविग्रहः ।
भक्तक्लेशासहः सर्वसहो भक्तकृते क्षमः ॥ २३ ॥

आचार्यरत्नं सर्वानुग्रहकृन्मंत्रवित्तमः ।
सर्वस्वदानकुशलो गीतसंगीतसागरः ॥ २३ ॥
गोवर्धनाचलसखो गोपगोगोपिकाप्रियः ।
चिंतितज्ञो महाबुद्धिर्जगद्वन्द्यपदांबुजः ॥ २४ ॥
जगदाश्चर्यरसकृत्सदा कृष्णकथाप्रियः ।
सुखोदर्ककृतिः सर्वसन्देहच्छेददक्षिणः ॥ २५ ॥
स्वपक्षरक्षणे दक्षः प्रतिपक्षभयंकरः ।
गोपिकाविरहाविष्टः कृष्णात्मा स्वसमर्पकः ॥ २६ ॥
निवेदिभक्तसर्वस्वशरणाध्वप्रदर्शकः ।
श्रीकृष्णानुगृहीतैकप्रार्थनीयपदाम्बुजः ॥ २७ ॥
इमानि नामरत्नानि श्रीविठ्ठलपदाम्बुजम् ।
ध्यात्वा तदेकशरणो यः पठेत्स हरिं लभेत् ॥ २८ ॥
यद्यन्मनस्यभिध्यायेत्तत्तदाप्नोत्यसंशयम् ।
नामरत्नाभिधमिदं स्तोत्रं यः प्रपठेत्सुधीः ॥ २९ ॥
तदीयत्वं गृहाणाशु प्रार्थ्यमेतन्मम प्रभो ।
श्रीविठ्ठलपदांभोजमकरन्दजुषोऽनिशम् ॥ ३० ॥

इति श्रीरघुनाथजीविरचितनामरत्नाख्यं स्तोत्रं संपूर्णम् ॥२९

अथ नवनीतप्रियाष्टकम् ॥

अलकावृतसद्‌लिके
विरचितकस्तूरिकातिलके ।
चपलयशोदाबाले
शोभितमाले मतिर्मेऽस्तु ॥ १ ॥
मुखरितनूपुरचरणे
कटिबद्धक्षुद्रघंटिकाभरणे ।
दीपिकारजकृतभूषण-
भूषितहृदये मतिर्मेऽस्तु ॥ २ ॥
करधृतनवनवनीते
हितकृतजननीविभीषिकाभीते ।
रतिनुद्रहताच्चेतो
गोपीभिर्वश्यतां नीते ॥ ३ ॥
बालदशामतिमुग्धे
चोरितदुग्धे व्रजांगनाभवनात् ।
तदुपालंभवचोभय-
विभ्रमनयने मतिर्मेऽस्तु ॥ ४ ॥
व्रजकर्दमलिप्तांगे
स्वरूपसुषमाजितानंगे ।
कृतनंदांगणरिंगण-

विविधविहारे गतिर्मेऽस्तु ॥ ५ ॥
करवरधृतलघुलकुटे
विचित्रमयूरचन्द्रिकामुकुटे ।
नासागतमुक्तामणि-
जटितविभूषे मतिर्मेऽस्तु ॥ ६ ॥
अभिनन्दनकृतनृत्ये
विरचितनिजगोपिकाकृत्ये ।
आनन्दितनिजभृत्ये
प्रहसनमुदिते मतिर्मेऽस्तु ॥ ७ ॥
कामादपि कमनीये
नमनीये ब्रह्मरुद्राद्यैः ।
निःसाधनभजनीये
भावतनौ मे मतिर्भूयात् ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासोदितं नवनीतप्रियाष्टकं संपूर्णम् ।

अथ जन्मवैफल्यनिरूपणाष्टकम् ॥

नाश्रितो वल्लभाधीशो न च दृष्टा सुबोधिनी ।
नाराधि राधिकानाथो वृथा तज्जन्म भूतले ॥ १ ॥
न गृहीतं हरेर्नाम नात्माद्यखिलमार्पितम् ।
न कृष्णसेवा विहिता वृथा तज्जन्म भूतले ॥ २ ॥

न लीलाचिंतनं नैव दीनता विरहाद्धरेः ।
न वा कृष्णाश्रयः पूर्णो वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ४ ॥
न नीता वार्तया यस्याः साधवो नैव सेविताः ।
न गोविंदगुणा गीता वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ४ ॥
न कृष्णरूपसौंदर्यमनो नैव विरागिता ।
न दुःसंगपरित्यागो वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ५ ॥
न भक्तिः पुष्टिमार्गीया न निःसाधनता हृदि ।
न विस्मृतिः प्रपंचस्य वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ६ ॥
न धर्मपरता नैव धर्ममार्गे मनोगतिः ।
न भक्तिज्ञानवैराग्ये वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ७ ॥
न निजस्वामिविरहपरितापो न भावना ।
न दैन्यं परमं यस्य वृथा तज्जन्म भूतले ॥ ८ ॥
इति श्रीहरिदासोदितं जन्मवैफल्यनिरूपणाष्टकं संपूर्णम् ।

अथ कामाख्यदोषविवरणम् ।

दोषेषु प्रथमः कामो विविच्य विनिरूप्यते ।
यस्मिन्नुत्पद्यते तस्य नाशकः सर्वथा मतः ॥ १ ॥
विषयावेशहेतुत्वाद्विक्षेपोत्पत्तिकारणम् ।
रजोगुणसमुत्पन्नो रजःप्रक्षेको मुखे ॥ २ ॥
ब्रह्मावेशविरोधी च सद्बुद्धेर्बाधको मतः ।

सत्कर्मनाशकः सर्वप्राकृतासक्तिसाधकः ॥ ३ ॥
चित्ताशुद्धिनिदानत्वाच्चिदुत्पत्तौ च बाधकः ।
भक्तिमार्गमहाद्वेष्टा वैराग्याभावसाधनात् ॥ ४ ॥
सर्वत्रापरितोषश्चानेन लोभसमुद्भवात् ।
यथाकथञ्चित्सांमुख्येंद्रियवैमुख्यकारकः ॥ ५ ॥
कामलोभौ हरिप्राप्तिप्रतिबन्धकपर्वतौ ।
तावुल्लंघ्य न शक्नोति गंतुं कृष्णांतिकं जनः ॥ ६ ॥
संसारमोहहेतुत्वान्मनोदूषणसाधनम् ।
अतःसेवाविरोधी च यतः सा मनसी मता ॥ ७ ॥
निरोधस्य महाञ्छत्रुरन्यस्फूर्तिकरो यतः ।
गुणगानसपत्नोऽपि न रोचंते गुणा यतः ॥ ८ ॥
वैराग्यसाधकाः सर्वे कामिनस्ते कथं प्रियाः ।
अत एव हि दृश्यंते गुणश्रवणवैरिणः ॥ ९ ॥
क्रोधः स्वकार्यकरणाल्लोभः प्राप्त्याऽपि शाम्यति ।
घृतहोमे वन्हिरिव कामो भोगेन वर्धते ॥ १० ॥
कामेन नाशितमतिः प्रतिषिद्धे प्रवर्तते ।
अगम्यागमने चौर्ये तथैवाभक्ष्यभक्षणे ॥ ११ ॥
यत उत्पद्यते क्रोधो महद्द्रोहसमुद्भवः ।
लोभोऽपि जायते तस्मात्सचार्थविषये भवेत् ॥ १२ ॥
सोऽर्थः पञ्चदशानर्थमूलं तत्र प्रवर्तते ।

कामेनैव हि कर्पाण्थं कामिनीषु सतां मतम् ॥१३॥
प्रार्थयंति यतस्तुच्छां प्रवेश्य वदने करम् ।
प्रियव्रतसुतो राजा भ्रष्टः कामेन सत्फलात् ॥१४॥
आग्नीध्रो विषयावेशादूर्वशीलोकमापितः ।
कामेन कश्यपो दैत्योत्पादने हेतुतां गतः ॥ १५ ॥
निवृत्तसंध्यानियमः पत्नीप्रार्थनमोहितः ।
कामेन च शिवः कृष्णयुवतीरूपवंचितः ॥ १६ ॥
कामेन नारदः षष्ठिपुत्रानजनयत्स्वतः ।
गर्वाभावाय हरिणा दत्तः कामो महाशनः ॥ १७ ॥
कामेन भरतस्यापि हरिणत्वं भवांतरे ।
पुरंजनोऽपि कामेन स्त्रीयोनिमुपलब्धवान् ॥ १८ ॥
कामेन वेदगर्भोऽपि स्वसुतायां तथाऽकरोत् ।
तेनैव रावणो बुद्धिं रमायामन्यथाऽकरोत् ॥ १९ ॥
एवं हि बहवो नष्टाः कामेनैव हि साधवः ।
भक्तिमार्गे विरोधस्तु तत्र कामकृतो महान् ॥ २० ॥
कामिनः फलवांच्छातः शरणं नैव सिद्ध्यति ।
सापेक्षस्य तु सर्वत्र दुर्लभं हि समर्पणम् ॥ २१ ॥
तदभावे तदीयत्वं सर्वथैव हि दुर्लभम् ।
साधारण्येन बुद्धिः स्यात्तेन लीलास्थितेष्वपि ॥२२॥
कामलेन यथा पीतप्रतीतिरखिले भवेत् ।

पश्चाद्यात्यामतः प्रोक्तं हृद्रोगत्वं शुकैरपि ॥ २३ ॥
दोषबुद्धिः कामिनस्तु भवेल्लीलाकृतो हरेः ।
निबन्धे श्रीमदाचार्यैरत इन्द्रियनिग्रहे ॥ २४ ॥
अत्यागः सर्वथा प्रोक्तो भगवद्भक्तिसाधकः ।
कौतुकार्थमपि त्यागो धर्मार्थमपि वर्जितः ॥ २५ ॥
स्वयमिंद्रियकार्याणीत्युक्त्या धैर्यविभंजनः ।
विवेकस्य विरोध्येव तदस्फुर्तिकरो यतः ॥ २६ ॥
आश्रयस्तु कथं सिध्येन्मनोविक्षेपसंभवात् ।
भक्तिमार्गोपि मूलत्वात्त्यागस्य नहि सिद्ध्यति॥२७॥
बाह्यपक्षे कृष्णयोगः सर्वथा त्वांतरे मतः ।
परं तूभयथा त्यागो मूलमत्र न संशयः ॥ २८ ॥
कामे सति कथं त्यागः सापेक्षस्य प्रसिद्ध्यति ।
तस्माद्विचार्य तद्रूपं दुरतिक्रमणं स्वतः ॥ २९ ॥
शरणीकरणीयं श्रीनिजाचार्यपदांबुजम् ।
साधनानामभावेऽपि स्वबलाऽखिलसाधनम् ॥३०॥
तत एव च निस्तारो दोषपोषयुतात्मनाम् ।
नान्या गतिर्गोकुलेशभजनानंदकांक्षिणाम् ॥ ३१ ॥
इति श्रीहरिदासविरचितं कामाख्यदोषविवरणं संपूर्णम् ॥

॥ अथ वल्लभशरणाष्टकम् ॥

निःसाधनजनोद्धारकरणप्रकटीकृतः ।
गोकुलेशस्वरूपः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ १ ॥
भजनानंददानार्थं पुष्टिमार्गप्रकाशकः ।
करुणावरणीयः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ २ ॥
स्वामिनीभावसंयुक्तभगवद्भावभावितः ।
अत्यलौकिकमूर्तिः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ३ ॥
श्रीकृष्णवदनानन्दो वियोगानलमूर्तिमान् ।
भक्तिमार्गाब्जभानुः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ४ ॥
रासलीलारसभरसमाक्रांताऽखिलांगभृत् ।
भावरूपाखिलांगः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ५ ॥
श्रीभागवतभावार्थाविर्भावार्थावतारितः ।
स्वामिसंतोषहेतुः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ६ ॥
वल्लवीवल्लभांतःस्थलीलानुभववल्लभः ।
अन्यास्फुरणरूपः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ७ ॥
जितांभोजपदांभोजविभूषितवसुंधरः ।
सदा गोवर्धनस्थः श्रीवल्लभः शरणं मम ॥ ८ ॥
अनन्यस्तन्मना नित्यं पठेद्यः शरणाष्टकम् ।
स लभेत्साधनाभावयुक्तोऽप्येतत्पदाश्रयः ॥ ९ ॥
इति श्रीहरिरायजीविरचितं श्रीवल्लभशरणाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ अथ वल्लभपञ्चाक्षरस्तोत्रम् ॥

श्रीवल्लवीवल्लभास्य त्रियोगाग्ने कृपाकर ।
अलौकिकानिजानन्द श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ १ ॥
कृष्णाधरसुधाधारभारितावयवावृत ।
श्रीभागवतभावाब्धे श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ २ ॥
भावात्मकस्वरूपार्तिभावसेवाप्रदर्शक ।
भाववल्लभ्यपादाब्ज श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ३ ॥
करुणायुतदृक्पातपातपातकनाशक ।
निःसाधनजनाधीश श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ४ ॥
मधुरास्यातिमधुरदृगंत मधुराधर ।
स्वरूपमधुराकार श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ५ ॥
दीनतामात्रसंतुष्ट दीनतामार्गबोधक ।
दीनतापूर्णहृदय श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ६ ॥
अंगीकृतकृतानेकापराधविहातिक्षम ।
गृहीतहस्तनिर्वाह श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ७ ॥
अशेषहरिदासैकसेवितस्वपदांबुज ।
अदेय फलदानार्थं श्रीवल्लभ तवास्म्यहम् ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासोक्तं श्रीवल्लभपंचाक्षरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

अथ वल्लभभावाष्टकम्।

पतिः श्रीवल्लभोऽस्माकं गतिः श्रीवल्लभः सदा।
मतिः श्रीवल्लभे ह्यास्तां रतिः श्रीवल्लभेऽस्तु मे ॥१॥
वृत्तिः श्रीवल्लभायैव कृतिः श्रीवल्लभार्थिनी।
दर्शनं श्रीवल्लभस्य स्मरणं वल्लभप्रभोः ॥ २ ॥
त्वत्प्रसादसुधाघ्राणं त्वदुच्छिष्टरसाग्रहः।
श्रवणं त्वद्गुणानां हि स्मरणं त्वत्पदाब्जयोः ॥३॥
गृणनं तन्महित्वस्य सेवनं करयोर्भवेत्।
त्वत्स्वरूपांतरो भोगो गमनं तव सन्निधौ ॥ ४ ॥
त्वदग्रे सर्वदा स्थानं संगस्त्वत्सेवकैः सदा।
त्वद्वार्ताऽतिरुचिर्निष्ठा भूयात्त्वद्वाक्यमात्रगा ॥ ५ ॥
श्रद्धा त्वदेकसंबंधे विश्वासस्त्वत्पदाब्जयोः।
दास्यं त्वदीयमेवास्तु भूयात्त्वच्चरणाश्रयः ॥ ६ ॥
मस्तके श्रीवल्लभोऽस्तु हृदि तिष्ठतु वल्लभः।
अभितः श्रीवल्लभोऽस्तु सर्वं श्रीवल्लभो मम ॥ ७ ॥
नमः श्रीवल्लभायैव दैन्यं श्रीवल्लभे सदा।
प्रार्थना श्रीवल्लभेऽस्तु तत्पदाधीनता मम ॥ ८ ॥
एतदष्टकपाठेन श्रीवल्लभपदांबुजे।
भवेद्भावो विनायासं भक्तिमार्गवृतात्मनाम् ॥ ९ ॥

इति श्रीहरिदासोक्तं श्रीवल्लभभावाष्टकं संपूर्णम् ॥

अथ श्रीकृष्णशरणाष्टकम् ।

सर्वसाधनहीनस्य पराधीनस्य सर्वतः ।
पापपीनस्य दीनस्य श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ १ ॥
संसारसुखसंप्राप्तिसन्मुखस्य विशेषतः ।
बहिर्मुखस्य सततं श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ २ ॥
सदा विषयकामस्य देहारामस्य सर्वथा ।
दुष्टस्वभाववामस्य श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ३ ॥
संसारसर्पदष्टस्य धर्मभ्रष्टस्य दुर्मतेः ।
लौकिकप्राप्तिकष्टस्य श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ४ ॥
विस्मृतस्वीयधर्मस्य कर्ममोहितचेतसः ।
स्वरूपज्ञानशून्यस्य श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ५ ॥
संसारसिंधुमग्नस्य भग्नभावस्य दुष्कृतेः ।
दुर्भावलग्नमनसः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ६ ॥
विवेकधैर्यभक्त्यादिरहितस्य निरंतरम् ।
विरुद्धकरणासक्तेः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ७ ॥
विषयाक्रांतदेहस्य वैमुख्यहृतसन्मतेः ।
इंद्रियाश्वगृहीतस्य श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ८ ॥
एतदष्टकपाठेन ह्येतदुक्तार्थभावनात् ।
निजाचार्यपदांभोजसेवको दैन्यमाप्नुयात् ॥ ९ ॥

इति श्रीहरिदासविरचितं श्रीकृष्णशरणाष्टकं संपूर्णम् ॥

अथ दैन्याष्टकम् ।

श्रीकृष्ण गोकुलाधीश नंदगोपतनूद्भव ।
यशोदागर्भसंभूत मयि दीने कृपां कुरु ॥ १ ॥
व्रजानंद व्रजावास व्रजस्त्रीहृदयस्थित ।
व्रजलीलाकृते नित्यं मयि दीने कृपां कुरु ॥ २ ॥
श्रीभागवतभावार्थरसात्मन् रसिकात्मक ।
नामलीलाविलासार्थं मयि दीने कृपां कुरु ॥ ३ ॥
यशोदाहृदयानंद विहितांगणरिंगण ।
अलकावृतवक्त्राब्ज मयि दीने कृपां कुरु ॥ ४ ॥
विरहार्तिव्रतस्थात्मन् गुणगानश्रुतिप्रिय ।
महादैन्यदयोद्भूत मयि दीने कृपां कुरु ॥ ५
अत्यासक्तजनासक्त परोक्षभजनप्रिय ।
परमानंदसंदोह मयि दीने कृपां कुरु ॥ ६ ॥
निरोधशुद्धहृदय दयितागीतमोहित ।
आत्यंतिकवियोगात्मन्मयि दीने कृपां कुरु ॥ ७ ॥
स्वाचार्यहृदयस्थायिलीलाशतयुतं प्रभो ।
सर्वथा शरणं याते मयि दीने कृपां कुरु ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासोक्तं दैन्याष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ अथ पुष्टिमार्गलक्षणानि ॥

सर्वसाधनराहित्यं फलाप्तौ यत्र साधनम् ।
फलं वा साधनं यत्र पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १ ॥
अनुग्रहेणैव सिद्धिर्लौकिकी यत्र वैदिकी ।
न यत्नादन्यथा विघ्नः पुष्टिमार्गः सः कथ्यते ॥ २ ॥
स्वरूपमात्रपरता तात्पर्यज्ञानपूर्वकम् ।
धर्मनिष्ठा यत्र नैत्र पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ३ ॥
यत्रांगीकरणेनैव योग्यतादिविचारणम् ।
अविलंबः प्रभुकृतः पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ४ ॥
यत्र प्रभुकृतं नैव गूढदोषविचारणम् ।
अविलंबः प्रभुकृतः पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ५ ॥
न लोकवेदसापेक्षं सर्वथा यत्र वर्तते ।
सापेक्षता स्वामिमुखे पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ६ ॥
वरणे दृश्यते यत्र हेतुर्नाणुरपि स्वतः ।
वरणं च निजेच्छातः पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ७ ॥
यत्र स्वतंत्रता भक्तेराविर्भावानपेक्षणात् ।
सानुभावस्वरूपत्वं पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ८ ॥
लोकवेदभयाभावो यत्र भावातिरेकतः ।
सर्वबाधकतास्फूर्तिः पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ९ ॥
संबंधः साधनं यत्र फलं संबंध एव हि ।

सोऽपि कृष्णेच्छया जातः पुष्टिमार्गः स कथ्यते॥१०॥
तत्संबंधिषु तद्भावस्तद्भिन्नेषु विरोधिता ।
उदासीनेषु समता पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ ११ ॥
विद्यमानस्य देहादेर्न स्वीयत्वेन भावनम् ।
परोक्षेऽपि तदार्थित्वं पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १२ ॥
भजने यत्र सेव्यस्य नोपकारकृतिः क्वचित् ।
पोषणं भावगात्रस्य पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १३ ॥
भजनस्यापवादो न क्रियते फलदानतः ।
प्रभुणा यत्र तद्भावात्पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १४ ॥
यत्र वा सुखसंबंधो वियोगे संगमादपि ।
सर्वलीलानुभावेन पुष्टिमार्गः स कथ्यत ॥ १५ ॥
फले च साधने चैव सर्वत्र विपरीतता ।
फलाभावः साधनस्य पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १६ ॥
पश्चात्तापः सदा यत्र तत्संबंधिकृतावपि ।
दैन्योद्भावाय सततं पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १७ ॥
आविर्भावाय सापेक्षं दैन्यं यत्र हि साधनम् ।
फलं वियोगजं दैन्यं पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १८ ॥
विषयत्वेन तत्त्यागः स्वास्मिन् विषयतास्मृतेः ।
यत्र वै सर्वभावेन पुष्टिमार्गः स कथ्यते ॥ १९ ॥
एवंविधैर्विशेषेण प्रकारैस्तु सदाश्रितैः ।

हृदि धृत्वा निजाचार्यान्पुष्टिमार्गो हि बुध्यताम् ॥२०॥

इति श्रीहरिदासनिरूपितपुष्टिमार्गलक्षणानि संपूर्णानि ॥

॥ अथ चतुःश्लोकी ॥

निजाचार्येषु सततं मनस्तत्प्रियसूनुषु ।
स्थापनीयं न चान्येषु स्वमनसा कदाचन ॥ १ ॥
विधेया कृष्णसेवैव स्वमार्गेण स्वभावतः ।
अन्याश्रयः परित्याज्यो ह्यसमर्पितभक्षणम् ॥ २ ॥
स्वमार्गे वसतामेव सतां संगो विधीयताम् ।
मनसा नाऽसता कार्यो बलवद्बाधकत्वतः ॥ ३ ॥
निवेदनानुसंधानं देहादेरन्ययोगतः ।
जातान्यथाभावबाधाभावाय क्रियतां वशी ॥ ४ ॥

इति श्रीहरिदासोदिता चतुःश्लोकी समाप्ता ॥

॥ अथ स्वप्रभुस्वरूपनिरूपणाष्टकम् ॥

स्वामिनीभावगौरस्य स्वस्वरूपं प्रपश्यतः ।
कटाक्षैर्विठ्ठलेशस्य श्यामताचित्रितं वपुः ॥ १ ॥
स्वास्मिन्नभयभावेन स्वेषामुभयरूपताम् ।
स्पष्टं बोधयितुं गौरश्यामः श्रीविठ्ठलेश्वरः ॥ २ ॥
निजाचार्योदितस्वीयमार्गसेव्यस्वरूपताम् ।
बोधयन्नभयात्माऽयं गौरश्यामो विराजते ॥ ३ ॥

रसस्य द्विविधस्यापि स्वरूपे बोधयन् स्थितिम् ।
ऐक्यं विरुद्धधर्मत्वाद्गौरश्यामः कृपानिधिः ॥ ४ ॥
स्त्रीभावभगवद्भावोभयात्मेति विबोधितुम् ।
स्वस्वरूपं हरिर्गौरश्यामः श्रीविठ्ठलेश्वरः ॥ ५ ॥
भावात्मकत्वतो दृष्टिर्हासारक्तातिस्तथा ।
अतो विलोक्यते गौरश्यामः श्रीविठ्ठलेश्वरः ॥ ६ ॥
निजानंदप्रदानेन व्यवधानं दिवानिशम् ।
न करोति व्रजस्थानामिति श्रीमत्प्रभुस्तथा ॥ ७ ॥
सर्वात्मकामभावात्मस्वरूपं बोधयन्प्रभुः ।
श्रीविठ्ठलेश्वरोऽस्माकं गौरश्यामो विराजते ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासोदितं स्वप्रभुस्वरूपनिरू-
णाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ अथ श्रीकृष्णप्रेमामृतम् ॥

एकदा कृष्णविरहाद्ध्यायन्ती प्रियसङ्गमम् ।
मनोवाष्पानिरासाय जल्पन्तीदं मुहुर्मुहुः ॥ १ ॥
कृष्णः कृष्णेन्दुरानन्दो गोविन्दो गोकुलोत्सवः ।
गोपालो गोपगोपीशो वल्लभेन्द्रो व्रजेश्वरः ॥ २ ॥
प्रत्यहं नूतनतरस्तरुणानन्दविग्रहः ।
आनन्दकसुखस्वामी सन्तोषाक्षयकोषभूः ॥ ३ ॥

आभीराभिनवानन्दः परमानन्दकन्दलः ।
वृन्दावनकलानाथो व्रजानङ्गनवांकुरः ॥ ४ ॥
नयनानन्दकुसुमो व्रजभाग्यफलोदयः ।
प्रतिक्षणातिसुखदो मोहनो मधुरद्युतिः ॥ ५ ॥
सुधानिर्यासनिचयः सुन्दरः शीतलाकृतिः ।
नवयौवनसम्भिन्नश्यामामृतरसार्णवः ॥ ६ ॥
इन्द्रनीलमणिस्वच्छो दलिताञ्जनचिक्कणः ।
इन्दीवरसुखस्पर्शो नीरदस्निग्धसुन्दरः ॥ ७ ॥
कर्पूरागरुकस्तूरीकुङ्कुमाक्ताङ्गधूसरः ।
संकुचितकचग्रस्तोल्लसच्चारुशिखण्डकः ॥ ८ ॥
मत्तालिविभ्रमात्पारिजातपुष्पावतंसकः ।
आननेन्दुजितानन्तपूर्णशारदचन्द्रमाः ॥ ९ ॥
श्रीमल्ललाटपाटीरतिलकालङ्कराञ्जितः ।
लीलोन्नतभ्रूविलासोमदालसत्रिलोचनः ॥ १० ॥
आकर्णारक्तसौन्दर्यं लहरिदृष्टिमन्थरः ।
घूर्णायमाननयनः संवीक्षणविचक्षणः ॥ ११ ॥
अपाङ्गेरितसौभाग्यतरलीकृतलोचनः ।
ईषन्मुद्रितलोलाक्षःसुनासापुटसुंन्दरः ॥ १२ ॥
गण्डप्रान्तोल्लसत्कर्णमकराकृतिकुण्डलः ।
प्रसन्नांगत्ववदनो जगदाल्हादकाननः ॥ १३ ॥

सस्मेराधरलावण्यकाशीकृतादिन्मुखः ।
सिन्दूरारुणसुस्निग्धमाणिक्यदशनच्छदः ॥ १४ ॥
पीयूषाधिकमाध्वीकसूक्तश्रुतिरसायनः ।
त्रिभङ्गललितालितास्तिर्यग्ग्रीवस्त्रैलोक्यमोहनः ॥ १५ ॥
कुंचिताधरसंसक्तकूजद्वेणुविनोदवान् ।
कंकणाङ्गदकेयूरमुद्रिकाविलसद्भुजः ॥ १६ ॥
स्वर्णसूत्रसुविन्यस्तकौस्तुभामुक्तकन्धरः ।
मुक्ताहारलसद्वक्षःस्फुरच्छ्रीवत्सलांच्छनः ॥ १७ ॥
आपीनहृदयो नीपमाल्यवान्बन्धुरोदरः ।
संवीतपीतवसनो रशनाविलसत्कटिः ॥ १८ ॥
अन्तरीयपटीबन्धप्रपदान्दोलिताञ्चलः ।
अरविन्दपदद्वंद्वकलक्काणितनूपुरः ॥ १९ ॥
बन्धूकारुणमाधुर्यसुकुमारपदाम्बुजः ।
नखचंद्रजिताशेषदर्पणेन्द्रमणिप्रभः ॥ २० ॥
ध्वजवज्राङ्कुशाम्भोजराजच्चरणपल्लवः ।
त्रैलोक्याद्भुतसौन्दर्यपरिपाकमनोहरः ॥ २१ ॥
साक्षात्क्रीडाकलामूर्तिः परिहासरसार्णवः ।
यमुनोपवनश्रेणीविहारि व्रजनागरः ॥ २२ ॥
गोपाङ्गनाजनासक्तो वृन्दारण्यपुरन्दरः ।
आभीरनागरीप्राणनायकः कामशेखरः ॥ २३ ॥

यमुनानाविको गोपीपारावारकृतोद्यमः ।
राधावरुन्धनरतः कदम्बवनमन्दिरः ॥ २४ ॥
व्रजयोषित्सदाहृद्यो गोपीलोचनतारकः ।
जीवगानन्दरासिकः पूर्णानन्दकुतूहलः ॥ २५ ॥
गोपिकाकुचकस्तूरीपङ्किलः कोकिलालसः ।
अलक्षितकुटीरस्थोराधासर्वस्वसम्पुटः ॥ २६ ॥
वल्लवीवदनांभोजमधुपानमधुव्रतः ।
निगूढरसविद्गोपीचित्ताह्लादकलानिधिः ॥ २७ ॥
कालिन्दीपुलिनानन्दी क्रीडाताण्वपण्डितः ।
आभीरिकानवानङ्गरङ्गभूमिसुधाकरः ॥ २८ ॥
विदग्धगोपवानिताचित्ताकूतविनोदवान् ।
नानोपायनपाणिस्वगोपनारीगणावृतः ॥ २९ ॥
वांच्छाकल्पतरुः कामकलारसशिरोमणिः ।
कन्दर्पकोटिलावण्यः कोटीन्दुललितद्युतिः ॥ ३० ॥
नवीनमधुरस्नेहः प्रेयसीप्रेमसंचयः ।
गोपीमनोरथाक्रान्तोनाट्यलीलाविशारदः ॥ ३१ ॥
जगत्रयमनोमोहकरो मन्मथमन्मथः ।
गोपसीमन्तिनीशश्वद्भावापेक्षापरायणः ॥ ३२ ॥
प्रत्यङ्गरभसावेशप्रमदाप्राणवल्लभः ।
रासोल्लासमदोन्मत्तो राधिकारतिलम्पटः ॥ ३३ ॥

खेलालीलापरिश्रान्तः स्वेदाङ्कुरचिताननः ।

गोपिकाङ्कलसच्छ्रीमान्मलयानिलसेवितः ॥ ३४ ॥
इत्येवं प्राणनाथस्य प्रेमामृतरसायनम् ।
यः पठेच्छ्रावयेद्वापि सप्रेम्णि प्रमिलेद्ध्रुवम् ॥ ३५ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितं प्रेमामृतं संपूर्णम् ॥

॥ अथ श्रुतिगीता ॥

प्राकृताः श्रुतयः सर्वा भगवन्तमधोक्षजम् ।
स्तुवन्ति दोषनाशाय तत्राविष्टो भवेद्यथा ॥ १ ॥
सत्यो हरिः समस्तेषु भ्रमभातेष्वपि स्थिरः ।
अतः सन्त समस्तार्थं कृष्णमेव विजानते ॥ २ ॥
कथानन्दोक्तिहृदयाः साधनानि न कुर्वते ।
साक्षात्ते पादसंश्लिष्टास्ते किं वाच्या महाशयाः ॥३॥
कृष्ण एव सदा सेव्यो निर्णीतः पञ्चधा बुधैः ।
शरीरदः प्रेरकश्च सुखदः शेषसत्पदः ॥ ४ ॥
कर्मरूपं हरिं केचित् सेवन्ते योगरूपिणम् ।
तेभ्योऽप्यक्षररूपस्य सेवकाः सम्मताः सताम् ।
सर्वत्र भगवांस्तुत्यः सर्वदोषविवाजतः ।
क्रीडार्थमनुकुर्वन्हि सर्वत्रैव विराजते ॥ ६ ॥
गुप्तानन्दा यतो जीवा निरानंदं जगद्यतः ।
पूर्णानन्दो हरिस्तस्माज्जीवैः सेव्यः सुखार्थिभिः ॥७॥

कृष्णे हरौ भगवति परमानन्दसागरः ।
वर्तते नात्र सन्देहः कथा तत्र नियामिका ॥ ८ ॥
असत्सङ्गो न कर्तव्यो भक्तिमार्गस्य बाधकः ।
देहे ह्यनुगुणे कृष्णे नेन्द्रियाणां प्रियं चरेत् ॥ ९ ॥
सर्व एव हरेर्भक्तास्तुल्या यान्मन्यते हरिः ।
अतः कृष्णो यथात्मीयान्मन्यते भजनं तथा ॥ १० ॥
ज्ञानमार्गो भ्रान्तिमूलमतः कृष्णं भजेद्बुधः ।
प्रवर्तकं ज्ञानकाण्डं चित्तशुद्ध्यै यतो भवेत् ॥ ११ ॥
भ्रान्तिमूलतया सर्वसमयानामयुक्तितः ।
न तद्विरोधात्कृष्णाख्यं परं ब्रह्म त्यजेद्बुधः ॥ १२ ॥
जीवानां ब्रह्मरूपत्वाद्दोषा अपि च मानसाः ।
जगच्च सकलं ब्रह्म ततो दोषः कथं हरौ ॥ १३ ॥
सर्वथा सर्वतः शुद्धा भक्ता एव न चापरे ।
अतः शुद्धिमभीप्सद्भिः सेव्या भक्ता न चापरे ॥ १४ ॥
सुवर्णप्रतिमावासौ सर्वानन्दमयोधिराट् ।
सर्वसेव्यो नियन्ता च निर्दुष्टः सर्वथैव हि ॥ १५ ॥
सर्वभावविनिर्मुक्तः पूर्णः क्रीडार्थमुद्गतः ।
निमित्तं तं समाश्रित्य जायन्ते जीवराशयः ॥ १६ ॥
नियन्ता जीवसङ्घस्य हरिस्तेनाणवो मताः ।
जीवा न व्यापकाः क्वापि चिन्मया ज्ञानिनो मताः ॥ १७ ॥

नामरूपप्रपञ्चं हि देवतिर्यङ्नरात्मकम् ।
कृष्णादेव समुद्भूतं लीनं तत्रैव तन्मयम् ॥ १८ ॥
नृणां दुर्गतिमालोक्य ये सेवन्ते दृढव्रताः ।
कृष्णं तद्भ्रुकुटिः कालो न तान् हन्ति कदाचन॥१९॥
अदान्ते मनसि ज्ञानयोगार्थं न यतेद्बुधः ।
गुरुसेवापरो भूत्वा भक्तिमेव सदाभ्यसेत् ॥ २० ॥
सर्वलोकोपकारार्थं कृष्णेन सहितास्तु ते ।
परिभ्रमान्ति लोकानां निस्ताराय महाशयाः ॥२१॥
पुत्रादीन् सम्परित्यज्य कृष्णः सेव्यो न तैः सह ।
तत्सुखं भगवान् दाता ते तु क्लिष्टेऽतिदुखदाः ॥२२॥
परिभ्रमंस्तीर्थनिष्ठो गुरुलब्धहरिस्मृतिः ।
न सेवेत गृहान् दुष्टान् सद्धर्मात्यन्तनाशकान ॥२३॥
सद्बुद्ध्या सर्वथा सद्भिर्न सेव्यमखिलं जगत् ।
भ्रान्त्या सद्बुद्धिरत्रेति सन्तं कृष्णं भजेद्बुधः ॥२४॥
खपुष्पादिसमत्वाद्धि मिथ्याभूतं जगद्यतः ।
अधिष्ठानाच्च सद्भानं तं कृष्णं नियतं भजेत् ॥ २५ ॥
कालादितृणपर्यन्ता न सेव्या मुक्तिमिच्छता ।
दोषत्याजनशक्तो हि सेव्यो दाता गणस्य च ॥२६॥
जीवेषु भगवानात्मा संच्छन्नस्तेन तत्र न ।
भजनं सर्वथा कार्यं ततोऽन्यत्रैव पूजयेत् ॥ २७ ॥

सुखसेवापरो यस्तु सदानन्दं हरिं भजेत् ।
अन्यथा सुखमप्रेप्सुः सर्वथा दुःखमाप्नुयात् ॥ २८ ॥
कृष्णानन्दः परानन्दो नान्यानन्दस्तथाविधः ।
वेदा अपि न तच्छक्ताः प्रतिपादयितुं स्वतः ॥२९॥
इत्येव श्रुतिगीतायाः संक्षेपेण निरूपितः ।
अर्थराशिसमुद्रो हि यथांगुल्या निरूप्यते ॥ ३० ॥

इति श्रीवल्लभाचार्यविरचिता श्रुतिगीता सपूर्णा ॥

अथ श्रीस्वामिन्यष्टकम् ॥

रहस्यं श्रीराधेत्यखिलनिगमानामिव घनंः ।
निगूढं यद्वाणी जपत सततं जातु न परम् ॥
प्रदोषे हग्मोषे पुलिनगमनायातिमधुरं
वलत्तस्याश्वञ्चच्चरणयुगमास्तां मनसि मे ॥ १ ॥
अमन्दप्रेमार्द्रप्रियकरतलं कुंकुमपिष-
त्कुचद्वन्द्वे वक्षस्यपि च दधती चारु सततम् ।
कृपां कुर्याद्राधा मयि रुचिरहेमाद्रिशिखरो
दितप्रावृण्मेघस्मरहरहरी चूचुकमिषात् ॥ २ ॥
निमन्त्र्य प्रतर्या निजहृदयनाथं निरुपमा
सुकौमार्यैकाकिन्यतिघनवनादात्मभवने ।
विधायान्नं स्वादु स्वयमतिमुदा भोजयति सा ।

मयि प्रीता राधा भवतु हरिसङ्गार्पितमनाः ॥ ३ ॥
विधाय श्यामांसे निजभुजलतामिन्दुवदनं
कटाक्षैः पश्यन्ती कुवलयदलाक्षी मधुपतेः ।
मुदा गायन्ती या मधुरमुरलीजातानिनदा-
नुसारं तारं सा फलतु मम राधावदनयोः ॥ ४ ॥
अमन्दप्रेमार्द्रात्किसलयमयात्कोलशयना-
दुपस्युत्थायाऽजारुणतरकपोलातिरुचिरा ।
गृहं यान्ती श्रान्तिस्थगितगतिरास्याम्बुजगतं
घनीभूतं राधा रसमनुदिनं मे वितरतु ॥ ५ ॥
प्रियेणाक्ष्णा संसूचितनवनिकुञ्जेषु विविध-
प्रसूनैर्निर्मायातिशयरुचिरं केलिशयनम् ।
दिगन्त्येषा गुञ्जन्मधुपमुखरे धारपत्रनी-
श्रिते क्रीडन्ती मे निजचरणदास्यं वितरतु ॥ ६ ॥
कदम्बारूढं या निजपतिमजानन्त्यहनि त-
त्तले कुर्वन्ती स्वाप्रियतमसखीभिः सह कथाम् ।
अकस्मादुद्वीक्ष्य स्फुटतरलहारोरसमिति
स्मितस्मेरव्रीडाननमुदिरदृक् सा मम गतिः ॥ ७ ॥
न मे भूयान्मोक्षो न पुनरमराधीशसदनम्
न योगो न ज्ञानं न विषयसुखं दुःखकदनम् ।
त्वदुच्छिष्टं भोज्यं तव पदजलं पेयमपि त-

द्रजो मूर्ध्नि स्वामिन्यनुसवनमस्तु प्रतिभवम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमद्गोपीजनचरणपङ्केरुहयुगा-
नुगत्यानन्दाम्भोनिधिविभृतवाक्कायमनसा ।
मयेदं प्रादुर्भावितमतिसुखं विठ्ठलपदा-
भिधेये मय्येव प्रतिफलतु सर्वत्र सततम् ॥ ९ ॥

॥ इति श्रीविठ्ठलेश्वरविरचितं स्वामिन्यष्टकम् ॥

॥ अथ दानलीलाष्टकम् ॥

सदा चन्द्रावल्या कुसुमशयनीयादि रचितुं
सहासं प्रोक्ताः स्वप्रणायिग्रहचर्यः प्रमुदिताः ।
निकुञ्जष्वन्योन्यं कृतविविधतल्पेषु सरसां
कथास्वस्वामिन्यासपदि कथयन्ति प्रियतमाम् ॥ १ ॥

अशेषसुकृतोदयैरखिलमङ्गलैर्वेधसा
मनोरथशतैः सदा मनसि भावितैर्निर्मिते ।
अहन्यतिमनोहरे निजगृहाद्विहारेच्छया
सखीशतवृताऽचलद्व्रजवनेषु चन्द्रावली ॥ २ ॥

समुद्ग्रथितमालतीकुरवकादिपुष्पावली-
गलत्परिमलोन्मदभ्रमरयूथसन्नादितम् ।
उदारमतिचित्रितं मृगमदादिभिर्बिभ्रती
मनोभवमदापहं किमपि केशपाशं सखी ॥ ३ ॥

श्यामेन्दोरनुरूपां विधिरचितां तारकामहं मन्ये ।
यत्तत्करनखकिरणा न जातु सख्यस्त्यजन्तीमाम् ॥४॥
कुंकुमसृगमदमलयजचित्रितकुसुमं तदीयधम्मिल्लम् ।
नो किन्तु कुसुमधनुषस्तूणीरमुसार्जितं विधिना ॥ ५ ॥
न धम्मिल्लो मौग्ध्यामृतजलमुचामेघनिचयो
न पुष्पाणीमानि त्रिदशपतिमौर्वीपरिणतिः ।
न मुक्तागुच्छानि प्रकटसुखगात्रः करतरो
न काश्मीरोद्भूता सुभगतररेखा तडिदियम् ॥ ६ ॥
निसर्गसुन्दरोऽप्यालिसूक्ष्मचित्राम्बरान्तरे ।
गूढो भाव इवैतस्याः सोऽदृश्यत विलक्षणः ॥ ७ ॥
मत्समर्पितसिन्दूररेखोपरि परिस्थिता ।
मुक्ताफलावलीमाला सीमन्ते बिभ्रती बभौ ॥ ८ ॥

॥ इति श्रीविट्ठलेश्वरविरचितं दानलीलाष्टकम् ॥

॥ अथ द्वितीया चतुःश्लोकी ॥

सदा सर्वात्मभावेन भजनीयो व्रजेश्वरः ।
करिष्यति स एवास्मदैहिकं पारलौकिकम् ॥ १ ॥
अन्याश्रयो न कर्तव्यः सर्वथा बाधकस्तु सः ।
स्वकीये स्वात्मभावाच्च कर्तव्यः सर्वथा सदा ॥ २ ॥
सदा सर्वात्मना कृष्णः सेव्यः कालादिदोषनुत् ।

तद्भक्तेषु च निर्दोषभावेन स्थेयमादरात् ॥ ३ ॥
भगवत्येव सततं स्थापनीयं मनः स्वयम् ।
कालोऽयं कठिनोऽपि श्रीकृष्णभक्तान्न बाधते ॥४॥

इति श्रीविट्ठलेश्वरोक्ता द्वितीया चतुःश्लोकी समाप्ता ।

अथ वृत्रचतुःश्लोकी ॥

अहं हरे ! तव पादैकमूलदासानुदासो भविताऽस्मि भूयः । मनः स्मरतासुनिर्गुणानां गृहीतवाक् कर्म करोतु कायः ॥ १ ॥ न नाकपृष्ठं न च परमेष्ठ्यं न सार्वभौमं न रसाधिपत्यम् । न योगसिद्धीरपुनर्भवं वा समञ्जस ! त्वा विरहय्य काङ्क्षे ॥ २ ॥ अजातपक्षा इव मातरं खगाः स्तन्यं यथा वत्सतराः क्षुधार्त्ताः । प्रियं प्रियेवाव्युषितं विषण्णा मनोऽरविन्दाक्ष ! दिदृक्षते त्वाम् ॥ ३ ॥ ममोत्तमश्लोकजनेषु सख्यं संसारचक्रे भ्रमतः स्वकर्मभिः । त्वन्माययाऽऽत्मात्मजदारगेहेष्वासक्तचित्तस्य न नाथ ! भूयात् ॥ ४ ॥

॥ इति श्रीमद्भागवतस्था वृत्रासुरचतुःश्लोकी समाप्ता ॥

॥ अथ वृत्रचतुःश्लोकीकारिकाः ॥

पूर्वमिन्द्रं प्रति प्राह ततो भक्त्याऽग्रतो हरिम् ।
दृष्ट्वा तत् प्रार्थयामास पुष्टिर्दृष्टफला यतः ॥ १ ॥
आद्ये तु पुष्टिमार्गीयो धर्मः स्मरणकीर्तने ।
सेवा चेति त्रयं तेन प्रार्थितः स निरूप्यते ॥ २ ॥
आत्मनश्चाधिकारित्वमुत्तमं दीनभावतः ।
प्रार्थनीयतया तस्य साधनं च कृपोच्यते ॥ ३ ॥ (१)
लौकिको वैदिकश्चार्थस्त्रिविधः प्राकृतैर्गुणः ।
क्रमेण ते भगवतो गुणैः षड्भिर्निराकृतः ॥ १ ॥
स्वर्गभूमिरसैश्वर्यं सात्त्विकादि तु लौकिकम् ।
मोक्षश्च पारमेष्ठ्यं च सिद्धयश्चेति वैदिकम् ॥ २ ॥
प्रवृत्तिधर्मसाध्यत्वात् सामान्यं तत्तु लौकिकम् ।
निवृत्तिधर्मसाध्यत्वाद्विशेषाद्वैदिकं परम् ॥ ३ ॥
प्रत्येकमेव ते चार्था न तु सम्भूय कुत्रचित् ।
भगवत्साखिलात्मत्वाद्भवन्त्येव तथा हि ते ॥ ४ ॥
अतोऽर्थो भगवानेव पुष्टिमार्गेऽङ्गमन्यतः ।
सर्वतो नैरपेक्ष्यं च तथाऽत्रापि निरूप्यते ॥ ५ ॥ (२)
पुष्टिमार्गे हरे रूपदिदृक्षा मनसो हृदि ।
कामो निरूप्यते तत्र दृष्टान्तत्रितयं यथा ॥ १ ॥
द्वितीयं लौकिकं मोक्षमेकं शास्त्रीयमुत्तमम् ।

लौकिकस्त्रिगुणीभूय दृष्टान्तः स्यादलौकिके ॥ ३ ॥
अन्यथैकतरेणापि सिद्धेऽर्थे त्रितयेन किम् ।
क्षुद्रूपो लौकिकः कामो रसरीत्या तु शास्त्रतः ॥२॥
प्रभोस्तु रसरूपत्वात् स्वस्यैकत्वेन चोत्तमः ॥
अयमेव हि दृष्टान्तस्तेनान्ते चैकतोदितः ॥ ४ ॥ (३)

इति श्रीविट्ठलदीक्षितविरचित वृत्रचतुःश्लोकीस्थाद्य-
श्लोकत्रयटीकाकारिकाः समाप्ताः ॥

पुष्टिमार्गे हरेर्दास्यं धर्मोऽर्थो हरिरेव हि ।
कामो हरेर्दिदृक्षैव मोक्षः कृष्णस्य चेद् ध्रुवम् ॥१॥ (४)

इतिं श्रीमद्वल्लभाचार्यविरचिता वृत्रचतुःश्लोकीस्था-
न्तिमश्लोकटीकाकारिका समाप्ता ॥

(एवं वृत्तचतुःश्लोकीटीकास्थाःकारिकाः सन्ति। स्वतन्त्रतया श्रीमद्विट्ठलेश्वरविरचिता वृत्रचतुःश्लोकी नास्त्येवेति विज्ञेयं स्वमार्गीयग्रन्थविद्भिर्विद्वद्भिः ।)

॥ अथ विट्ठलेशस्तवः ॥

न मन्त्रे न तन्त्रे न च ज्ञानसिद्धी-
न वैकुण्ठबुद्धिस्तु वैकुण्ठलोके ।
गतिर्विट्ठलेशो रतिर्विट्ठलेशो
मतिर्विट्ठलेशो सदा मे ममास्तु ॥ १ ॥

पदाम्भोरुहाम्भोविभिन्नार्तितापे
कृपादृक् स्वकैतादृशोदारशीले।
गतिर्विठ्ठलेशे रतिर्विठ्ठलेशे
मतिर्विठ्ठलेशे सदा वै ममास्तु ॥ २ ॥
न नाके वराके न राकेशयाने
पिनाकेशलोके न वा केलिरम्ये।
गतिर्विठ्ठलेशे० ॥ ३ ॥
यदालोकतस्तोकतोऽपि क्षणेन
प्रमुक्तो भवेल्लोकतः शोकतोऽयम्।
गतिर्विठ्ठलेशे०॥ ४ ॥
स्मृतिर्वामतिर्वा कदा वा यदा वा
यथा वा तथा स्यात्पादार्थाः कियन्तः।
गतिर्विठ्ठलेशे० ॥५॥
महामोहदग्धोऽपि कालाग्निदग्धो
विदग्धो भवेत्स्नेहदृष्ट्याऽपि यस्य।
गतिर्विठ्ठलेशे० ॥ ६ ॥
यदङ्गीकृतं जीवमङ्गीकरोति
त्रिभङ्गी स्वयं वेणुरङ्गी प्रभुर्यत्।
गतिर्विठ्ठलेशे० ॥ ७ ॥
शरण्योऽतिधन्यो भवप्रान्तरेण्यो

वरीवर्ति गण्यो यदन्यो न कोऽपि ।
गतिर्विट्ठलेशे० ॥ ८ ॥
सदानन्दरूपः सदानन्दरूपा
त्मनाऽऽनन्दलीलारसं यो ददाति ।
गतिर्विट्ठलेशे० ॥ ९ ॥
न भक्तिर्न मुक्तिर्न वै सर्वशक्ति-
र्विरक्तिर्न युक्तिस्ततोभक्तिरुक्ता ।
गतिर्विट्ठलेशे० ॥ १० ॥
इति श्रीरघुनाथजीकृतौ विट्ठलेशस्तवः समाप्तः ।

॥ अथ वह्निसूनुस्तवः ॥

यः कृष्णसेवार्थमगाधबोधं
जगाद शास्त्रं भगवत्प्रणीतम् ।
निश्चित्य तद्भावमनन्यभावं
तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥
यः प्रार्थितो भक्तजनैः समस्तं
करोति कार्यं करुणाकटाक्षः ।
क्षणं विना कृष्णकथां न चास्ति
तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ २ ॥
यो गोकुलं गोपवरिष्ठपुरा

पुराणपुंसं प्रियमेत्य सादरम् ।
चकार वासं कमलानिवासं
तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ३ ॥
यो रासलीलाकुमुदौषधीशो
भक्तार्थमाविष्कृतगोकुलेशः ।
तिरस्कृतानेकमहासुरेश-
स्तं वह्नि सूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ४ ॥
यः संस्मृतः क्लेशमशेषमस्तं
करोति सुस्थं निजभृत्यवर्गम् ।
तद्दुःखविध्वंसकृतोद्यमः सदा
तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ५ ॥
यः सर्वदाऽऽस्ते हरिदासवर्ये
गोगोपगोपीजनराजिराजिते ।
शृण्वन् सुगीतानि यशोयुतानि
तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ६ ॥
यो धर्मरक्षार्थमतिप्रबुद्धै-
र्यज्ञैः समीजे जनकं कृशानुम् ।
भक्त्यैककामः श्रुतितन्त्रविज्ञ-
स्तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ७ ॥
यो रासलीलामृतसिन्धुवृद्धि

करोति पूर्णेन्दुगणैस्तु पूर्णः ।
भक्तैङ्गितज्ञः शुभवाञ्छितप्रद-
स्तं वह्निसूनुं शरणं प्रपद्ये ॥ ८ ॥
इमं स्तवं यः प्रपठेत्त्वदंघ्रि-
ध्यानैकनिष्ठः शरणप्रालिप्सुः ।
तं भावय श्रेष्ठतमं स्वभक्तं
प्रार्थ्यंत्विदं त्वद्रघुनायकस्य ॥ ९ ॥

इति श्रीरघुनाथजीकृतो वह्निसूनुस्तवः समाप्तः ।

॥ अथ श्रीकृष्णचन्द्राष्टकम् ॥

महानीलमेघातिभव्यं सुहासं
शिवब्रह्मदेवादिभिः संस्तुतं च ।
रमामन्दिरं देवनन्दापदाहं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ १ ॥
रसं वेदवेदान्तवेद्यं दुरापं
सुगम्यं तदीयादिभिर्दानवघ्नम् ।
चलत्कुण्डलं सोमवंशप्रदीपं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ २ ॥
यशोदिसंलालितपूर्णकामं
दृशो रञ्जनं प्राकृतस्थस्वरूपम् ।

दिनान्ते समायान्तमेकान्तभक्तै-
र्भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ ३ ॥
कृपादृष्टिसम्पातसिक्तस्वकुञ्जं
तदन्तः स्थितास्त्रीयसम्यक्दयार्द्रम् ।
पुनस्तत्र तैः सत्कृतैकान्तलीलं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ ४ ॥
गृहे गोपिकाभिर्धृते चौर्य काले
तदक्ष्णोश्च निक्षिप्य दुग्धं चलन्तम् ।
तदा तद्वियोगादिसम्पत्तिकारं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचंद्रम् ॥ ५ ॥
चलत्कौस्तुभव्याप्तवक्षःप्रदेशं
महावैजयन्तीलसत्पादयुग्मम् ।
सुकस्तूरिकादीप्तभालप्रदेशं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ ६ ॥
गवां दोहने दृष्टराधामुखाब्जं
तदानीं च तन्मेलनव्यग्रचित्तम् ।
समुत्पन्नतन्मानसैकान्तभावं
भजे राधिकावल्लभं कृष्णचन्द्रम् ॥ ७ ॥
अदः कृष्णचन्द्राष्टकं प्रेमयुक्तः
पठेत्कृष्णसांनिध्यमाप्नोति नित्यम् ।

कलौ यः ससंसारदुःखातिरिक्तं
प्रयात्येव विष्णोः पदं निर्भयं तत् ॥ ८ ॥
इति श्रीरघुनाथजीकृते कृष्णचन्द्राष्टकम् ।

अथ श्रीगोपालस्तवः ॥

येन मीनस्वरूपेण वेदाः संरक्षिताः पुरा ।
स एव वेदसंहर्ता गोपालः शरणं मम ॥ १ ॥
पृष्ठे यः कूर्मरूपेण दधार धरणी तलम् ।
स एव सृष्टिसंहर्ता गोपालः शरणं मम ॥ २ ॥
वराहरूपः सम्भूय दंष्ट्राग्रे यो महीं दधौ ।
स भूमिभारहरणो गोपालः शरणं मम ॥ ३ ॥
जग्राह यो नृसिंहस्य रूपं प्रह्लादहेतवे ।
स योद्धुमुद्यतः सम्यग्गोपालः शरणं मम ॥ ४ ॥
येन वामनरूपेण वंचितो बलिभूमिपः ।
स एव गोपनारीभिर्गोपालः शरणं मम ॥ ५ ॥
येनेयं जामदग्न्येन पृथ्वी निःक्षत्रिया कृता ।
स एव क्षत्रियहितो गोपालः शरणं मम ॥ ६ ॥
दशास्यो दाशरथिना येन रामेण मारितः ।
स पञ्चास्यप्राप्तबलो गोपालः शरणं मम ॥ ७ ॥
कालिन्दी कर्षिता येन रामरूपेण कौतुकात् ।

तज्जलक्रीडनासक्तो गोपालः शरणं मम ॥ ८ ॥
येन बौद्धस्वरूपेण लोकाः पाषण्डमर्पिताः ।
स एव पाषण्डहरो गोपालः शरणं मम ॥ ९ ॥
गमिष्यन्ति क्षयं येन राक्षसाः कल्किरूपिणा ।
स राक्षसगतिर्दाता गोपालः शरणं मम ॥ १० ॥
गोवर्धनो गिरिर्येन स्थापितः कुञ्जतत्करे ।
उलूखलेन स नीतो गोपालः शरणं मम ॥ ११ ॥
एकादशरूपनाम्नामावलीं यो लिखेद्धृदि ।
कृष्णप्रसादयुक्तश्च स याति परमां गतिम् ॥ १२ ॥

इति श्रीरघुनाथजीकृतो गोपालस्तवः समाप्तः ॥

अथ श्रीयमुनाष्टकम् ॥

यया तमीशवशजः समार्पितो बृहद्वनं
मरुच्चलज्जलप्रभूतवीचिविप्रुषां मिषात् ।
तदंघ्रिकञ्जभक्तियुक्तया सुदत्तमार्गया
कलौ कलिन्दनन्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ १ ॥
यदम्बुपानमात्रतोऽतिभक्तियुक्तचेतसां
कृतैनसामहो निजस्वभावतः कृपायुता ।
प्रधाव्य धर्मराजतो महद्भयं निवर्त्य सा
कलौ कलिन्दनन्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥२॥

यदीयनीरकेलितो दधार नन्दनन्दनः
समस्तसुन्दरीजने स्वभावमद्भुतं मुदा ।
परस्परावलोकनं विचर्धन्यमुद्दाष्टितः
कलौ कालिन्दनान्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ ३ ॥
यदंघ्रिफुल्लपङ्कजेऽवनप्रभावतः सदा
समस्तभक्तसंग्रहं पुनाति सा जगत्त्रयम् ।
गिरीशधारिसङ्गमप्रबोधसत्सुखप्रदं कलौ
कालिन्दनान्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ ४ ॥
ययाऽऽपदश्च दूरतो ज्वलन्ति सम्पदः सदा
वसन्ति नन्दनन्दने दृढा रतिश्च जायते ।
महाष्टसिद्धिदाऽप्यशेषघोरपापसंक्षयः
कलौ कलिन्दनन्दिनी कृपाकुलंकरोतु नः ॥ ५ ॥
यदङ्गतो विनिःसृतस्य पापिनोऽपि शोभया
जगत्त्रयं विमोहितं तदीयकान्तियुक्तया ।
प्रफुल्लसारसा प्रभूतरुद्रदेव संस्तुता
कलौ कालिन्दनन्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ ६ ॥
यदीयभक्तसेवनेकृते हरिः प्रसन्नतामवाप
गोपिकापतिः समस्तकामदायिनी ।
तदम्बुमध्यखेलनप्रभूतभावलाञ्जितः,
कलौ कालिन्दनन्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ ७ ॥

यदन्तिकस्थवालुकाः प्रयान्ति यत्र भूतले
गृहे गृहे वसन्त्यसौ हरिस्तदन्वगश्च सा ।
यदा तदा सदैव तत्र भक्तवृन्दवन्दिता
कलौ कालिन्दनन्दिनी कृपाकुलं करोतु नः ॥ ८ ॥
हरिप्रिये तवाऽष्टकं सदा पठेत्स शुद्धधी-
र्य एव गोकुलाधिपस्य लेढि सङ्गमं शुभम् ।
पुनः प्रयातितत्सुखं तटस्थरासमण्डलस्थि-
तास्त्रिभङ्गिमोहनं दधाति तद्विचेष्टितम् ॥ ९ ॥
इति श्रीरघुनाथजीकृतं यमुनाष्टकं समाप्तम् ॥

अथ श्रीविट्ठलस्तोत्रम् ॥

श्रीमद्वल्लभसागरसमुदितकुन्दौघजीवदो नरः ।
विश्वलमुद्धृतदीनो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥१॥
मायावादतमःकुलनाशनकरणे प्रसिद्धदिननाथः ।
अपरः कृष्णाऽवतारो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥२॥
श्रीमद्गिरिधरपदयुगसेवनपरिनिष्ठहृत्सरोजश्च ।
वंशस्थापितमहिमा जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥ ३ ॥
श्रीमद्गोकुलहिमरुचिरुचिकरलब्धैकसच्चकोरपदः ।
परिलसदद्भुतचरितो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥४॥
शारदचन्द्र[illegible] [illegible]कलङ्कः ।

विद्याजितसुरवन्द्यो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥५॥
गोवर्धनधरामिलनत्यागविधानेऽतिकातरः सुभगः ।
प्रकटितपुष्टिजभक्तिर्जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥ ६ ॥
यज्ञाविधायकचेताः सकलप्रतिपक्षसिन्धुवडवाग्निः ।
कुण्डलशोभितगल्लो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥७॥
पालितभक्तसमाजो व्रजभुवि विशदीकृतैनवरत्नः ।
वासितगोकुलनगरो जगति श्रीविठ्ठलो जयति ॥ ८ ॥
नित्यं स्तोत्रवरं तद्भक्तिनियुक्तः पठन् स्वकीयाष्टकम् ।
परमपदं लभते स च यः किल निष्ठोऽपि विठ्ठलस्येदम् ॥

इति श्रीमद्देवकीनन्दनात्मजश्रीरघुनाथजीकृतौ
विठ्ठलस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

॥ अथ श्रीकृष्णशरणाष्टकम् ॥

द्विदलीकृतदक्खास्यः पन्नगीकृतपन्नगः ।
कृशीकृतकृशानुश्च श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ १ ॥
फलीकृतफलार्थी च कुत्सितीकृतकौरवः ।
निर्वातीकृतवातारिः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ २ ॥
कृतार्थीकृतकुन्तीजः प्रपूतीकृतपूतनः ।
कलङ्कीकृतकंसादिः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ३ ॥

सुखीकृतसुदामा च शंकरीकृतशंकरः।
सितीकृतसरिन्नाथः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ४ ॥
छलीकृतबलीद्यौयों निधनीकृतधेनुकः।
कन्दर्पीकृतकुब्जादिः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ५ ॥
महेन्द्रीकृतमाहेयः शिथिलीकृतमैथिलः।
आनन्दीकृतनन्दाद्यः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ६ ॥
वराकीकृतराकेशो विपक्षीकृतराक्षसः।
सन्तोषीकृतसद्भक्तः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ७ ॥
जरीकृतजरासन्धः कमलीकृतकार्मुकः।
प्रभ्रष्टीकृतभीष्मादिः श्रीकृष्णः शरणं मम ॥ ८ ॥
श्रीकृष्णः शरणं ममाष्टकमिदं प्रोत्थाय यः सम्पठे-
त्स श्रीगोकुलनायकस्य पदवीं संयाति भूमितले।
पश्यत्येव निरन्तरं तरणिजातीरस्थकेलिं प्रभोः
सम्प्राप्नोति तदीयतां प्रतिदिनं गोपीशतैरावृताम् ॥९॥
इति श्रीदेवकीनन्दनात्मजश्रीरघुनाथजीकृतं श्रीकृष्णशरणा-
ष्टकं सम्पूर्णम्।

॥ अथ श्रीवल्लभचरणविज्ञप्तिः ॥

निजाचार्यपदाम्भोजयद्वयं सर्वसुखावहम्।
वहामि शिरसा नित्यं [illegible] सकलं शुभम् ॥ १ ॥

दुनोमि दीनदीनोऽहं भयाद्यनवसम्भवात् ।
ततो निवर्तयास्मांस्त्वमार्तानामार्तिनाशन ॥ २ ॥
न स्थातुं शक्यते नैव गन्तुं वा गोकुलेश्वर ।
मीनस्येव गतिर्जाता ह्यस्माकं करुणाप्रभो ॥ ३ ॥
खेदे कृतहृदुच्छेदे सुखसम्भेदवर्जिते ।
विगतस्वीयसम्भेदे भवानेव गतिः प्रभो ॥ ४ ॥
न सोढुं शक्यते नाथ धैर्यादिरहितैः स्वकैः ।
दुःखं भयसमुद्भूतं प्रभो त्वं संनिवर्तय ॥ ५ ॥
नाथ त्वत्स्मरणोपायः सर्वपापनिवारकः ।
नेदानीं सम्भवत्येतद्भयात्कोऽत्र गतिर्मम ॥ ६ ॥

इति श्रीहरिदासोक्ता श्रीमद्वल्लभचरणविज्ञप्तिः ।

॥ अथ स्वस्वामियुगलाष्टकम् ॥

आसातामेकशरणे विहिताकरणे हृदि ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ सदा ॥ १ ॥
कृपां प्रकुरुतां दीने स्वत एव कृपाकरौ ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ सदा ॥ २ ॥
प्रसीदतां मयि श्रीमद्व्रजेशचरणाश्रये ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौसदा ॥ ३ ॥
दास्यं प्रयच्छतां मह्यं समस्तफलमूर्धगम् ।

स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ सदा ॥ ४ ॥
कदाऽपि मामनन्यं मात्यजेतां निजसेवकम् ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ सदा ॥ ५ ॥
प्रमेयबलमात्रेण गृह्णीतां मत्करं दृढम् ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ सदा ॥ ६ ॥
आर्तिं निवारयेतां मे मस्तके हस्तधारणैः ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ मम ॥ ७ ॥
मन्मूर्द्धनि विराजेतां प्रभु लोकविलक्षणौ ।
स्वामिनौ वल्लभाधीशविट्ठलेशाभिधौ मम ॥ ८ ॥
इति श्रीमद्धरिदासोदितं स्वस्वामिपाणियुगलाष्टकं सम्पूर्णम् ।

अथ श्रीगोपीजनवल्लभाष्टकम् ।

सरोजनेत्राय कृपायुताय मन्दारमालापरिभूषिताय ।
उदारहासाय लसन्मुखाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय १
आनन्ददादिकदायकाय बकीवकप्राणविनाशकाय ।
मृगेन्द्रहस्ताग्रजभूषणाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय २
गोपालालीकृतकौतुकाय
गोपालकाजीवनजीवनाय ।
भक्तैकगम्याय नवप्रियाय
नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ॥ ३ ॥

मन्थानभाण्डाखिलभञ्जनाय
हैयङ्गवीनाशनरञ्जनाय।
गोस्वादुदुग्धामृतपोषिताय नमो-
ऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ॥ ४ ॥

कलिन्दजाकूलकुतूहलाय
किशोररूपाय मनोहराय।
पिशङ्गवस्त्राय नरोत्तमाय
नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ॥ ५ ॥

धराधराभाय धराधराय
शृङ्गारहारावलिशोभिताय।
समस्त गर्गोक्तिसुलक्षणाय
नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ॥ ६ ॥

इभेन्द्रकुम्भस्थलखण्डलाय विदेशवृन्दावनशमण्डनाय।
हंसाय कंसासुरमर्दनाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ७॥
श्रीदेवकीसूनुविमोक्षणाय क्षत्तोद्धवाक्रूरवरप्रदाय।
गदासिशङ्खाब्जचतुर्भुजाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ८

इति श्रीहरिदासोक्तं गोपीजनवल्लभाष्टकं सम्पूर्णम्।

॥ अथ श्रीस्मरणाष्टकम् ॥

यदीयसौभाग्यभरेण गोकुल-
स्त्रियो न योग्यानि वचांसि सत्पतेः ।
न मानयामासुरुदारमानसा
स्तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि ॥ १ ॥

यद्रूपसौंदर्यवशीकृताशयामृगीगणाः पूजनमादधुर्मुदा ।
हित्वा समीपस्थितभर्तृभीतिं तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि२

यद्वेणुनादश्रवणैकजातभावाङ्कुरा देववधूसमूहाः ।
प्रवृद्धभावा मुमुहुः सभर्तृकास्तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि३

यत्पादसंचारणजातकाम-
भावायदंकेन नयस्यतल्पाम् ।
शान्ति विचित्रा व्रजभूमिरेषा
तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि ॥ ४ ॥

यद्बाललीलाकृतचौर्यजातसंतोषभावा व्रजगोपवध्वः ।
उपालभन्ते समयं यमर्भकं तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि ५।

यं गोपनारीगणदर्शनीयलीलं मुदा गोसुतपुच्छकर्षुकम्।
प्रेक्षन्त एवोज्झितगेहकृत्यास्तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि

यद्बाहुसंस्पर्शनजातभावरसालवावर्तुलभूतविग्रहः ।
गोवर्धनो वेद न दृष्टिपातं तदङ्घ्रिसेवासमयं स्मरामि ७

यदधरसङ्गतवेणुनिनादं वि[illegible]निर्वादम्

श्रुतवत्यो मुखभक्ष्यागावः ।किं न हि कुरुते तद्गतभावः॥८॥

इति श्रीहरिदासोदितं स्मरणाष्टकं समाप्तम् ।

॥ अथ स्वप्रभुविज्ञप्तिः ॥

कपानाथ कृपाकाले किमित्यस्मानुपेक्षसे ।
पदलग्नानार्तिमग्नान् दुष्टभग्नान् विशेषतः ॥ १ ॥
त्वदुपेक्षावशादेव कालकर्मादयोऽखिलाः ।
विदित्वा निर्बलानस्मान् पीडयन्ति क्षणेक्षणे ॥ २ ॥
येषां विराजते मूर्ध्नि पतिर्युष्मद्विधः सदा ।
भवन्ति तेऽपि चेद्दीना हीनता महती प्रभो ॥ ३ ॥
मा विचारय चित्तेऽस्मद्दोषान् दीनदयानिधे ।
सहजो दीनदोषस्तु निवर्त्यो भवतैव हि ॥ ४ ॥
नसाधनैस्त्वदीयाः स्मः किं त्वनुग्रहतस्तव ।
साधनं वा फलं वापि केवलाचार्यसंश्रयः ॥ ५ ॥
गृहदासेषु नैवास्ति गुणदोषविचारणम् ।
प्रभूणामुचितं कर्तुं यतस्तेषां मतिः प्रभुः ॥ ६ ॥
कुसेवका भवन्त्येव न हि स्वामी तथाविधः ।
अतो विधेयमखिलं स्वामित्वमविलोक्य ॥ ७ ॥
कं प्रार्थयेयुः कृपणाः पतिं हित्वाखिलेश्वरम् ।
दासाः स्वदुःखसन्तापमनन्यगतयो यतः ॥ ८ ॥

यद्यप्यनुचिता कर्तुं प्रार्थना सर्वकर्तरि ।
स्वतस्तथाऽपि कार्पण्यं दर्शयामो निजं हरे ॥ ९ ॥
आचार्यं शरणं यातान् सदारातान् स्वतस्त्वया ।
तद्वंशजातानधुना मोपेक्षाविषयान् कुरु ॥ १० ॥
इति श्रीहरिदासविरचिता स्वप्रभुविज्ञप्तिः समाप्ता ।

॥ अथ श्रीपञ्चाक्षरमन्त्रगर्भस्तोत्रम् ॥

दुष्टतमोऽपि दयारहितोऽपि विधर्मविशेषकृतिप्रथितोऽपि॥
दुर्जनसङ्गरतोऽप्यतरोऽपि कृष्ण तवास्मि नचास्मिपरस्य१

लोभरतोऽप्यभिमानयुतोऽपि
परहितकारणकृत्यकरोऽपि ।
क्रोधपरोऽप्यविवेकहतोऽपि
कृष्ण तवास्मि न चास्मि परस्य ॥ २ ॥

कामभयोऽपि गताश्रयणोऽपि
पराश्रयाशयचञ्चलितोऽपि ।
वैषयिकादरसम्बलितोऽपि
कृष्ण तवास्मि न चास्मि परस्य ॥ ३ ॥

उत्तमधैर्यविभिन्नतरोऽपि
निजोदरपोषणहेतुपरोऽपि ।
स्वीकृतमत्सरमोहपरोऽपि

कृष्ण तवास्मि न स्मास्मि परस्य ॥ ४ ॥

भक्तिपथादरमात्रकृतोऽपि
व्यर्थविरुद्धकृतिप्रसृतोऽपि ।
त्वत्पदसन्मुखतापतितोऽपि
कृष्ण तवास्मि न चास्मि परस्य ॥ ५ ॥

संसृतिगेहकलत्ररतोऽपि व्यर्थधनार्जनखेदसहोऽपि ।
उन्मदमानसंसश्रयणोऽपि कृष्ण तवास्मि न चास्मि परस्य ॥ ६ ॥

उन्मदमानससंश्रयणोऽपि कृष्ण तवास्मिनचास्मिपरस्य६
कृष्णपथेतरधर्मरतोऽपि स्वस्थितविस्मृतिसद्धृदयोऽपि
दुर्जनदुर्वचनादरणोऽपि कृष्णतवास्मि न चास्मि परस्य७
वल्लभवंशजनः सबलोऽपि स्वप्रभुपादसरोजफलोऽपि
लौकिकवैदिकधर्मखलोऽपिकृष्णतवास्मिनचास्मिपरस्य।
पञ्चाक्षरमहामन्त्रगर्भितस्तोत्रपाठतः ।
श्रीमदाचार्यदासानां तदीयत्वं भवेद्ध्रुवम् ॥ ९ ॥

इति श्रीहरिदासोदितं पंचाक्षरमंत्रगर्भस्तोत्रम् ।

॥ अथ श्रीमद्राधाष्टकम् ॥

निकुञ्जे मञ्जूषाद्विविधमृदुपुष्पैकनिचयैः
समाकीर्णं शान्तं सुमणिमहितं कोकिलायतम् ।

हृदि प्रादुर्भूतोद्भटविरहभावैः सपदि यत्
करे कृत्वा पत्रव्यजनमु विशन्तीं हृदि भजे ॥ १ ॥
विदित्वा गोपीशं श्रमविहितनिद्रं हृदि भिया
रणत्कारैर्भूयान्न खलु गतनिद्रः परमिति ।
द्वितीयेन स्तब्धाचलनचपलं कंकणचयं
वितन्वन्तीं मन्दं व्यजनमथ राधां हृदि भजे ॥२॥
विधायाच्छैः पुष्पैर्विविधरचनां चारुमृदुलां
पदप्रान्तालम्बां स्वकरकमलाभ्यां पुनरसौ ।
स्थितं स्वप्राणानां प्रियतमप्रनन्यं निजपुरो-
ऽवगत्यातन्वन्तीमुरसिवनमालां हृदि भजे ॥ ३ ॥
पुरा रासारम्भे शरदमलरात्रिष्वपि हरि-
प्रभावाद्यल्लीलास्मरणकृतचिन्ताशतयुताम् ।
हृदि प्रादुर्भूतं बहिरपि समुद्वीक्षितुमिव
स्वतो वारंवारं विकासितदृगब्जां हृदि भजे ॥ ४ ॥
विचिन्वन्तीं नाथं निरतिशयलीलाकृतिरतं
प्रपश्यन्तीं चिन्हं चरणयुगसम्भूतमतुलम् ।
प्रकुर्वन्तीं मूर्धन्यहह पदरेणूत्करमपि
प्रियां गोपीशस्य प्रणतनिजनाथां हृदि भजे ॥ ५ ॥
निजप्राणाधीशप्रसभमिलनानन्दविकस-
त्समस्ताङ्गप्रोद्गतपुलकरोमावलिमपि ।

स्फुरत्सीत्कारान्तःस्थितसभयभावैकनयनां
पुनः पश्चात्तप्तामतुलरसपात्रं हृदि भजे ॥ ६ ॥
लसद्गोपीनाथाननकमलसंयोजितमुखां
मुखाम्भोधिप्रादुर्भवदमृतपानैकचतुराम् ।
परीरम्भप्राप्तप्रियतशरीरैक्यरसिकां
तृतीयार्थप्राप्तिप्रकटहरिसिद्धिं हृदि भजे ॥ ७ ॥
न मे वाञ्छ्यो मोक्षः श्रुतिषु चतुरात्मा निगदितो
न शास्त्रीया भक्तिर्न पुनरपि विज्ञानमपि मे ।
कदाचिचन्मां स्वामिन्यहह मयि दासे कृपयतु
स्वतः स्वाचार्याणां चरणशरणे दीनकरुणा ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासोदितं श्रीमद्राधाष्टकं संपूर्णम् ॥

अथ श्रीयमुनाविज्ञप्तिः ॥

कृष्णां कृष्णसमां कृष्ण रूपां कृष्णरसात्मिकाम् ।
कृष्णलीलामृतजलां कृष्णसम्बन्धकारिणीम् ॥ १ ॥
कृष्णप्रियां कृष्णमुख्यरससङ्गमदायिनीम् ।
कृष्णक्रीडाश्रयां कृष्णपदवीप्रापिकामपि ॥ २ ॥
कृष्णस्थितां कृष्णवासहृदयां कृष्णकामुकाम् ।
कृष्णप्रियाप्रियां कृष्णस्थायिभावसमुद्भवाम् ।
कृष्णैककामिलनस्वामभूतां कृष्णसुखाधिनाम् ।

कृष्णगोपीसहचरीं कृष्णसन्मानवर्धिनीम् ॥ ४ ॥
कृष्णकार्यपरां कृष्णलीलास्थलविशोधिकाम् ।
कृष्णक्रीडाकुंकुमादियुतां कृष्णरसान्तराम् ॥ ५ ॥
कृष्णगोपीपूज्यदेवीं कृष्णव्रतफलप्रदाम् ।
कृष्णलीलार्थमायातां कृष्णनीरधिसङ्गताम् ॥ ६ ॥
कृष्णपादस्पर्शकामां कृष्णमानससंश्रिताम् ।
कृष्णासक्तां कृष्णभक्तकृष्णप्रीतिप्रसाधिनीम् ॥ ७ ॥
कृष्णांघ्रिरेणुबहुलां कृष्णसेवकसन्मुखाम् ।
कृष्णभावाविरोधिस्वदासप्रकृतिनाशिनीम् ॥ ८ ॥
नमामि यमुनां कृष्णतुर्यप्रियतमामहम् ।
निजाचार्यपदाम्भोजदासे भावं प्रयच्छतु ॥ ९ ॥

इति श्रीहरिदासोदिता श्रीयमुनाविज्ञप्तिः समाप्ता ।

अथ गर्वापहाराष्टकम् ॥

स्थूलं विलोक्य वपुरात्मसुतां समूहं
जायां धनानि कुपथे पतितानि भूयः ।
किं तोषमेषि मनसा सकलं समाप्ते
पुण्ये वृथा तव भविष्यति मूढबुद्धे ॥ १ ॥
ईशं भजान्ध विनियुङ्क्ष्व धनानि तत्र
साधून्समर्च परिपूजय विप्रवृन्दम् ।

दीनान् दयायुतदृशो परिपश्य नित्यं
नेयं दशा तव दशाननतोविशिष्टा ॥ २ ॥

धनानि संगृह्य रसं विगृह्य
निगृह्य लोकं परिगृह्य मोहम् ।
देहं वृथा पुष्टमिमं विधाय
न साधवो मूढ सभाजिताः किम् ॥ ३ ॥

न नम्रता कृष्णजनेऽतिकूर्म-
धने परं नैव दयाऽतिदीने ।
कुटुम्बपोषैकमते सदा ते
विधेहि बुद्ध्यैव विपर्ययमन्त ॥ ४ ॥

नैते हया नैव रथा न चोष्ट्रा
न वारणा नेतरवाहनानि ।
विहाय देहं समये गते ते
परं प्रतापस्य तु साधनानि ॥ ५ ॥

कृष्णस्य मायामवगत्य माया-
समूढतान्तं हृदये विधाय ।
तदर्थमेवाखिललौकिकं ते
विधेहि रे वैदिकमप्यशेषम् ॥ ६ ॥

आयुः प्रयाति न हि याति सुतादिरात्मा-
रामाऽखिला अपि विहाय मृतं व्रजति ।

इत्थं विचिन्त्य विषयेषु विसृज्य शक्तिं
भक्तिं हरेः कुरु परां करुणार्णवस्य ॥ ७ ॥
विधाय महदाश्रयं समवहाय सक्तिं सुते
निधाय चरणाम्बुजं हृदि हरे सुखं सन्विश ।
किमर्थमतिचञ्चलं प्रकुरुषे मनः सम्पदो
विलोक्य न हिताश्चलाःसुखयितुं क्षमा दुर्मद ॥ ८ ॥

इति श्रीहरिदासविरचितं गर्वापहाराष्टकम् ।

अथ श्रीवैश्वानराष्टकम् ।

समुद्भूतो भूमौ भगवदभिधानेन सदयः
समुद्धारं कर्तुं कृपणमनुजानां कलियुगे ।
चकार स्वं मार्गं प्रकटमतुलानन्दजननं
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ १ ॥
निजानन्दे मग्नः सततमथ लग्नश्च मनसा
हरौ भग्नासक्तिर्जगति जगदुद्धारकरणः ।
कृपापारावारः परहृदयशोकापहरणः
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ २ ॥
महामायामोहप्रशमनमना दोषनिचया-
प्रतीतः श्रीकृष्णः प्रकटपदविद्वेषसयुजाम् ।
सुखध्वंसं चक्रे निगमवचनैर्मायिकनृणां

स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ३ ॥

प्रसिद्धैस्तैर्दोषैः सहजकलिदोषादिजनित-
र्यतः स्वीयैर्धर्मैरपि च रहितः सर्वमनुजः ।
कृतः सम्बन्धेन प्रभुचरणसेवादिसहितः
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ४ ॥

विभेदं यश्चक्रे हरिभजनपूजादिविधिषु
स्वमार्गीयप्राप्यं फलमपि फलेभ्यः समधिकम् ।
विना वैराग्यादेरपि परममोक्षैकफलदः
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ५ ॥

परिक्रान्ता पृथ्वीचरणकमलैस्तीर्थमहिम-
प्रसिद्ध्यर्थं स्वीयस्मरणसमवाप्त्यै निजनृणाम् ।
तथा दैवान् जीवान् जगति च पृथक्कर्तुमखिलान्
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ६ ॥

हरिं भावात्मानं तदखिलविहारानपि तथा
समस्तां सामग्रीं मनुजपशुपक्षादिसहिताम् ।
कृपामात्रेणात्र प्रकटयति दृक्पराकरुणः ।
स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ७ ॥

परेषामासक्तिं सुतधनशरीरादिषु दृढां
द्रुतं भस्मीचक्रे बहुलमपि तूलं ज्वल इव ।
स्वसान्निध्यादेव व्यसनमपि कृष्णेऽपि विदध-

त्स मे मूर्धन्यास्तां हरिवदनवैश्वानरविभुः ॥ ८ ॥
इति श्रीमत्प्रोक्तं हरिचरणदासेन हरिणा-
ऽष्टकं स्वाचार्याणां पठति परमप्रेमसहितः।
जनस्तस्य स्याद्वै हरिवदनवैश्वानरपदे
परो भावस्तूर्णं सकलफलरूपस्तदधिकः ॥ ९ ॥
इति श्रीहरिरायजीविरचितं श्रीवैश्वानराष्टकस्तोत्रं समाप्तम्।

॥ श्रीबालकृष्णाष्टकम् ॥

यत्कृपादृष्टिसद्वृष्टिसिक्ता भक्ता निरन्तरम्।
भवन्ति सुखिनः स्निग्धास्तं श्रीबालहरिं भजे ॥ १ ॥
प्रतिपक्षक्षयात् क्षोण्यामङ्क्षु जातं महद्यशः।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ २ ॥
स्वीयविश्लेषजक्लेशो नष्टः पुष्टः सुखोदधिः।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ ३ ॥
सुस्थिरं सुदृढं पूर्णं प्रियं प्राप्येत सत्वरम्।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ ४ ॥
सुसम्पदा सत्कलया सद्विद्यावृद्धिगामिनी।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ ५ ॥
अनन्याऽहैतुकी पूर्णा सा भक्तिः सुदृढा भवेत्।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ ६ ॥
इयत्तारहितो नित्य आनन्दः प्राप्यतेऽनिशम्।

यत्कृपालेशमात्रेण तं श्रीबालहरिं भजे ॥ ७ ॥
श्रीवल्लभेशपादाब्जे रतिः स्याद्विमला परा ।
यत्कृपालेशमात्रेण तं श्री बालहरिं भजे ॥ ८ ॥
अष्टकं श्रीबालहरेरिदं मङ्गलकृत्प्रियम् ।
पठेद्वा शृणुयाद्भक्त्या फलं विन्देत्स वांछितम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणैकतानश्रीमद्गोकुलोत्सवात्मजश्रीजविनजीविरचितं श्रीबालकृष्णाष्टकं समाप्तम् ।

॥ अथ श्रीबालकृष्णशरणाष्टकम् ॥

श्रीमद्यशोदाङ्कविहारदक्षे
तत्स्तन्यसक्ते निजभक्तरक्ते ।
गोवर्धनप्रीतिकरे परेऽस्मिन्
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ १ ॥
श्रीनन्दराजांगणरत्नरश्मि-
किर्मीरितांगद्युतिरम्यरम्ये
तत्रानिशं क्रीडनतत्परेऽस्मिन्
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ २ ॥
मुख्यामृतं प्राश्य पदामृतं किं
वाञ्छन्ति निश्चेतुमतीव भक्ताः ।
आस्ये पदाङ्गुष्ठधरे ममास्मिन्

श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ३ ॥
नानामणिव्रातविभूषणानां
चापल्यतो मञ्जुलसिञ्जितैस्तैः ।
स्थिताञ्जितास्ये कृतमुग्धलास्य-
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ४ ॥
घोषेषु गोपंकयुतेषु गत्वा
प्रत्यङ्गमालिन्यविशेषहृद्ये ।
बाल्यात्कलालापमनोहरेऽस्मिन्
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ५ ॥
स्निग्धामलाकुञ्चितकुन्तलस्त्र-
ग्वक्त्रेण भृंगावृतपद्मशोभाम् ।
जहँति तस्मिन् मम नन्दसूनौ
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ६ ॥
दन्तद्वयेनार्जितकुन्दकोशे
द्वन्द्वोत्थशोभे नवनीरदाभे ।
हैयंगवीनाकलितैकहस्ते
श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ७ ॥
हस्तेन नेत्रादपसारितेन
स्निग्धाञ्जनेनाक्तकपालदेशे ।
व्रजांगनास्नेहसुधासुपात्रे

श्रीबालकृष्णे रतिरस्तु नित्यम् ॥ ८ ॥
इति श्रीबालकृष्णस्य वर्णनप्रार्थनाष्टकम् ।
वर्णितं जीवनाख्येन गोकुलोत्सवसूनुना ॥

इति श्रीवल्लभचरणैकतानश्रीमद्गोकुलोत्सवतनूद्भवश्रीजीवने-
शविरचितं श्रीबालकृष्णशरणाष्टकं सम्पूर्णम् ।

अथ गङ्गाद्विपदी ।

जयजय त्वं सदानन्दद जन्हुजे शशिशिखराशिरसि सितकुसुममाले ॥ भक्तजनहृदयालवालगतहरिचरण-सुरतरुपसवभूते रसाले ॥ १ ॥ शिखरितनयानयन-रोलम्बचुम्बिते दूरीकृतदुरितदौर्गन्ध्यजाले । जीवनं भक्तजनजीवनं तव यतस्त्रिविधतापापहं मुक्तिशाले २

इति श्रीगोकुलोत्सवात्मजगोस्वामिश्रीजीवनजी-
महाराजकृता गङ्गाद्विपदी सम्पूर्णा ॥

अथ यमुनाचतुष्पदी ॥

जयति तरणितनया सदा कृष्णहृदयंगमा सुरासुरमनुजप्रार्थितस्वभूपा ॥ तरललहरीलाभलुलितकलिकलितमतिपातिततति निरयमुद्धरणकामा ॥ १ ॥ कमलनिलयानिलयकमलनयनानयनप्रथुमलयशुचि-

सरणीनीलधामा ॥ सुरऋषभद्दषत्समभुवननवक-ञ्जमकरन्दरसपायिमधुपाभिरामा ॥ २ ॥ कृतसालिलमज्जनमनोहृतभ्रमनिचयभवचलावर्तदामा । तट-निकटविस्फालनाच्छलितविमलजलफेनकुलसिताऽपि द्विधा श्यामा ॥ ३ ॥ कृष्णजीवनवहा त्वमसि प्रतिदिनमतस्त्वपावशवर्तिनी खलु सदामा ॥ मम ममेति विचिंत्य मनसि घनशर्मदा मामवतु भवभयाच्छौरिवामा ॥ ४ ॥

इति श्रीमद्गोकुलोत्सवात्मजजीवनजीविरचिता
श्रीयमुनाचतुष्पदी समाप्ता ॥

॥ अथ नैवेद्यसमर्पणप्रार्थना ॥

यशोदायाः स्तन्ये तदनुनवनीते व्रजगवां
विहारे दध्यन्ने व्रजयुवतिदत्ते बहुगुणे ।
तथा मित्रात्प्राप्ते पृथुकवरमुष्टौ मुरहरे
यया प्रीतिस्तां मे प्रकटय सुनैवेद्यनिचये ॥ १ ॥
विदूरस्य गृहे प्रीत्या यथा भुक्तं व्रजेश्वर ।
तथैव भुङ्क्ष्व नैवेद्यं मयि नाथ कृपां कुरु ॥ २ ॥
ब्रह्माद्यैर्यः परित उरुभी रूपवेषैः सुवेषो
लक्ष्म्या [illegible] ः ।

नर्मक्रीडाप्रहसितमुखो भोजयन् भक्तियुक्तान्
भुङ्क्ते पात्रे कनकघटिते षड्रसं श्रीरमेशः ॥ ३ ॥
नायिकाष्टकयुक्तोऽत्र भोजनं कुरु माधव ॥
षड्रसामृतनैवेद्यं स्वर्णपात्रे समर्पितम् ॥ ४ ॥
यथा त्वं गोपिकादीनां निजानन्दं प्रयच्छसि ।
तथैव भुक्तान्नशिष्टं भक्तेभ्यो यच्छ पुष्कलम् ॥ ५ ॥
ब्रह्माद्याः सनकाद्याश्च नारदाद्या महत्तम ।
हरिभुक्तावशिष्टान्नं सर्वे गृह्णन्ति वैष्णवाः ॥ ६ ॥

इति श्रीनैवेद्यसमर्पणप्रार्थना समाप्ता ॥

अष्टपदी

॥ राग भैरव ॥

जयति निजघोषभुवि गोपमणिभूषणम् ।
युवतिकलधौतरतिजटितमविदूषणम् ॥ध्रुवप० ॥
विकचशरदम्बुरुहरुचिरमुखतोऽनिशम् ॥
जिघ्रतादमलमधुमदशालिनी भृशम् ॥ १ ॥
तरलदलसापांगविभ्रमभ्रामितम् ॥
निःस्थिरीभवितुमिच्छतु हृदितकामितम् ॥ २ ॥
मधुरमृदुहासकलिताधरच्युतरसम् ।
पिबतु रसनाऽपि मुहुरुदितरतिलालसम् ॥ ३ ॥

अमृतमयशिशिरवचनेषु नवसूक्तसुकम् ॥
श्रवणपुटयुगलमनुभवतु चिरसूक्तसुकम् ॥ ४ ॥
विपुलवक्षःस्थले स्पर्शरसपूरितम् ।
तुंगकुचकलशयुगमस्तु मदनेरितम् ॥ ५ ॥
मुदितमकाय देवद्रुमालम्बिता ।
हर्षमतिशायितमुपयातु तनुलता ॥ ६ ॥
पुष्परसपुष्टपरपुष्टभृंगप्रिये ।
वसतिरपि भवतु मम निभृतकुञ्जालये ॥ ७ ॥
गीतमिदमेवमुरुभावगर्भितपदम् ।
रोचयतु कृष्णमिह सरससम्पदम् ॥ ८ ॥

इति श्रीदेवकीनन्दजीकृताऽष्टपदी ।

श्रीयमुनाष्टकम् ।

या गोकुलागमनसम्भ्रमदत्तमार्गा
कृष्णाय शौरिमुदकैरविभावयन्ती ।
स्प्रष्टुं तदङ्घ्रिकमलेऽभवदुत्तरङ्गा
सा मन्मनोरथशतं यमुना विधत्ताम् ॥ १ ॥
या नन्दसूनुमुरलीलयोद्यदु-
भावप्रभावगलदश्रुपरागमङ्घ्रिम् ।
उन्मीलिताब्जनयनाऽस्पृशदूर्मिदोर्भिः

सा मन्मनोरथशतं० ॥ २ ॥

या गोकुलेशमुषितांशुकलाञ्जतान्त-
राकण्ठमग्ननवनन्दकुमारिकाणाम् ।
कम्पोद्गमं विदधती न विलम्बमैच्छत्
सा मन्मनोरथशतं० ॥ ३ ॥

या राधिकाऽधरपयोधरकामुकाय
तस्मै निकुञ्जनिलयं स्वकरैश्चकार ।
स्वच्छोचितातिमृदुवालुकभूवितानं
सा मन्मनोरथशतं० ॥ ३ ॥

या रासकेलिजनितश्रमहारिवारि-
क्रीडासु घोषवनितोच्छलदम्बुराशिः ।
नन्दात्मजं सुखयतिस्म कृताभिषेकं
सा मन्मनोरथशतं० ॥ ५ ॥

या चञ्चदञ्चलदृशः सभयं व्रजस्त्रीः
पीनोन्नतस्तनतटीः परिरभ्य मन्दम् ।
पारे नयन्तमुपलक्ष्य हरिं समासीत्
सा मन्मनोरथशतं० ॥ ६ ॥

या विभ्रमद्भ्रमरपङ्क्तितदङ्गसङ्ग-
लग्नाङ्गरागरुचिरद्युतिदामनेत्री ।
तत्पादपङ्कजरजोपचिताङ्गदात्री

सा मन्मनोरथशतं० ॥ ८ ॥

या सेविताऽनिशमशेषजनैर्व्रजेश-

पादाम्बुजेऽतिरतिमाशु ददाति तेभ्यः ।

संस्तूयते शिवविरिञ्चिमुनीन्द्रवर्यैः

सा मन्मनोरथशतं० ॥ ८ ॥

उक्तं मयाऽष्टकमिदं तव सूरसूते

यः सादरं त्वयि मनः प्रपठेन्निधाय ।

तस्याचला व्रजपतौ रतिराविरास्तां

नित्यं प्रसीद मयि देवकिनन्दनेऽपि ॥ ९ ॥

इति श्रीदेवकीनंदनकृतौ यमुनाष्टकं सम्पूर्णम् ।

॥ श्रीवल्लभाष्टकम् ॥

प्रथयितुमच्युतचरणाम्बुजरसपानैकसंश्रयं वर्त्म ।

श्रीमल्लक्ष्मणतनुजो जगति श्रीवल्लभो जयति ॥ १ ॥

यदनुग्रहेण जन्तून् व्रजमतिरध्यात्मनो मनुते ।

निःसाधनसाध्यो जगति० ॥ २ ॥

विश्वोद्धारविचारप्रकटितकरुणोत्तरङ्गपाथोभिः ।

दिशिदिशि विदितविभूतिर्जगति० ॥ ३ ॥

मायामतादिविपक्षं सर्वं ब्रह्मेति वादवज्रेण ।

चिच्छेद यद्भुजवीर्यो जगति श्री० ॥ ४ ॥

वितरति कृष्णकथामृतधनमविनाश्यं सुदुर्लभं बहुलम् ।
अर्थिषु तदुदितकीर्तिर्जगति० ॥ ५ ॥
कमलाकरयुगलालितविमलाशयसेविनाङ्घ्रियुगः ।
अचलाचलबहुचरितो जगति० ॥ ६ ॥
नाशयति शब्दसृष्टैर्यत्तज्ज्ञानांशुमांस्तमोऽज्ञानम् ।
अघतूलराशिदहनो जगति० ॥ ७ ॥
सहजासुरजतायां दुःखोदर्काय वक्रतर्केण ।
अविदितमार्गादिगर्को जगति श्रीवल्लभो जयति ॥८॥

इति श्रीदेवकीनन्दनजीकृतं श्रीवल्लभाष्टकम् ।

॥ अथ नन्दकुमाराष्टकम् ॥

सुंदरगोपालं उरवनमालं नयनविशालं दुःखहरं ।
वृन्दावनचन्द्रमानन्दकन्दं परमानन्दं धरणिधरम् ।
वल्लभघनश्यामं पूर्णकामं अत्यभिरामं प्रीतिकरं ।
भज नन्दकुमारं सर्वसुखसारं तत्वविचारं ब्रह्मपरम् ॥१॥
सुन्दरवारिजवदनं निर्जितमदनं आनन्दसदनं मुकुटधरं
गुञ्जाकृतिहारं विपिनविहारं परमोदारं चीरहरम् ।
वल्लभपटपीतं कृतउपवीतं करनवनीतं विबुधवरं भ० २
शोभितमुखधूलं यमुनाकूलं निपट अतूलं सुखदतरं
मुखमण्डितरेणुं चारितधेनुं वाजितवेणुं मधुरसुरम् ।

वल्लभअतिविमलं शुभपदकमलं नखरुचि अमलं तिमिरहरं भ० ॥ ३ ॥

शिरमुकुटसुदेशं कुञ्चितकेशं नटवरवेषं कामवरं ।
मायाकृतमनुजं हलधर अनुजं प्रतिहतदनुजं भारहरं ।
वल्लभव्रजपालं सुभगसुचालं हितअनुकालं भाववरं भ० ॥ ४ ॥

इन्दीवरभासं प्रकटसरासं कुसुमविकासं वंशिधरं ।
जितमन्मथमानं रूपनिधानं कृतकलगानं चित्तहरं ।
वल्लभमृदुहासं कुंज निवासं विविधविलासं केलिकरं भज० ॥ ५ ॥

अतिपरप्रवीणं पालितदीनं भक्ताधीनं कर्मकरं ।
मोहनमतिधीरं फणिबलवीरं हतपरवीरं तरलतरं
वल्लभव्रजरमणं वारिजवदनं दलधरशमनं शैलधरं भ० ॥ ६ ॥

जलधरद्युति अङ्गलालितत्रिभगं बहुकृतिरङ्गं रसिकवरं गोकुल परिवारं मदनाकारं कुंजविहारं गूढनरं
वल्लभव्रजचन्द्रं सुभगसुछन्दं कृतआनंदं भ्रान्तिहरं भज० ॥ ७ ॥

वंदितयुगचरणं पावनकरणं जगदुद्धरणं विमलधरं
कालियशिरगमनं कृतफणिनमनं घातितयमनं मृदु-

लतरं वल्लभदुःखहरणं निर्मलचरणं अशरणशरणं मुक्तिकरं भज० ॥ ८ ॥

इति श्रीभाषाभाषितं श्रीनन्दकुमाराष्टकं सम्पूर्णम् ॥

॥ श्रीगिरिराजधार्यष्टकम् ॥

भक्ताभिलाषाचरितानुसारि
दुग्धादिचार्येण यशोविसारी ।
कुमारतानंदितघोषनारी
मम प्रभुः श्रीगिरिराजधारी ॥ १ ॥

व्रजाङ्गनावृन्दसदाविहारी अङ्गैर्गुहारतमोपहारी
क्रीडारसावेषतमाभिसारी मम० ॥ २ ॥

वेणुस्वनानन्दितपन्नगारी रसातलानृत्यपदप्रचारी
क्रीडन् वयस्याकृतिदैत्यमारी मम० ॥ ३ ॥

पुलिन्ददाराहितशम्बरारी रमासमोदारदप्रकारी ।
गोवर्धने कन्दफलोपहारी मम० ॥ ४ ॥

कलिन्दजाकूलदुकूलहारी कुमारिकाकामकलाविसारी ।
वृन्दावने गोधनवृन्दचारी मम० ॥ ५ ॥

व्रजेन्द्रसर्वाधिकगर्वहारी महेन्द्रगर्वाधिकगर्वहारी ।
वृन्दावने कन्दफलोपहारी मम० ॥ ६ ॥

मनःकलानाथतमोविदारी वंशीरवाकारिततत्कुमारी ।

रासोत्सवोद्वेल्लरसाब्धिसारी मम० ॥ ७ ॥
मत्तद्विपोद्दामगतानुकारी लुण्ठत्प्रसूनाप्रपदीनहारी ।
रामारसस्पर्शकरप्रसारी । मम० ॥ ८ ॥

इति श्रीव वि० श्रीगिरिराजधार्यष्टकम् ।

॥ अथ श्रीगोपीजनवल्लभाष्टकम् ॥

नवाम्बुदानीकमनोहराय प्रफुल्लराजीवविलोचनाय ।
वेणुस्वनैर्मोदितगोकुलाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय १॥
किरीटकेयूरविभूषिताय ग्रैवेयमालामणिराञ्जिताय ।
स्फुरच्चलत् काञ्चनकुण्डलाय नमो० ॥ २ ॥
दिव्याङ्गनावृन्दनिषेविताय स्मितप्रभाचारुमुखाम्बुजाय
त्रैलोक्यसम्मोहनसुन्दराय न० ॥ ३ ॥
रत्नादिमूलालयसंश्रिताय कल्पद्रुमच्छायसमाश्रिताय ।
हेमस्फुरन्मण्डलमध्यगाय नमो० ॥ ४ ॥
श्रीवत्सरोमावलिरञ्जिताय वक्षःस्थले कौस्तुभभूषिताय ।
सरोजकिञ्जल्कनिभांशुकाय नमो० ॥ ५ ॥
दिव्याङ्गुलियाङ्गुलीलिराञ्जिताय मयूरपिच्छच्छविशोभिताय
वन्यस्रजालङ्कृतविग्रहाय नमो० ॥ ६ ॥
मुनीन्द्रवृन्दैरभिसंस्तुताय क्षरत्पयोगोकुलगोकुलाय ।
धर्मार्थकामामृतसाधकाय नमो० ॥ ७ ॥

एनस्तमःस्तोमदिवाकराय भक्तस्य चिन्तामणिसाधकाय
अशेषदुःखामयभेषजाय नमोऽस्तु गोपीजनवल्लभाय ॥८॥

इति श्रीवह्निसूनुविरचितश्रीगोपीजनवल्लभाष्टकं समाप्तम् ।

॥ श्रीकृष्णाष्टकम् ॥

श्रीगोपगोकुलविवर्धननन्दसूनो
राधापते व्रजजनार्तिहरावतार ।
मित्रात्मजातटविहारणदीनबन्धो
दामोदराच्युत विभो मम देहि दास्यम् ॥ १ ॥

श्रीराधिकारमण माधव गोकुलेन्द्र-
सूनो यदूत्तम रमार्चितपादपद्म
श्रीश्रीनिवास पुरुषोत्तम विश्वमूर्ते
गोविन्द यादवपते मम० ॥ २ ॥

गोवर्द्धनोद्धरण गोकुलवल्लभाद्य-
वंशोद्भटालय हरेऽखिललोकनाथ ।
श्रीवासुदेव मधुसूदन विश्वनाथ
विश्वेश गोकुलपते मम० ॥ ३ ॥

रासोत्सवप्रियबलानुज सत्वराशे
भक्तानुकम्पितभवार्तिहराधिनाथ ।
विज्ञानधाम गुणधाम किशोरमूर्ते

सर्वेश मङ्गलमतो मम० ॥ ४ ॥
सद्धर्मपाल गरुडासन यादवेन्द्र
ब्रह्मण्य देव यदुनन्दन भक्तिदान ।
संकर्षणप्रिय कृपालय देव विष्णो
सत्यप्रतिज्ञ भगवन् मम० ॥ ५ ॥
गोपीजनप्रियतम क्रिययैकलभ्य
राधावरप्रिय वरेण्य शरण्यनाथ ।
आश्चर्यबाल वरदश्वर पूर्णकाम
विद्वत्तमाश्रयविभो मम० ॥ ६ ॥
कन्दर्पकोटिमदहारण तीर्थकीर्ते
विश्वैकवन्द्य करुणार्णव तीर्थपाद ।
सर्वज्ञ सर्ववरदाश्रयकल्पवृक्ष
नारायणाखिलगुरो मम० ॥ ७ ॥
वृन्दावनेश्वर मुकुन्द मनोज्ञवेष
वंशीविभूषितकराम्बुज पद्मनेत्र ।
विश्वेश केशव व्रजोत्सव भक्तिवश्य
देवेश पाण्डवपते मम० ॥ ८ ॥

श्रीकृष्णस्वतवरत्नमष्टकमिदं सर्वार्थदं शृण्वतां
भक्तानां च प्रियं हरेश्च नितरां यो वै पठेत्पावनम् ।
तस्यासौ व्रजराजसूनुरतुलां भक्तिं स्वपादाम्बुजे

सत्सेव्ये प्रददाति गोकुलपतिः श्रीराधिकावल्लभः॥९॥

इति श्रीव० वि० श्रीकृष्णाष्टकम् समाप्तम् ।

॥ श्रीगुसांइजीकृतदण्डकः ॥

व्रजराजविराजितघोषवरे

वरणीयमनोहररूपधरे ।

धरणीरमणीरमणैकपरे

परमार्तिहरस्मितविभ्रमके ॥ १ ॥

मकराकृतिकुण्डलशोभिमुखे

मुखरीकृतनुपुरहृद्यगतौ ।

गतिसङ्गतभूतलतापहरे

हरसक्तविमोहनगानपरे ॥ २ ॥

परमप्रियगोपवधूहृदये ।

दयया दिनतापहरे सुहृदाम् ।

हृदयस्थितगोकुलवासजने ।

जनहृद्यविहारपरे सततम् ॥ ३ ॥

सततवेणुनिनादविनोदपरे

परचितहरेस्मितमात्रकथे ।

कथनीयगुणालयपादयुगे

युगले युगले सुदृशां दृशौ ॥ ४ ॥

रतिरस्तु मम व्रजराजसुते ॥ ४ ॥

इति श्रीगुंसाईजीकृतदण्डकः ।

॥ अथ श्रीरघुनाथजीकृतगोपालस्तवः ॥

धिक्कुलं धिक्कुटुम्बं च धिग्गृहं धिक्सुतं च धिक् ॥
आत्मानं धिक् शरीरं च श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥१॥
धिक्सम्मतं च पाण्डित्यं महत्वं धिग् यशश्च धिक ।
धिक्कर्म धिक् फलं चैव श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥ २ ॥
धिग्भोगं भोगिवर्गं धिग्धिक्कामं कामिनं च धिक ।
धिग्यज्ञं धिक् कलत्रं च श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥ २ ॥
धिग्धर्मं धिक्सुखं चैव धिक्स्वान्तं धिक्च जीवनम् ।
धिग्वचो धिक् श्रमं चैव श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥४॥
धिङ्मातरं च पितरं धिक् शिष्यं धिग् बलं च धिक् ।
भोक्तारं भरणं धिक्च श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥ ५ ॥
धिक् पालकं च राजानं धिग्दातारं धिगिन्द्रियम् ।
धिक् प्रेम धिग् विलासं च श्रीगोपालपराङ्मुखम् ६॥
धिङ्नाट्यं धिक्तपःपुण्यं धिग्लाभं धिग्व्ययं च धिक् ।
धिक् स्थलं धिग् धनं चैव श्रीगोपालपराङ्मुखम् ॥७॥
धिक्कालं धिक् प्रियं चैव धिग्व्रतं भ्रातरं च धिक् ।
धिक् सत्यं धिक् मनुष्यत्वं श्रीगोपालपराङ्मुखम्॥८॥

यः पठेत् शुद्धधीर्भूत्वा गोपालस्तवमद्भुतम् ।
भक्त्या त्रिचार्यपापो यः स याति ब्रह्मसन्निधिम् ॥९॥

इति श्रीरघुनाथजीकृतो गोपालस्तवः ॥

अथ सन्नामभूषणस्तोत्रम् ।

गोपालाय धराधरेन्द्रपतये स्त्रीधार्तिहर्त्रे सुर-
त्रासाम्भोधिनिमग्नदेवनिचयोद्धर्त्रे यशोदात्मने ।
श्रीमन्नन्दसुताय गोपवनितासंलालिताय ध्रुवं
कण्ठस्थापितकौस्तुभाय जलदश्यामाय तुभ्यं नमः ॥१॥

यन्नामलवसंस्पर्शान्न तिष्ठति पराश्रयः ।
तं गोपीहृदयानन्ददायकं प्रभुमाश्रये ॥ २ ॥

यन्नामसम्भावनया गजेंद्रो
ग्राहाद्विमुक्तःपरमं पदं च ।
जगाम तन्नामशतं च साष्टकं
वदाम्यहं भक्तियुतो यथामति ॥ ३ ॥

पूर्वं श्रीवासुदेवेन नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ।
कृतं यस्य मया तस्य तत्तन्नामानुसारतः ॥ ४ ॥

छन्दोऽनुष्टुबृषिः कर्त्ता देवो गोवर्द्धनाधिपः ।
सर्वेष्टफलसिद्ध्यर्थे विनियोग उदाहृतः ॥ ५ ॥

गोपालः परमानन्दो यशोदानन्दनन्दनः ।

वसुदेवात्मजः श्रीशो वासुदेवः सनातनः ॥ ६ ॥
पीताम्बरो जगन्नाता माधवो भक्तवत्सलः ।
अनन्तकीर्तिर्यज्ञेशः सर्वज्ञः सर्वमङ्गलः ॥ ७ ॥
वनमाली सूर्यकोटिप्रतीकाशो महाबलः ।
विश्वम्भरः कृपासिन्धुः पुरुषः पुरुषोत्तमः ॥ ८ ॥
कौस्तुभोद्भासितोरस्कः कृपालुर्जगतां पतिः ।
मथुरागमनोद्भूतमङ्गलाक्रांतगोकुलः ॥ ९ ॥
कालीयस्य फणोत्पन्नमणिभूषितविग्रहः ।
पद्मनाभः शेषशायी गोगोपगोपिकापतिः ॥ १० ॥
निरञ्जनः प्रतापी च जगदानन्दकारकः ।
नताकृतिर्यदूनां च कुलचूडामणिर्विभुः ॥ ११ ॥
कन्दर्पकोटिलावण्यः परमाद्भुतरूपधृक् ।
कमलाधिपतिः स्वामी सर्वदेवेशनायकः ॥ १२ ॥
चतुर्भुजश्चतुर्मूर्तिश्चतुर्वर्गविशारदः ।
नारायणः सर्वरूपः सर्वदा पूतमानसः ॥ १३ ॥
श्रीकृष्णः केशिसंहर्त्ता मुरारिर्देवकीसुतः ।
सर्वारिष्टान्तकः सर्वपूरकः सर्वभाववित् ॥
खरदुष्टिनिराकर्त्ता तुलसीदासवल्लभः ।
पूरिताखिलभक्तादिहृद्युत्पन्नमनोरथः ॥ १५ ॥
उपेन्द्रः सर्वसाक्षिश्च नरदेवो ह्योकपिः ।

सोमवंशोद्भवो विष्णुः सर्वात्मा सद्गुणार्णवः ॥१६॥
गोपिकाग्रसरुभूतनवनीतलवप्रियः ।
धूलीधूसरिताङ्गश्च कमलारुणलोचनः ॥ १७ ॥
गोवर्द्धनाद्रिधारी च तत्स्थिताखिलरक्षकः ।
प्रमेयोत्पन्नसद्भावसफलीकृतगोपिकः ॥ १८ ॥
तिरस्कृतहरीणाक्षः पूतनाप्राणघातकः ।
देवोऽच्युतो व्रजेशश्च सर्वधर्म्मपरायणः ॥ १० ॥
वृन्दावनप्राणपतिः सत्यवक्ता धुरंधरः ।
कृतरासादिसंनृत्यसादीभूतवपूजनः ॥ २० ॥
नंदापदश्च संहर्त्ता बालगोपालचेष्टितः ।
दामोदरो विश्वमूर्तिर्धेनुकारिप्रलम्बहा ॥ २१ ॥
वातासुरारिर्गोविन्दः कंसघ्नो गोकुलोत्सवः ।
देवेन्द्रदर्पसंहर्त्ता रुक्मिणीप्राणवल्लभः ॥ २२ ॥
समस्तदुष्टहर्ता च मोक्षदो गरुडध्वजः ।
योगीश्वरो जगत्पूज्यो महोदारचरित्रवान् ॥ २३ ॥
उद्वहः श्रीयशोदालालितो मधुसूदनः ।
समुद्रकोटिगम्भीरःसप्तलोकैकमण्डनः ॥ २४ ॥
जगदेकस्फुरत्ख्यातिर्धरासद्घातिनाशनः ।
सत्यभामाप्राणपतिर्यमुनाजलकौतुकी ॥ २५ ॥

सन्नामभूषणाख्यं वै स्तोत्रं यः प्रपठेत्सुधीः ।

कण्ठे लिखित्वा संस्थाप्य सोऽपि विष्णुर्न संशयः॥२६॥
गोकुलेशं नमस्कृत्य स्तुत्या भक्त्या विचारितम्।
तस्माद्गोपालभक्तानामस्तु बुद्धिप्रसारिणम्॥ २७॥
प्रोक्तानि यानि नामानि भूषारूपाणि तानि सः।
दध्यादङ्गेषु सर्वेषु त्रैलोक्यविजयीभवेत्॥ २८॥

इति सन्नामभूषणं स्तोत्रं॥

अथ बालमुकुन्दस्तोत्रम्।

करारविन्देन पदारविन्दम्
मुखारविन्दे विनिवेशयन्तम्।
वटस्य पत्रस्य पुटे शयानम्
बालं मुकुन्दं मनसा स्मरामि॥ १॥
वटस्य पत्रे शयनं मुरारे-
र्वस्त्रं कषायं परिधानकाले।
कल्पान्तकाले शिशुरूपरूपम्
बालं मु०॥ २॥
सर्वाङ्गकृष्णे कलये विचित्र-
मुग्रं त्रिरेखाकरणेषु रम्यम्।
सिन्दूरवर्णं दशि कं च सिंहं
बालं मु०॥ ३॥

अर्धं शरीरं नररूपदृष्टम्
अर्धं च सिंहं वदनं करालम्।
दैत्यस्य पक्षं हि विदारयन्तम्
बालं मु० ॥ ४ ॥
गोवर्धनोद्धारविशालबालम्
गोगोपगोपीजनमध्यसंस्थम्।
गोपांश्च मध्ये परिवेष्टयन्तम्
बालं मु० ॥ ५ ॥
श्यामं शरीरं जलदैः सवर्णम्
मयूरपिच्छैः शिरशोभयंतं।
वाद्यन्तवेणुं वदने सलीलम्
बालं मु० ॥ ६ ॥
ब्रह्मात्मबालं भुवनैकपालम्
यशोविशालं शिशुपालकालम्।
संसारमायामतिमोहजालम्
बालं मु० ॥ ७ ॥
लीलाकराग्रे धृतपर्वतेन्द्रम्
इन्द्रं महावृष्टिमदं जयन्तम्।
गोपीभुजैर्लालितपादपद्मम्
बालं मु० ॥ ८ ॥

मुकुन्दाष्टकमिदं पुण्यं
त्रिसन्ध्ये च शुचिः पठेत् ।
स एव लभते मोक्षं
दारिद्र्यं चैव नश्यति ॥ ९ ॥

इति श्रीभाषामिश्रितबालमुकुन्दस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

अथ विट्ठलविरचिताऽऽरार्तिका ।

शरणागतभीतिनिवृत्तिपरम्
परपक्षतमोनिकरांशुनिधिम् ।
निधिसेवितपादसरोजयुगम्
युगधर्मनिवर्त्तककालफलम् ॥ १ ॥

करजोल्लिखितप्रमदोच्चकुचम्
कुचकुंकुमलिप्तयशोहृदयम् ।
हृदयस्थितगोकुलवासिजनम्
जनसञ्चितपुण्यचयैकफलम् ॥ २ ॥

फलदानपरातिसमर्थभुजम्
भुजदण्डगृहीतकुचाग्रमणिम् ।
मणिशोभिहस्तधृताद्रिवरम्
वरगोपवधूचयसंवलितम् ॥ ३ ॥

वलितप्रमदामुतरासकरम्

करपद्मयुगाहितवेणुवरम् ।
वरभक्तशिरःस्थितपद्मकरम्
करमर्दितयादवयूथरिपुम् ॥ ४ ॥
रिपुयूथभुजङ्गमदर्पहरम्
हरपूजितरम्यसरोजपदम् ।
पदपद्मयुगार्चनदत्तपदम्
पदपद्मनखस्थितभक्तिरसम् ॥ ५ ॥
रसपूरितगोपवधूशरणम्
शरणागतघोषजनाभयदम् ।
भयदोघशिरोहरखड्गधरम्
धरणीकृतपुण्यचयैकफलम् ॥ ६ ॥
फलहेतुविमर्दितदुष्टखरम्
खरमुक्तिदपादसरोजवरम् ।
वरबर्हिशिखण्डकयुक्तकचम्
कचपाशनिवेशितपुष्पचयम् ॥ ७ ॥
घोषाधिपति कमलाधिपति ।
वन्दे तमहं मथुराधीशम् ॥ ८ ॥

इति श्रीविठलेशविरचिताऽऽरार्चिका समाप्ता ।

अथ श्रीमदाचार्यचरणानां सकलावतारसाम्यरूपं निरूप्यते ।

(श्रीहरिरायचरणाः)

यथा श्रीमद्वराहेण दंष्ट्रया चोद्धृता मही ।
हिरण्याक्षश्च निहतो गोद्विजामरदुःखदः ॥ १ ॥
तथा श्रीवागधीशेन नष्टा भक्तिः समुद्धृता ।
निहत्य भक्तद्वेष्टारं दुष्टसंघं भयप्रदम् ॥ २ ॥
यतोऽयं वल्लभाधीशो विख्यातः पृथिवीतले ।
'रोषदृक्पातसंप्लुष्टभक्तद्विडि'ति नामतः ॥ ३ ॥

इति वाराहसाम्यम् ॥ १ ॥

सनन्दनादयो देवा ब्रह्मचर्यप्रकाशकाः ।
बभूवुर्ब्रह्मणः पुत्राः शुद्धमार्गप्रवर्त्तकाः ॥ ४ ॥
तथायमपि वागीशो ह्यन्यस्त्रीसंगमत्यजत ।
अत एवास्य नामास्ति "सुपूरितः" "रहःप्रियः" ५॥
"पतिव्रतापतिश्चेति" तेन तद्वद्बभूव सः ।
ब्रह्मचर्यत्वसंसिद्धिस्तेन जाता महाप्रभोः ॥ ६ ॥

इति सनकादिसाम्यम् ॥ २ ॥

यथा श्रीनारदः पंचरात्रं व्यरचयत्प्रभुः ।
यस्मिन्सेवाप्रकारश्च स्फुटं श्रीमानकल्पयत् ॥ ७ ॥
"भक्त्याचारोपदेष्टा" भूतकर्ममार्गप्रवर्त्तकः ॥ ८ ॥

येनाचारश्च यज्ञश्च पुष्टिमार्गः प्रवर्त्तितः ।
ततोयं "यज्ञकर्त्ता" च "यज्ञभोक्ते"ति विश्रुतः ॥ ९ ॥

इति नारदसाम्यम् ॥ ३ ॥

यथा नारायणो देवो गन्धमादनवासभाक् ।
कामसेनां विजित्याशु तिष्ठत्येकान्त ईश्वरः ॥१०॥
तथायमपि दुष्टौघं विजित्य करुणानिधिः ।
कृष्णप्रिये व्रजेवासीद्यतोऽयं "श्रीव्रजप्रियः" ॥ ११ ॥

इति नारायणसाम्यम् ॥ ४ ॥

यथा श्रीकपिलः सांख्यमुक्त्वाऽज्ञानमुपाहरत् ।
जीवानां दुष्टमनसां देवहूतीप्रियावहः ॥ १२ ॥
तथाणुभाष्यव्याख्यानादयमप्यखिलेश्वरः ।
विनाश्याज्ञानपटलं चरतां निजवर्त्मनि ॥ १३ ॥
बभौ सर्वत्र विजयी श्रीइलम्माप्रियावहः ।
अत एवास्य नामोक्तं 'सूत्रभाष्यप्रवर्त्तकः' ॥ १४ ॥

इति कपिलसाम्यम् ॥ ५ ॥

आन्वीक्षिकी यथा दत्तः प्रह्लादादिभ्य उक्तवान् ।
नानावाक्यप्रचारेण दृढीकृत्य सतां मतम् ॥ १५ ॥
तथायमपि 'वागीशः' समाश्रित्य सतां मतम् ।
'भक्त्याचारोपदेशार्थं' 'नानावाक्यनिरूपकः' ॥ १६ ॥
तदर्थमेव भगवान् कथयामास वै बहून् ।

स्तवान् कृष्णाश्रयाद्यांश्च प्रभुः "श्रीकृष्णहार्दवित्" १७।

इति दत्तसाम्यम् ॥ ६ ॥

यथा यज्ञावतारश्च यामादिद्वादशात्मजैः ।
सार्द्धं गुणगणाब्धिश्चामक्षत्स्वायंभुवान्तरम् ॥ १८ ॥
तथा श्रीवल्लभाधीशः कुमाराभ्यां च नप्तृभिः ।
दूरीकृत्यासुरान् सर्वानपात्सारस्वतान्तरम् ॥ १९ ॥

इति यज्ञावतारसाम्यम् ॥ ७ ॥

यथा श्रीऋषभो देवः पुत्राणां ज्ञानदोऽभवत् ।
अज्ञानान्तर्द्धिरमलः पुंसां मोहाब्धिमज्जताम् ॥२०॥
तथायं चाज्ञातलीलो नाम्ना ख्यातश्च भूतले ।
स्ववंशे स्थापिताशेषस्वमाहात्म्यश्च सोऽभवत् ॥२१॥

इति ऋषभदेवसाम्यम् ॥ ८ ॥

यथा श्रीपृथुराजा च गोरूपोर्वीं दुदोह वै ।
सर्वजीवार्थमनघो महाराजोपसेवितः ॥ २२ ॥
तथा महेन्दिरास्वामी सामवेदसमुद्भवाः ।
ऋग्धेनूः संदुदोहाय 'भक्तेच्छापूरका'ह्वयः ॥ २३ ॥
पुष्टिमार्गप्रचारार्थं शुद्धाद्वैतमताप्तये ।
"लीलामृतरसौघार्द्रीकृताखिलशरीरभृत्" ॥ २४ ॥

इति पृथुसाम्यम् ॥ ९ ॥

भक्तं यथैकं मत्स्यस्तु सत्यव्रतमपात्प्रभुः ।

जलात्प्रलयकालीनाव मात्स्यं संश्रावयज्जनान् ॥२६॥
तथा श्रीवल्लभेशस्तु संसारभयवारिधेः ।
भक्तानपात् बहून् श्रीशः श्रावयित्वा सुबोधिनीम् ॥

सुरासुराणामुदधिं मथ्नतामप्तं यदा ।

इति मत्स्यसाम्यम् ॥ १० ॥

भूतोऽप्राप्तामृतानां च क्लिश्यतां तेन कर्मणा ॥ २७ ॥
तदा श्रीकमठः साक्षाद्दध्रे मंदरपर्वतम् ।
पृष्ठे च हाटकमयं लक्षयोजनविस्तृते ॥ २८ ॥
तथैव दैवजीवानामासुराणां च वाक्पतिः ।
क्लिश्यतां भवासिन्धौ च मोक्षपीयूषहेतवे ॥ २९ ॥
गृहीत्वा ज्ञानसर्पस्य मुखपुच्छौ महाप्रभुः ।
तदा प्रलुप्तं निगमपर्वतं चोद्दधार ह ॥ ३० ॥
दुष्टोत्थापितपाखण्डविषं भूरि पराक्रमम् ः
पत्रावलंबनशिवरूपेणाथ पपौ मुदा ॥ ३१ ॥

इति कमठसाम्यम् ॥ ११ ॥

यथा धन्वंतरिः पुंसां स्मृतिमात्रार्त्तिनाशनः ।
तथा सतामयमपि 'स्मृतिमात्रार्त्तिनाशकः' ॥ ३२ ॥

इति धन्तन्तरिसाम्यम् ॥ १२ ॥

यथा श्रीमोहिनी दैत्यान् मोहयित्वाथ चाक्षुषैः ।

दैत्योत्संगगतं पात्रं सुधायाः प्राप्य निर्मलम् ॥३३॥

सुरेभ्यश्चामृतं भूयो ददौ दैत्येभ्य एव न।
पुरुषोऽपि महाविष्णुर्धृत्वा स्त्रीरूपमद्भुतम् ॥ ३४ ॥
एवं श्रीवल्लभोपीशो नष्टं वेदमनुत्तमम्।
उद्धृत्य जगतां नाथो निजभार्थमादरात् ॥ ३५ ॥
विरुद्धाश्रयतो दुष्टान्मोहयित्वा महाप्रभुः।
तेन संमथ्य निगमगिरिणास्मिन्भवे शुभम् ॥ ३६ ॥
पुष्टिरूपामृतमथं निष्कास्य गुणवारिधिः।
देवेभ्योऽदादासुरेभ्यो न ददौ भक्तवत्सलः ॥३७॥
पूर्वमासीत्स्वयमपि वल्लभोथ द्वितीयके।
अवतारे संबभूव वाक्पतिः पुरुषाकृतिः ॥ ३८ ॥

अथ सकलजगदार्त्तितटिनीपतिनिवारको भगवान्नरसिंहो यथा स्तंभादाविर्भूय हिरण्यकशिपुं कराग्रेण विदार्य निजभक्तं प्रह्लादं ररक्षैवं भगवान् श्रीवल्लभाधीशोपि चंपकारण्ये वीतिहोत्रात्प्रकटीभूयाखिलदुःखदातारं जीवाज्ञानरूपमहादैत्यं सद्वाक्यप्रचारनखैर्भित्वा प्रह्लादरूपवैष्णववृन्दमरक्षदित्यत एव उग्रप्रताप इति नामनिर्देश इति ॥ ३९

इति नृसिंहसाम्यम् ॥ १४ ॥

अथ च यथाखिलगीर्वाणकदम्बसमीडितगरिष्ठगुणगणपटलो भगवान् वामनः कश्यपसुतं आदा मभि-

क्षुरूपं गृहीत्वा बलेः सर्वस्वमाच्छिद्य ववृधे पुनश्च तेन संपूजितस्तमनुगृह्यान्तर्दधे, तथैव भगवान् इलापतिः श्री.लक्ष्मणराजकुमारः शुद्ध भिक्षुकवद्रूपं समाश्रित्य तत्र च महदभिमानिनं पण्डितसमूहं विजित्याचार्यपदवीं च प्राप्य विद्यानगराधीश्वरमनुगृह्य तेषां निरुत्तराणां जयेन पुष्टिमार्गमार्त्तण्डोदयं कृत्वा मातुलाभिमानं चाहत्य कनकाभिषेकाप्तयशःप्रसारेण वृद्धिं प्राप्य पृथिवीं पर्यक्रामदिति ॥ ४० ॥

इति वामनसाम्यम् ॥ १५ ॥

यथा द्विजद्रोहकरान् जघान क्षत्रियान्बहून् ।
परश्वधेन तीक्ष्णेन रेणुकानन्दवर्धनः ॥ ४१ ॥
तथा श्रीतद्रोहवरान् यः स्मार्तान्नासुरान् प्रभुः ।
पत्रावलंबनखण्डेन जित्वा चक्रे निरुत्तरान् ॥ ४२ ॥

इति परशुरामसाम्यम् ॥ १६ ॥

कलिकालमलग्रस्तान् जीवानालोक्य दुर्मतीन् ।
मन्दभाग्यान् तथा दुष्टान् श्रीमान सत्यवतीसुतः ४३
श्रीमद्भगवतालापात् उद्दधार दयापरः ।
पाषण्डतिमिराक्रान्तजीवजालाद्विधाकरोत् ॥ ४४ ॥
तथा महाप्रभुरपि दुष्टाध्वार्णवमज्जितान् ।
जीवानालोक्य भगवान्पुष्टिमार्गोपदेशतः ॥ ४५ ॥

अङ्गीकृत्य मंत्रादानात् चक्रे भयविवर्जितान्।
पुत्रपौत्रप्रपौत्राद्यैः करोति च करिष्यति ॥ ४६ ॥

इति वेदव्याससाम्यम् ॥ १७ ॥

अयोध्याधिपती रामः सेतुं कृत्वा यथार्णवे।
स्वसेनां स्थापयामास जिग्येऽसुरचमूद्धतम् ॥ ४७ ॥
तथेलम्माकुमारोपि श्रीमद्भागवतार्णवे।
सेतुं सुबोधिनीरूपं विधातथातारयज्जनान् ॥ ४८ ॥
जिगायासुरवर्गं च वैष्णवद्वेषकारकम्।
'श्रीभागवतपीयूषसमुद्रमथनक्षमः' ॥ ४९ ॥

इति दाशरथिरामसाम्यम् ॥ १८ ॥

अथ यथा सकलजगदभीष्टसंपादकः श्रीभगवान् श्रीनन्दराजकुमारो निजसहोदरेण श्रीरेवतीरमणेन पूर्णरेवतीरमणसदृशेन सारस्वतकल्पेऽवतीर्य दुष्टकद-म्बरूपं भूभारमुज्जहार, स्वहस्तमारणेन च तन्मोक्षं चकारैवमसावपि भगवान् पुरुषोत्तमो नारायणादिदी-क्षितानां सोमयागफलस्वरूपः श्रीलक्ष्मणांगजः कला-ववतीर्य पुत्राभ्यां श्रीगोपीनाथविठ्ठलाभ्यां सहाष्टाक्षर-दानेन निगददानेन च केनचिदपराधविशेषेण विनष्ट-मतीन् अत एव गोलोकच्युतान् जीवानुद्दधारेति॥५०॥

इति श्रीकृष्णसाम्यम् ॥ १९ ॥

यथा हलधरः श्रीमान् निजानन्दाब्धिमज्जितः ।
कृष्णसौख्यप्रयत्नात्मा रोहिण्यानंदवर्धनः ॥ ५२ ॥

किञ्च—

निजभाण्डकारकाणामभीष्टदाताथ रेवतीश्रेष्ठः ।
श्रीपुष्टिमार्गसंस्थैः सद्भिः सेव्यो व्रजेशवन्नित्यम्॥५२॥
तथायमपि वागीशो नामभिस्तत्सद्रक्षकैः ।
विख्यातस्त्रिषु लोकेषु कृष्णानुग्रहभाजनः ॥ ५३ ॥
'आनंदः' 'परमानंदः' 'पूर्णानन्दो' जगद्गुरुः ।
'स्वानन्दतुन्दिल'श्चेति इलम्मानंदवर्धनः ॥ ५४ ॥
'अदेयदानदक्ष'श्च श्रीअक्काप्राणवल्लभः ।
'भक्तेच्छापूरकः' 'कृष्णभक्तिकृन्निखिलेष्टदः' ॥ ५५ ॥

इति हलधरसाम्यम् ॥ २० ॥

अथ च यथा भगवान् बुद्धो देवकार्यार्थं सर्वान्विनिन्द्य विश्ववैपरीत्यं कर्माचरन् सर्वान् दैत्यान् मोहयामास, तथायमपि भगवान् श्रीकृष्णास्यः 'प्राकृतानुकृतिव्याजमोहितासुरमानुषः,' इति नामानुकरणसम्पन्नो वैष्णवानां वैपरीत्यं कर्म प्रकाशयन् 'निगूढहृदयत्वं' च दर्शयन् संन्यासधारणमङ्गीकृत्यासुरक्यमोहलीलामाचचरारेति ॥ ५६ ॥

इति बुद्धसाम्यम् ॥ २१ ॥

हयग्रीवो यथा नष्टवेदाविर्भावकारकः ।
तथायमपि वेदोक्तं नष्टमार्गमदर्शयत् ॥ ५७ ॥

इति हयग्रीवसाम्यम् ॥ २२ ॥

हंसो यथा च महतां पुत्राणां ब्रह्मणः पुरा ।
ज्ञानदः समभूवेह ब्रह्मानुग्रहकारकः ॥ ५८ ॥
तथा महाप्रभुरपि महतां ज्ञानदोऽभवत् ।
हनुमत्सदृशानां च रामसन्तोषकारकः ॥ ५९ ॥

इति हंससाम्यम् ॥ २३ ॥

कल्किर्यथा कलेरन्ते जीवाज्ञानं विनाशयन् ।
भद्रमदश्च जीवानां समभविष्यति सर्वतः ॥ ६० ॥
एवं वैश्वानरोपीशः कलिनष्टं च दुर्बलम् ।
पुष्टिमार्गं पुनः श्रीमान् द्योतयिष्यति निर्मलम् ॥ ६१ ॥
पुष्टिमार्गं तु भगवान् सर्वकाले तु रक्षति ।
पुत्रपौत्रादिरूपैश्च 'कुलंभाङ्घ्रिसरोरुहः' ॥ ६२ ॥
भूतेषु च भविष्येषु वर्तमानेष्वपीश्वरः ।
चतुर्युगेषु कृतभुक् मार्गं रक्षति रक्षति ॥ ६३ ॥

इति कल्किसाम्यम् ॥ २४ ॥

एवं सर्वावताराणां गुणकर्मपराक्रमान् ।
दधाति नितरां सन्तः श्रीमान् लक्ष्मणनन्दनः ॥ ६४ ॥
तस्मात्सर्वैर्वैष्णवैश्च त्रैलोक्ये [illegible] ।

प्रकीर्तितः कृष्णरूपः श्रीपूर्णपुरुषोत्तमः ॥ ६५ ॥
अतः स एव संसेव्यो वैष्णवैः पापभीरुभिः ।
ध्यातव्यः स्मरणीयश्च तैलंगतिलकः प्रभुः ॥ ६६ ॥

आर्या—

अस्य श्रवणात्पाठात्प्रभवेत्पुंसामभेदत्वम् ।
श्रीमन्नन्दकुमारवाक्पत्योश्चापि नूनमूर्व्यां वै ॥६७॥
एतन्मदुदितं बालस्वभावाद्दंशवत्सलः ।
श्रीवल्लभाचार्यनामा प्रभुः क्षाम्यतु सर्वथा ॥ ६८ ॥
स्वकीयं श्रीवल्लभीयं मामानन्दनिधिर्हरिः ।
निःसाधनं च वृणुते स कृष्णः शरणं मम ॥ ६९ ॥

इति श्रीहरिदासविरचितं श्रीमहाप्रभुसर्वाव-
तारसाम्यनिरूपणं सम्पूर्णम् ॥

श्रीयमुनाजीकोस्वरूप ।

श्रीयमुनाजी तिहारो दरस मोहे भावै ।
श्रीगोकुलके निकट बसत है लहरनकी छवि आवै॥
दुख हरनि सुखदेनी यमुनाजी जो जन प्रात उठि नहावै।
मोदनमोहन जुकी प्राणप्यारी पटरानी जु कहावै ॥
श्रीवृन्दावन में रास रच्यो है मोहन मुरली बजावै ।

सूरदास प्रभु तिहारे मिलनकूं वेद विमल यश गावै ॥

वल्लभकुल ।

जय जय जय श्रीवल्लभ प्रभु श्रीविठ्ठलेश साथे
निज जन पर करत कृपा धरत हात माथे।
दोष सब दूर करत भक्ति भाव हियमें धरत-
गावत सदागुण गाथे ॥
काहेके देह दमत मूरख जन साधन करि विद्यमान-
आनन्द त्याजि चलत क्यों कुपाथे ।
रसिक चरन शरण सदा रहत बडभागी जन आपुनो
करि गोकुलपति धरत ताहि माथे ॥

श्रीयमुनाजीकेपद ।

पिय संग रंग भर कर कलोलें ॥ सबनकुं सुखदेन पिय संग करत सेन चितमें जब परत चेन तबहीं बोलें ॥ १ ॥ अतिही विख्यात सब बात इनके हाथ नाम लेत कृपा कर अतोलें ॥ दरस कर परस कर ध्यान हिये में धर सदा व्रजनाथ इनसंग डोले ॥ २ ॥ अतिहि सुखकरन दुखसबनके हरन एही लीनो परमानंद झकोलें ॥ ऐसो श्रीयमुने जान तुम करो गुण गान रसिक प्रीतम पावे नग अमोले ॥ ३ ॥ १ ॥ स्याम सुखधाम जहां नाम इनके ॥ निश दिन प्राणपति आय हिय में बसे जोई गावे

सुयश भाग्य तिनके ॥ १ ॥ येही जगमें सार कहत वारंवार सबनके आधार धन गिरधनके ॥ लेत यमुने नाम देत अभयपद धाम रसिक प्रीतम पिया वशजु इतके ॥ २ ॥ २ ॥ कहते श्रुतिसार निरधार करकें ॥ इनबिन कोन ऐसी करे हे सखी हरत दुख द्वंद सुख कदंबराखें ॥ १ ॥ ब्रह्मसम्बन्ध जब होत यह जीव कों तबही इनकी भुजा वाम फरकें ॥ दोरकर सोर कर जाय पिय सो कहे अतिही आनन्द मनमें जो हरखें ॥ २ ॥ नाम निरमोल नग नहीं कोऊ लेसके भक्त राखत हिये हार करकें ॥ रसिक प्रीतमजूकी होत जापर कृपा सोई श्रीयमुनाजूको रूप परखें ॥ ३ ॥ ३ ॥ नयन भर देख अब भानु तनया ॥ केलि पियसों करे भ्रमर तबही परें श्रम जलन भरत आनन्द मनया ॥ १ ॥ चलत टेढी होहि लेत पिय कों मोहि इनबिना रहत नहीं एक छिनया ॥ रसिक प्रीतम रास करत श्रीयमुना पास मानो निरधनकी हैजु धनया ॥ २ ॥ ४ ॥ श्याम सङ्ग श्यामह्वै रही श्रीयमुने ॥ सुरत श्रम बिन्दुतें सिन्धुसी बहिचली मानो आतुर अली रही न भवने ॥ १ ॥ कोटिकाम वारों रूप नयन न निहारों लाल गिरिधर न संग

करत रमने ॥ हरख गोविन्दप्रभु निरख इनकी ओर मानो नव दुलहनी आई गवने ॥ २ ॥ ५ ॥ श्रीयमुनासी नाहिं कोऊ और दाता ॥ जो इनकी शरण जातहैं दोरकें ताहिको तेहि क्षण कर सनाथा ॥ १ ॥ एही गुणगान रस खान रसना एक सहस्र रसना क्यों नदई विधाता ॥ गोविन्दबल तन मन धन वारने सबहिनकी जीवन इनहिंकेजु हाथा ॥ २ ॥ ६ ॥ श्रीयमुनायश जगतमें जोई गावें ॥ ताके आधीन ह्वै रहतहैं प्राणपति नयन अरु वेनमें रस जुछावें ॥ १ ॥ वेद पुराणतें बात यह अगम हैं प्रेमको भेद कोऊ न पावें ॥ कहत गोविन्द श्रीयमुनेकी जापर कृपा सोई श्रीवल्लभकुल शरण आवें ॥ २ ॥ ७ ॥ चरण पंकज रेणु यमुने जु देनी ॥ कलियुग जीव उद्धारन कारण काटत पाप अब धार पेनी ॥ १ ॥ प्राणपति प्राणसुत आय भक्तन हित सकल सुखनकी है जु श्रेणी ॥ गोविन्द प्रभुबिना रहत नहीं एकछिन अतिही आतुर चञ्चलजु नेनी ॥ २ ॥ ८ ॥ धायके जाय जो श्रीयमुना तीरे ॥ ताकी महिमा अब कहां लग बरनिये जाय परसत अङ्ग प्रेम नीरे ॥ १ ॥ निश

दिना कोलि करत मनमोहन प्रियासङ्ग भक्तनकी हैजु भीरे ॥ छीतस्वामी गिरिधरन श्रीविठ्ठल इन बिना नेक नहि धरत धीरें ॥ २ ॥ ९ ॥ जामुखतें श्रीयमुने नाम आवे ॥ जाकूं ऊपर कृपा करत श्रीवल्लभप्रभु सोई श्रीयमुनाजी को भेद पावे ॥ १ ॥ तन मन धन सब लाल गिरिधरनकुं देके चरण जब चित्तलावे ॥ छीतस्वामी गिरिधरन श्रीविठ्ठल नयनन प्रगट लीला दिखावे ॥ २ ॥ १० ॥ धन्य श्रीयमुने निधि देन हारी ॥ करत गुण गान अज्ञान अघ दूर कर जाय मिलवत पिय प्राण प्यारी ॥ १ ॥ जिन कोऊ सन्देह करो बात चित्तमें धरो पुष्टिपथ अनुसरो सुख जो कारी ॥ प्रेमके पुंजमें रासरस-कुञ्जमें नाही राखत रस रंग भारी ॥ २ ॥ यमुने अरु प्राणपति प्राण अरु प्राणसुत चहूं जने जीवपर दया विचारी ॥ छीतस्वामी गिरिधन श्रीविठ्ठल प्रतिके लिये अब संग पधारी ॥ ३ ॥ ११ ॥ गुण अपार एकमुख कहालों कहिये ॥ तजो साधन भजो नाम श्रीयमुनाजीको लाल गिरिधरवर तबही पैये ॥ १ ॥ परम पुनीत प्रीति रीत सब जानकें दृढ कर चरणपै चित्त लय ॥ छीतस्वामी गिरिधरन

श्री विट्ठल ऐसी निधि छांड अब कहांजु जैये ॥२॥
॥ १२ ॥ चित्तमें श्रीयमुना निशदिन जो राखो ॥
भक्तके वश कृपा करतहैं सर्वदा ऐसो श्री यमुनाजी-
को है जू साखो ॥ १ ॥ जो मुखतें श्री यमुने यह
नाम उच्चरें संग कीजे अब जाय ताको ॥ चतुर्भुजदा-
स अब कहतहैं सबनसों ताते श्री यमुने यमुने जू
भाखो ॥ २ ॥ १३ ॥ प्राणपति विहरत श्री यमुना
कूले ॥ लुब्ध मकरंदके भ्रमर जो वस भये रवि
उदय देख मानो कमल फूले ॥ १ ॥ करत गुंजार
मुरलीजु ले सांवरो सुनत व्रजवधू तनसुधजुभूले ॥
चतुर्भुजदास श्रीयमुना प्रेम सिंधुमें लाल गिरिधरन-
वर हरख झूले ॥ २ ॥ १४ ॥ बारबार श्रीयमुने
गुणगान कीजे ॥ एही रसनातें जो नाम रस अमृत
भाग्य जाके सोई जु पीजे ॥ १ ॥ भानु तनया दया
अतिही करुणा मया इनकी कर आस सदाजुजी-
जे ॥ चतुर्भुजदास कहें सोई पिय पास रहे जोई
श्रीयमुनाजीके रसमें भीजे ॥ २ ॥ १५ ॥ हेत कर
देत श्री यमुने वास कुंजें ॥ जहां निशवासर रासमें
रसिकवर कहांलो बरनिये प्रेमपुंजे ॥ १ ॥ थकित
सरिता नीर थकित व्रज वधू भीर कौऊन धरत

धीर मुरली सुनीजे ॥ चतुर्भुजदास यमुने पंकज जान मधुप कीन्यांई चितलाय गुंज ॥ २ ॥ १६ ॥ भक्तपर करें कृपा श्री यमुनेजु ऐसी ॥ छांड निज-धाम विश्राम भूतल कियो प्रकट लीला दिखाईजु तैसी ॥ १ ॥ परम परमारथ करत हैं सबनकोंदेत अद्भुत रूप आप जैसी ॥ नंददास यों जान दृढ कर चरण गहि एक रसना कहा कहा विशेषी ॥ २ ॥ ॥ १७ ॥ नेह कारण श्रीयमुने प्रथमआई ॥ भक्तके चित्तकी वृत्ति सब जानके तहां तें अति आतुर जो धाई ॥ १ ॥ जाके मन जैसी इच्छा हती ताकी तैसी साध जो पुजाई ॥ नंददासप्रभु तापर रीझरहे जोई श्री यमुनाजीको यश जु गाई ॥ २ ॥ १८ ॥ जाते श्री यमुने यमुने जु गावो ॥ शेष सहस्रमुख निश-दिन गावत पार न पावत ताही पावो ॥१॥ सकल सुख देनहार तातें करो उच्चार कहतहू बारंबार जिन भुलावो ॥ नंददासकी आस श्रीयमुने पूरण करी तातें घरी घरी चित्त जु लावो ॥ २ ॥ १९ ॥ भाग्य सौभाग्य श्रीयमुने जु दई ॥ बात लौकिक त्यजो पुष्टि यमुने भजो लाल गिरिधरन वर ताय मिलेई ॥ १ ॥ भजो लाल गिरिधर, बात इनकी लहे

सदा सांनिध्य रहे केलि मेई ॥ नंददास जापर कृपा श्रीवल्लभ करेताके सदा श्री यमुने वस जु हेई ॥ २ ॥ २० ॥ नाम महिमा ऐसी जु जानो ॥ मर्यादादिक कहे लौकिक सुख लहे पुष्टिकों पुष्टि पथ एही जु मानो ॥ १ ॥ स्वाति जलबूंद जब परत हे जाइमें ताहीमें होत तैसो जु वानो ॥ श्रीयमुने कृपासिंधु जान रसवहुमान सूर गुण पूर कहांलो वखानो ॥ २ ॥ २१ ॥ भक्तको सुगम श्रीयमुने अगम औरें ॥ प्रातही न्हात अघजात ताके सकल यमहूं रहत ताहि हाथजोरें ॥ १ ॥ अनुभवी बिना अनुभव कहा जानिये जाको पिया नहिं चित्त चोरें प्रेमके सिंधुको मरम जान्यो नहीं सूर कहे कहा भयो देहवोरें ॥ २ ॥ २२ ॥ फलफलित होय फलरूप जाने ॥ देखी हू ना सुनी ताहीकी आपुनी काहुकी आपुनी ताहुकी बात कोऊ कैसे माने ॥ १ ॥ ताईके हाथ निरमोल नग दीजिये जोई नीके कर परख जाने ॥ सूर कहे क्रूरतें दूर वसिये सदा यमुनाजीको नाम लीजे जु छाने ॥ २ ॥ २३ ॥ श्री यमुनेपतिदासके चिन्ह न्यारे ॥ भगवदीकुं भगवत्सङ्ग मिल रहे तहे जाके हिये बसत प्राणप्यारे॥१॥

गूढ श्री यमुने बात सोई अब जानहीं जाके मन-मोहन नयन तारे ॥ सूर सुख निरधार वे पावही जापर होहें श्रीवल्लभ कृपारे ॥ २ ॥ २४ ॥ श्री यमुने रसखानको सीस नाऊं ॥ ऐसी महिमा जान भक्तकों सुख दान जोई मागुं सोई जु पाऊं ॥ १ ॥ पतित पावन करन नाम लीनो तरन दृढकर गहि-चरण कहुं न जाऊं ॥ कुंभनदास गिरिधरन मुख निरखत यही चाहत नही पलक लाऊं ॥ २ ॥ ॥ २५ ॥ यमुने अगणित गुण गने न जाई ॥ यमुने तट रेणु इनते हाते तनु नवीन इनके सुख देनको करों बडाई ॥ १ ॥ भक्त मागत जोई देत तेई क्षण सो ऐसी को करे प्रण निवाई ॥ कुंभनदास गिरिधरनमुख निरखत कहा केसें कर मन अघाई ॥ २ ॥ २६ ॥ श्रीयमुने पर तन मन प्राण वारो ॥ ताकी कीरती विशद कोन अब कहिसके ताहि नयननते न नेकटारों ॥ १ ॥ चरण कमल इनके जो चिंतत रहूं निश दिना नाम मुख ते उचारों ॥ कुंभनदास कहै लाल गिरिधरन मुख इनकी कृपा भई तब निहारों ॥ २ ॥ २७ ॥ भक्त इच्छा पूरण श्रीयमुने जु करता ॥ बिना मागहू देत कहांलो

कहों हेत जैसे काहु को कोऊ होय धरता ॥ १ ॥ श्री यमुना पुलिन रास व्रजवधू लिये पास मन्द मन्द हासकर मनजु हरता ॥ कुंभनदास लाल गिरिधर मुख निरखत यही जिय लेखत श्री यमुने जु भरता ॥ २ ॥ २८ ॥ रासरससागर श्री यमुने जु जानी ॥ वहत धारा तन प्रति दिन नौतन राखत अपने उरमांझ ठानी ॥ १ ॥ भक्तको सह भार देत जु प्राण आधार अति ही बोलत मधुर मधुर वानी ॥ श्री विठ्ठल गिरिधरनवर वस किये कौन पे ज्ञात महिमा बखानी ॥ २ ॥ २९ ॥ भक्त प्रति पाल जंजाल टारे ॥ अपने रस रंगमें संग राखत सर्वदा जोई श्री यमुने नाम उच्चारे ॥ १ ॥ इनकी कृपा अब कहां लग वरनिये जस राखत जननी पुत्र बारे ॥ श्री विठ्ठल गिरिधरन संग विरहत भक्तको एक छिन ना विसारे ॥ २ ॥ ३० ॥ कोन पे जात श्री यमुने जु वरणी ॥ सबनको मन मोहत मोहन पिया सो पियाको मन ये जु हरणी ॥ १ ॥ इन विना एक क्षण रहे न जीवन धन व्रज चन्दमन आनंद करनी ॥ श्री विठ्ठल गिरिधर संग आय भक्त के हत अवतार धरनी ॥ २ ॥ ३१ ॥

श्री यमुनाजीको नाम ले सोई सुहागी ॥ इनके स्वरूप को सदा चितवन करे कल न परे जाय नेह लागी ॥ १ ॥ पुष्टि मारग मरम अतिही दुर्लभ करम छांड सगरे परम प्रेम पागी ॥ श्री विठ्ठल गिरिधरन ऐसो निधि भक्तकों देत है बिना मागी ॥ २ ॥३२॥ श्री यमुना के नामते अघ दूर भाजे ॥ जिनके गुण सुननकों लाल गिरिधरन पिय आय सन्मुख ताके विराजे ॥ १ ॥ तेहि छिन काज ताके सगरे सरें जायकें मिलत व्रजवधू समाजे ॥ कृष्णदास कहे ताहि कौन को डर जाके ऊपर श्रीयमुनेसी गाजे ॥ २ ॥ ३३ ॥ श्री यमुनाजीके नाम लेई जु लहिये ॥ जाकी लगन लागी नंदलालसों सर्वस देकें निकट जु रहिये ॥ १ ॥ जिनहीं सुगम जान बात सब मान बिना पहिचान कैसें जु पैये ॥ कृष्णदास जो कहे श्री यमुने नामनौका भक्त भवसिंधु ते योहीं जु तरैये ॥ २ ॥ ३४ ॥ श्री यमुने तुमसी एक होजु तुमहीं ॥ करो कृपा दरस निशवासर दीजिये तिहार गुण गान को रहे उद्यम हीं ॥ १ ॥ तिहार पाय ते सकल निधि पावहीं चरण कमल चित भ्रमर भ्रमहीं ॥ कृष्णदास कहे कोन यह

तप कियो तिहारे ढिग रहतहे लता द्रुमही ॥ २ ॥ ॥ ३५ ॥ कीजिये कृपा लीजिये नाम ॥ श्री यमुने जगन्नन्दनी गुण न जात कहुं गनी जिनके ऐसे धनी सुन्दर श्याम ॥ १ ॥ देते संयोग रस ऐसे पिया हैं जु वश सुनत तिहारो सुयश पूरे सब काम ॥ कृष्ण दास जो कहे भक्तहित कारने श्री यमुना एक छिन न करे विश्राम ॥ ॥ २ ॥ ३६ ॥ श्रीयमुने के साथ अनघ फिरत हें नाथ ॥भक्त के मनके मनोरथ पूरत सब काहांलो कहिये इनकी जु गाथ ॥ १ ॥ त्रिविध शृंगार आभूषण पहिरें अंग अंग शोभा बहुत भात दास परमानन्द पाये अब व्रजचंद राखे अपने शरण वहेजु जात ॥२॥३७॥ श्री यमुनेकी आस अब करत हे दास ॥ मनकर्मवचन कर जोरके मागत निशादिन राखिये अपने पास ॥ १ ॥ तहां पिय रसिक वर रसिकनी राधिका दोऊ जन संग मिल करत रास ॥ दास परमानन्द पाये अब व्रज चन्द देख सिराने नयन मंद हास ॥ २ ॥ ३८ ॥ श्रीयमुने पियको बस तुम जु कीने ॥ प्रेमके फंदते घेर राखे निकट ऐसे निर्मोल नग मोल लीने ॥१॥ तुम जो पठावत तहां अब धावत तिहारे रस रंगमें

रहत भीने ॥ दास परमानंद पाये अब व्रजचंद परम उदार श्रीयमुने जू दीने दान ॥ २ ॥ ३९ ॥ श्रीयमुना सुखकारना प्राणपतिके ॥ जिन ही भूले जाते पिया तिने सुधकर देत कहां कला काहय इनके जु हितके ॥ १ ॥ पिया संग गान कर उमग जो रस भरे देत तारी कर लेत जतके ॥ दास परमानंद पाये अब व्रजचंद यही जानत प्रेम गतके ॥२॥४०॥ शरण प्रतिपाल गोपाल रति वर्धनी ॥ देत पति पंथ प्रिय कंत सनमुख करत अतुल करुणा भई नाथ अंग अर्धनी ॥ १ ॥ दीनजन जान रस पुंज कुंजेश्वरी रमत रस रासपिय संग निश शर्दनी ॥ भक्तिदायक सकल भवसिंधु तारिणी करत विध्वंस जन अखिल अघ मर्दनी ॥ २ ॥ रहत नंद सूनु तटनिकट निशदिन सदा गोप गोपी रमत मध्य रस कंदनी ॥ कृष्ण तन वरण गुण धर्म श्रीकृष्णके कृष्ण लीला भई कृष्णसुख कंदनी ॥ ३ ॥ पद्मजा पाय तूं संगहीमुररिपू सकल सामर्थ्य भई पापकी खंडनी ॥ कृपारस पूर वैकुंठ पदकी सिढी जगत्त विख्यात शिव शेष शिर मंडनी ॥ ४ ॥ पर्यो पदकमलतर और सब छांड के देख दग-

कर दया हास्य मुख मंदनी ॥ उभय करे जोर कृष्णदास विनती करे करो अब कृपा कलिंदगिरि नंदिनी ॥ ५ ॥ ४५ ॥

संपूर्णः

आश्रयकेपद ।

॥ पद राग केदारो ॥

भूल जिन जाय मन अनत मेरो ॥ रहो निश दिवस श्रीवल्लभाधीशपदकमलसूं लाग विन मोलकों चेरो ॥ १ ॥ अन्य सम्बन्ध तें अधिक डरपत रहो सकल साधनहुं ते कर निवेरो ॥ देह निजगेह यह लोकपरलोकलों भजो सीतल चरण छांड अरुझेरो ॥ २ ॥ इतनी मागत महाराज करजोरके जेसो हुं तेसो कहाउ तेरो ॥ रसिक शिरकर धरो भवदुःख परहरो करो करुणा मोहिराख नेरो ॥ २ ॥ १ ॥

राग बिहाग ।

आशरो एक श्रीवल्लभाधीशको ॥ मानसी रीतकी मुख्य सेवा व्यसन लोक वैदिक साग शरण गोपीशको ॥ १ ॥ दीनताभाव उदुबोध गुणगानसों धोय त्रियभावना उभय जाने ॥

श्रीकृष्ण नाम स्फुरे पलन आज्ञा टरे कृति वचन विश्वास दृढचित्त आने ॥ २ ॥ भगवदीय जान सत्संगको अनुसरे ना देखे दोष अरु सत्य भाखे ॥ पुष्टिपथ मर्म दश धर्म यह विधि कहे सदाचित्तमें श्री द्वारिकेश राखे ॥ ३ ॥ २ ॥

भरोसो दृढ इन चरनन केरो ॥ श्रीवल्लभ नखचंद्र छटा बिन सब जगमांझ अंधेरो ॥ १ ॥ साधनओ नहीं या कलिमें जासों होय निवेरो ॥ सूर कहा कहे द्विविध आंधरो बिना मूलको चेरो ॥ २ ॥

भरोसो श्रीवल्लभजीको राखो ॥ सधरे कागज सगेंगे ।छिनमें इनहीके गुन भाखो ॥ १ ॥ निशदिन संगकरो भक्तनको असमर्पित नहीं चाखो ॥ वल्लभ श्रीवल्लभ पदरज विन ओर तत्व सब नाखो ॥ २ ॥ ४ ॥

इस प्रेसमें हर किस्म की छपाई व जिल्द साजी का काम [illegible]
सर्व प्रकारके संस्कृत ग्रन्थो के मिलने का एक [illegible]

जयकृष्णदास-हरिदास गु[illegible]

चौखम्बा संस्कृत सीरिज आफिस, वि[illegible]
गोपालमंदिरके उत्तर फाटक, बनार[illegible]